

Simbolika

Prošloga je tjedna ministar za dijasporu Republike Srbije Srđan Srećković najavio kako želi otvoriti javnu debatu o mogućnosti da srpska dijaspora ima svoje predstavnike u republičkom parlamentu. Debata bi krenula od ideje da predstavnici dijaspore imaju, primjerice, pet zastupnika u Skupštini Srbije, kaže Srećković, kako bi se simbolički demonstriralo jedinstvo države i svih njenih građana koji žive izvan nje. On je naglasio kako mu nije namjera da dijaspora utječe na prekomponiranje političke scene Srbije i pozvao je sve relevantne institucije i ugledne pojedince da u javnoj raspravi iznesu svoje stavove o tome.

Ovoga tjedna mediji u Srbiji su objavili kako su odlukom Vlade Slovačke Srbi u toj zemlji dobili status nacionalne manjine, i kako Ministarstvo za dijasporu podupire nastojanja srpskih zajednica i u Albaniji, Sloveniji i Austriji da dobi-ju status nacionalnih manjina, kako bi se kvalitetnije štitila njihova osnovna nacionalna prava, prije svega, navodi se, u područjima: kulture, informiranja, obrazovanja, političkog predstavljanja i sudjelovanja u tijelima vlasti.

Vrijedi podsjetiti i na prošlogodišnji službeni posjet predsjednika Srbije Borisa Tadića Mađarskoj, kada je on, kako su srbijanski mediji prenijeli, pokrenuo i pitanje političke zastupljenosti Srba u mađarskom parlamentu. Tadić je tada naglasio kako je demokratska Srbija osigurala ostvarivanje maksimuma interesa i prava manjinama koje u njoj žive, i da isto to traži od zemalja u kojima postoji srpska manjina.

A kako stoje stvari kada je u pitanju političko predstavljanje nacionalnih manjina u Srbiji? Prema postojećim zakonima za nacionalno-manjinske stranke ne važi cenzus, već prirodni prag. To znači da se broj izišlih birača dijeli s dvije stotine pedeset mjesta u parlamentu, i na temelju toga se utvrđuje koliko je glasova potrebno za jedan mandat. Ovisno o izlaznosti, to može biti od 15 do 30 tisuća glasova. U odnosu na cenzus, koji može iznositi od 200 tisuća do 300 tisuća, to jest olakšica, ali i taj prirodni prag mogu preskočiti tek stranke najbrojnijih nacionalnih manjina. I tako parlament, koji broji 250 zastupnika, broji tek 8 zastupnika manjina koji su preskočili prirodni prag. Kakva je to simbolika u zemlji u kojoj najmanje 15 posto stanovništva pripada nekoj manjini i u kojoj se danonoćno ponavljaju fraze o najvišem stupnju ostvarivanja manjinskih prava? Možda bi trebalo otvoriti javnu debatu i o tome pitanju?

J. D.

Zaštita djece na internetu
**OPASNOSTI VIRTUALNOG
PROSTORA.....18**

INTERVJU

Svetozar Čipčić, ministar za ljudska i manjinska prava

**KAMPANJA TRAJE, JOŠ SE PUNO
TOGA MOŽE URADITI.....12-14**

DOPISNICI

Gupčev bal u Tavankutu
**SJEĆANJE NA DRAGE OSOBE,
VRIJEDNOSTI I USPJEHE.....28**

Marinski bal HBKUD-a »Lemeš«
TRADICIJA SE NE PREKIDA.....29

KULTURA

Darko Vuković, grafički dizajner i docent na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu

**POTVRĐENI MAJSTOR
KAZALIŠNOG PLAKATA.....32-33**

SPORT

Isabella Mesaroš, stolnotenisačica
**TATA MI PRENOSI SVE
TAJNE »PINGIĆA«.....47**

SADRŽAJ

AKTUALNO

Kako protječe akcija formiranja posebnih biračkih popisa kod drugih nacionalnih manjina

**MAĐARI SIGURNI, RUMUNJI,
SLOVACI I RUSINI OPTIMISTI....7**

Predstavica OESS-a posjetila HNV

**MANJINE NEDOVOLJNO
INFORMIRANE O UPISU
U POSEBNE BIRAČKE POPISE....7**

TEMA

Novi patrijarh SPC-a nametnuo si velike izazove

**IRINEJ ŽELI DOVESTI PAPU
U SRBIJU.....8-9**

Radomir Jovelić Višerov, predsjednik Izvršnog odbora Centra za dvorce iz Srijemske Mitrovice

**KULTURNO NASLIJEĐE NE
SMIJE POSTATI SAMO DIO
PROŠLOSTI.....16-17**

PREDSTAVNICA OEES-A POSJETILA HNV

Manjine nedovoljno informirane o upisu u posebne biračke popise

Najveći problem manjinskih nacionalnih vijeća je što nemaju načina u većoj mjeri doprijeti do svojih pripadnika kako bi prikupili potreban broj zahtjeva za upis u poseban popis birača, smatra šefica Odjela za demokraciju Misije OEES-a u Srbiji *Daiana Serafina Falloni*, koja je prošlog tjednog posjetila Hrvatsko nacionalno vijeće.

»Kampanja ide prilično sporo i o njoj se u medijima, posebice na nacionalnoj televiziji, slabo govori. Mislim da je to najveći problem za sve manjinske zajednice. Čelništvo naše misije koristi svaku priliku putem medija obavijestiti i ohrabriti pripadnike manjinskih zajednica da se upišu, jer smatramo kako su izravni izbori znak da ljudi stoje iza izbora predstavnika u nacionalnim vijećima. S druge strane, i elektorski su izbori jednako legitimni kao i izravni«, rekla je u izjavi za medije *Daiana Serafina Falloni* dodavši, kako je Misija OEES-a u Srbiji potpomogla

kampanju Ministarstva za ljudska i manjinska prava, tiskajući promidžbene materijale.

Slab odziv akciji upisa Falloni također tumači i nedovoljnom svijješću pripadnika manjinskih zajednica o ovlastima nacionalnih vijeća. »Ljudi često nisu dovoljno educirani i informirani što nacionalna vijeća mogu učiniti za njih«,

smatra predstavnica OEES-a. Kao jedan od razloga navodi i lošu ekonomsku situaciju, koja čini da su ljudi više okupirani egzistencijalnim pitanjima a manje zainteresirani za ostvarivanje svojih manjinskih prava.

Predsjednica Izvršnog odbora HNV-a *Slavica Peić* je tijekom sastanka navela kako su kratak rok

za prikupljanje zahtjeva, te nedostatak novca glavni problemi ove akcije koja traje još samo nepunih mjesec dana.

»Kampanja tek sada dobiva zamah. Još uvijek nismo dobili TV spotove koji su namijenjeni svim nacionalnim vijećima uz dio koji se posebno odnosi na određenu manjinu. Kada oni idućeg tjedna stignu, morat ćemo još dodati taj poseban dio i tek tada će se uz dogovor s ministarstvom dati na emitiranje u medije. Ministar Čipčić je obećao kako će koncem veljače doći na jedno 'target' ili ciljno mjesto gdje će, ako bude potrebno, održati predavanje o važnosti posebnog popisa birača. Ali to je gotovo sam kraj kampanje«, kaže *Slavica Peić*.

Ona ističe kako se ne može očekivati da kulturne udruge obavljaju posao države, te da HNV koristi sve raspoložive resurse kako bi se akcija uspješno privela kraju.

D. B. P.

REAKCIJA DSHV-A NA PROŠLOTJEDNO PRIOPĆENJE DZH U POVODU RASPADAJUĆE KOALICIJE U SUBOTICI

Za situaciju u gradu odgovoran je SVM

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini na svojoj je sjednici razmatralo i prošlotjedno priopćenje Demokratske zajednice Hrvata kojim je ova stranka osudila neprincipijelno ponašanje Gradske organizacije Demokratske stranke smatrajući da se ne poštuje izborna volja građana. DZH je u svojem priopćenju »podsjetio« GO DS da je zanemarivanje razmjerne zastupljenosti nacionalnih manjina u lokalnoj skupštini »grubo kršenje demokratskih i moralnih principa i načela, te nepoštivanje ljudskih i manjinskih prava u našem gradu«.

Predsjedništvo DSHV-a u svom priopćenju navodi kako se DZH, kao stranka koja na posljednjim lokalnim, pokrajinskim i republičkim izborima nije osvojila ni jedan mandat »obručila na Gradsku organizaciju DS-a u Subotici da 'ne poštuje ljudska i manjinska prava'«.

U priopćenju se podsjeća kako je Koalicija Za europsku Suboticu Boris Tadić, čiji je DSHV koalicijski partner, pobjednik posljednjih lokalnih izbora i da je za apsolutnu vlast koaliciji nedostajalo svega dva vijećnička mjesta. »Na tim izborima Savez vojvodanskih Mađara osvojio je određeni broj vijećničkih mjesta, koje nitko ne dira, niti može dirati, pa je potpuno nerazumljivo pozivanje DZH na dužnost omogućavanja 'razmjerne zastupljenosti nacionalnih manjina u skupštini'« navodi se u priopćenju i ističe kako je DS omogućio Hrvatima, kao nacionalnoj manjini u Srbiji da imaju svog zastupnika i u Skupštini APV i Skupštini Republike Srbije, gdje zastupnici Hrvati nastupaju kao predstavnici DSHV-a.

Za nastalu situaciju u lokalnoj samoupravi DSHV smatra odgovornim Savez vojvodanskih Mađara »zbog toga što su njegovi predstavnici sprečavali rad lokalne skupštine i izvršnog tijela, pa nije mogla biti usvojena ni jedna odluka, zbog potpune podijeljenosti glasova u lokalnoj samoupravi«. Zbog toga DSHV smatra kako se postojeće stanje više nije moglo tolerirati.

U utorak sjednica Skupštine Vojvodine

Sjednica Skupštine AP Vojvodine bit će održana u utorak, 16. veljače u Novom Sadu. Zastupnici će, među ostalim, razmatrati prijedloge odluka o donošenju Strategije razvoja turizma Vojvodine – marketing strategiju turizma Vojvodine i o osnivanju Zavoda za kulturu vojvodanskih Rumunja.

U ponedjeljak Dan državnosti Srbije

Srbija u ponedjeljak, 15. veljače, proslavlja Dan državnosti i taj dan je, prema Zakonu o državnim i drugim praznicima neradni dan. Sretenje je za Dan državnosti Srbije proglašeno 10. srpnja 2001. godine u znak sjećanja na 15. veljače 1804. kada je u Orašcu, pod vodstvom *Đorđa Petrovića Karađorđa*, počeo Prvi srpski ustanak.

Istoga je dana 1835. godine na Velikoj narodnoj skupštini u Kragujevcu proglašen prvi Ustav Srbije – Sretenjski ustav. I Vojska Srbije od 2007. godine 15. veljače proslavlja kao svoj dan.

Mađari sigurni, Rumunji, Slovaci i Rusini optimisti

*Najučinkovitija kampanja »od vrata do vrata« * Slabiji odziv u većim sredinama*

Upis u posebne biračke popise za izbor nacionalnih vijeća nacionalnih manjina traje još nepunih mjesec dana, do 9. ožujka. Prema podacima s početka tjedna, hrvatska nacionalna manjina prikupila je oko 8000 zahtjeva, od čega je 7500 prikupio Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, a 500 je pristiglo u sjedište Hrvatskog nacionalnog vijeća. Taj broj nije ni trećina od potrebnih 28,5 tisuća kako bi budući sastav Hrvatskog nacionalnog vijeća bio biran putem demokratskih – izravnih izbora.

Mađarska nacionalna zajednica je, kao što je već poznato, prikupila dovoljan broj zahtjeva za održavanje izravnih izbora (oko 113.000), dok je kod većine drugih manjina situacija još uvijek neizvjesna.

U Rumunjskom nacionalnom vijeću kažu kako su prikupili 80 posto od potrebnih oko 13.800 zahtjeva. »Nedostaje nam još oko 2500 zahtjeva, s tim što su rješenja o upisu na poseban birački popis rumunjske nacionalne manjine stigla na oko 6500 adresa«, kaže za HR tajnik Rumunjskog nacionalnog vijeća *Dragan Marcel*. »Problematično je što općinske uprave s tehničke strane sporo obrađuju zahtjeve, naročito u onim općinama u kojima žive pripadnici više nacionalnih manjina. Mi se nadamo da ćemo u ova tri tjedna upisati dovoljan broj birača kako bismo održali izravne izbore za nacionalno vijeće. Pozitivno je što smo u posljednjih mjesec dana uspjeli u kampanji animirati sred-

stva informiranja, u prvom redu RT Vojvodine, ali i lokalne medije u Zrenjaninu, Vršcu, Pančevu, Kovinu, Alibunaru. Mislim da je kampanja Ministarstva za ljudska i manjinska prava počela kasno, ali se nadamo da će oni sada intenzivirati kampanju i pojasniti pripadnicima manjina o kakvom se pravu radi«, dodaje on.

U okviru akcije formiranja posebnog biračkog popisa, Rumunjsko nacionalno vijeće je organiziralo sastanke s predstavnicima vijeća mjesnih zajednica u naseljima u kojima žive Rumunji, tražeći pomoć u realizaciji formiranja popisa. »No, s obzirom da svega 65 posto pripadnika rumunjske nacionalne zajednice živi u ruralnim sredinama, najveći problem nam je prikupljanje zahtjeva u većim sredinama poput Vršca, Zrenjanina i Pančeva«, objašnjava Marcel dodajući, kako je odziv Rumunja u istočnoj Srbiji zasad veoma slab.

Slovaci, kojima je za izravne izbore potrebno oko 24 tisuće birača, za sada su prikupili nešto preko 16.000 potpisa. »Prikupili smo oko tri petine potrebnog broja, s time što su nam 'zatajila' najveća središta – Stara Pazova, Bački Petrovac i Kovačica, gdje se još radi i nadamo se da ćemo do kraja roka uspjeti prikupiti dovoljan broj«, kaže tajnik Slovačkog nacionalnog vijeća (SNV) *Ladislav Čanji*.

On napominje kako su predstavnici SNV-a obišli sve sredine u kojima žive Slovaci, te da se kampanja zasnivala na suradnji

sa slovačkim kulturnim udrugama čiji su aktivisti išli od kuće do kuće. Glede kampanje, Čanji ističe kako su mediji na slovačkom jeziku »relativno dobro« ispratili ovu akciju.

Rusinska nacionalna zajednica je, prema podacima od ponedjeljka, prikupila preko 70 posto od 6363 potrebna birača. »Računamo da neće biti lako, ali da postoje ozbiljne šanse da ispunimo kvotu«, kaže nam predsjednik Rusinskog nacionalnog vijeća *Slavko Oros*. »Prvih mjesec-dva smo se oslanjali na samostalne inicijative naših pripadnika u lokalnim upravama, uz to da smo otvorili područne urede našeg nacionalnog vijeća u mjestima gdje u značajnijem broju ima Rusina. Tiskali smo značajan broj formulara i tijekom prosin-

ca prošle godine održali tribine u tim mjestima. Početkom ove godine uvidjeli smo da nećemo ispuniti kvotu, te smo onda organizirali ekipe koje rade kampanju 'od vrata do vrata'. Značajan pomak napravili smo u protekla dva-tri tjedna u Ruskom Krsturu i Kucuri, a očekuje nas slično i u drugim mjestima«, kaže Oros.

Iako su za potrebe akcije proveli medijsku kampanju u emisijama na rusinskom jeziku na RT Vojvodine, te na na lokalnim medijima u Kuli, Vrbasu, Šidu..., akcija »od vrata do vrata« pokazala se najučinkovitijom. »Mentalitet je takav da pripadnici naše zajednice neće sami podnijeti zahtjev, već ih je potrebno izravno animirati«, kaže Slavko Oros.

D. B. P.

Srbija je plod našeg suživota

Upis u poseban popis birača i izbori za nacionalna vijeća nacionalnih manjina Srbija 2010

Dajte najbolje od sebe

www.ljudskaprava.gov.rs
011/311 25 37

PREDSJEDNIŠTVO DSHV-A O TIJEKU FORMIRANJA POSEBNOG BIRAČKOG POPISA

Stranka po planu, ostali zakazali

Glavni DSHV-ov koordinator u akciji prikupljanja potpisa za formiranje posebnog biračkog popisa hrvatske manjine *Darko Sarić Lukendić* ocjenjuje da prikupljanje evidencijskih izjava teče po planu. Na sjednici Predsjedništva stranke on je, međutim, rekao kako su druge hrvatske institucije i pojedinci »daleko od zacrtanog plana, pa je uspjeh čitave akcije ozbiljno doveden u pitanje«.

Predsjedništvo DSHV-a je u priopćenju objavljenom nakon sjednice ponovno pozvalo sve Hrvate i Hrvatice u Srbiji da u idućih mjesec dana učine dodatni napor i upišu se u poseban birački popis hrvatske manjine.

U priopćenju se još navodi kako je jedan dio sjednice imao zatvoreni tok, a tema je bila: aktualna politička situacija u Subotici, Somboru,

Apatinu, Srijemskoj Mitrovici, AP Vojvodini i Republici Srbiji, te položaj DSHV-a u novonastaloj situaciji u pojedinim od tih mjesta. Također se navodi kako je prihvaćen poziv Saveza Hrvata Mađarske na razgovor zakazan za 17. veljače u Baji, u cilju bolje buduće suradnje Hrvata s obiju strana trianonske granice.

Predsjedništvo stranke je također usvojilo izvješće s III. prela Mladeži DSHV-a na kojem je bilo 748 sudionika.

Sjednica Predsjedništva DSHV-a, održana u Subotici 5. veljače, bila je posljednja sjednica tog tijela u ovom skupštinskom sazivu, s obzirom da je redovita X. skupština stranke zakazana za 5. ožujka.

NOVI PATRIJARH SPC-A NAMETNUO SI VELIKE IZAZOVE

Irinej želi dovesti Papu u Srbiju

*Patrijarh Irinej vrlo je jasno očitovao svoju želju da 1700. obljetnicu Milanskog edikta u Konstantinovu rodnom gradu Nišu proslavi skupa s papom Benediktom XVI. * Prije pomiriteljstva s Vatikanom čeka ga pomirenje duhovne sabraće unutar SPC-a*

U iščekivanju nedavog izbora novog patrijarha Srpske pravoslavne crkve, na jednom od sajtova namijenjenih pravoslavlim vjernicima zapisano je: »Srbi najpre treba da umole Gospoda da se na nas više ne gnevi, nego da nam na presto svetog Save pošalje oca, a ne najamnika«. Duhovna i politička poruka ove rečenice bila je, zapravo, izravna i jasna aluzija da patrijarh ne bi trebao biti previše blizak ni pojedinačno političarima, niti državnim vlastima.

Apostolskim je ždrijebanjem izvučena kuverta s imenom dotadašnjeg vladike niškog *Irineja*, dok su dvojica protukandidata – vladika crnogorsko-primorski *Amfilohije* i vladika bački *Irinej* – ostali kao »ravnopravni među

jednakima« od 45 članova Sabora SPC-a.

Tako je na tron vrhovnog poglavara Srpske pravoslavne crkve samo dan kasnije, uz služenje svete liturgije, ustoličen novoizabrani patrijarh Irinej. Optimistima je ta ceremonija u mnogo čemu označila i simboličan početak potpuno novog poglavlja u skorijoj povijesti SPC-a. Tim prije, jer se čini neophodnim poboljšati unutarcrkvene odnose pojedinih vjerskih velikodostojnika SPC-a, te ojačati veze i odnose Crkve s drugim konfesijama i vjerskim zajednicama. Posebno mjesto pod povećalom javnosti imat će odnosi s Vatikanom, utoliko prije jer je Irinej, niti ne znajući da će postati patrijarhom, samo nekoliko dana prije izbora poslao jasan signal na

Trg svetog Petra kako je vrijeme za susret poglavara dviju crkava – i to baš u godini velikog jubileja za kršćanstvo, koji će biti za tri godine.

PREDSTOJI MODERNIZACIJA SPC-A

Novom patrijarhu, inače, poznatiji prilika u SPC-u pripisuju tolerantnost, diplomatsku, a istovremeno snažan identitet, umjerenost i odmjerenost. U njegovih se osamdeset godina nesumnjivo posložilo dovoljno duhovne mudrosti, znanja i velikog životnog iskustva, ali će mu i upornost također biti neopohodan saveznik, tim prije jer Crkvu na čijem je čelu očekuju velika iskušenja u dolazećim godinama.

No, već je prvim reakcijama analitičara ocijenjeno kako je novoizabrani patrijarh »pokazao kako je sklon dijalogu s ostalim vjerskim zajednicama«, te kako bi to moglo značiti i da će se »SPC izborom Irineja okrenuti ekumenskom dijalogu i pozitivnom odnosu prema eurointegracijama i suvremenim kretanjima«. Ovakve su ocjene tim prije značajne, jer je javna tajna da među vladikama unutar SPC-a postoje ozbiljne podjele oko pravca u kojem srpska crkva treba ići.

riteljsko i spasonosno rješenje«. »Irinej je doista čovjek kojeg većina ljudi pamti po malo čemu incidentnom«, rekao je Tomanić, inače autor knjige »Srpska crkva u ratu i ratovi u njoj«. On smatra kako izbor Irineja za poglavara SPC-a daje mogućnost za dijalog i dogovore s drugim crkvama, ali ukazuje na činjenicu da »patrijarh nije papa« i da će i dalje biti sukoba i problema. »Ipak, mislim da je ovo jedno rješenje koje će SPC, njen brod, odvesti u mirne vode«, rekao je Tomanić.

U isto vrijeme, Reuters analitički procjenjuje kako bi patrijarh Irinej »mogao voditi crkvu prema modernizaciji u vrijeme kad je Srbija na putu prema članstvu u EU«. Britanska agencija podsjeća kako je vladika niški Irinej uglavnom bio neutralan tijekom ratnih godina početkom posljednjeg desetljeća minulog stoljeća na prostoru bivše Jugoslavije. Vladika Irinej je, osim toga, otvoreno podržao i građanske prosvjede protiv *Miloševićeva* režima 1996./97. godine. Reuters Irineja vidi i kao osobu koja bi mogla »okonačati sporove u Crkvi i ojačati njenu ulogu u društvu«.

Sudeći po prvim komentarima u javnosti i među vjernicima, patrijarh Irinej već ima i mnoge predu-

Potpura eurointegracijama Srbije

Analitičar Živica Tucić samouvjereno tvrdi kako će patrijarh Irinej »podržati europske integracije Srbije«. »Crkva kaže kako je glas naroda glas Crkve, tako da, ako je glas naroda Europa, onda to treba biti i glas Crkve«, rekao je Tucić u emisiji »Utišak nedelje« dan nakon ustoličenja patrijarha Irineja.

Crkva, inače, dosad nije otvoreno rekla ni kategorično »da« ni razumljivo »ne« eurointegracijama, pa će taj crkveno-državni odnos analitičarima biti zanimljiv u dolazećem razdoblju.

Tako je povjesničar *Milorad Tomanić* za Radio Slobodna Europa izjavio kako je izbor vladike Irineja za novog patrijarha »pomi-

vjete da pridonese ugledu SPC-a u svijetu, ali i da stekne karizmu duhovnog vođe, barem približnu onoj koja je posthumno pripisana

njegovom prethodniku patrijarhu Pavlu. Neke osobine patrijarha Irineja već se upravo i povezuju s vrlinama koje je imao patrijarh Pavle, ugledan i omiljen među vjernicima, ali i ateistima, te brojnim pripadnicima drugih konfesija i vjerskih zajednica.

EKUMENIZAM I ODNOS S DRŽAVOM

No, prije svega što ga čeka na tronu prvojerarha SPC-a, patrijarh Irinej će – kao prvi među jednaka, a svakako i kao jedan od najstarijih vladika u Saboru – morati pomiriti svoju duhovnu subraću episkope. Bit će to, nesumnjivo, težak duhovni izazov kako bi se prevladala već godinama očita podijeljenost u Crkvi, povremeno čak i javno vidljiva netrpeljivost među pojedinim episkopima, pa čak i samovolja nekolicine vladika.

Sociolog religije, analitičar i publicist *Mirko Đorđević* je, samo nekoliko dana prije izbora patrijarha, možda i najbolje okarakterizirao trenutačnu situaciju i odnose unutar SPC-a: »Dovoljno su se već kompromitirali različitim izjavama i otkrili svoja neslaganja, tako da bi bilo opasno po jedinstvo Crkve da to i dalje traje.«

Novinar NIN-a *Jovan Janjić*, jedan od najboljih poznavatelja crkvene problematike, inače biograf preminulog patrijarha Pavla, tvrdi kako je »prvi zadatak patrijarha Irineja uvođenje discipline u Srpskoj pravoslavnoj crkvi«, što se između ostalog odnosi i na učestale nesuglasice o bogoslužjenjima po, uprošteno rečeno, tradicionalnom istočnom ili zapadnom obredu, koji zagovaraju pojedini crkveni dužnosnici.

Za razliku od mnogih crkvenih velikodostojnika SPC-a, vladika Irinej je više puta iskazao i vrlo pozitivne stavove o ekumenizmu i dolasku Pape u Srbiju. Nekoć kao vladika, a danas patrijarh, Irinej vjeruje kako bi papa Benedikt XVI. mogao posjetiti Srbiju i SPC 2013. godine, upravo tijekom obilježavanja 1700. godišnjice Milanskog edikta, kojim je rimski car *Konstantin* 313. godine priznao kršćanstvo. Taj bi posjet bio višestruko simboličan i značajan. Prije svega zato, jer dosad nijedan rimski pontif nije posjetio Srbiju i SPC! »To bi bio korak susreta i kontakata pravoslavne i zapadne crkve i od njega ne može biti štete, već samo koristi, jer bez kontakata i razgovora ne može biti ni promjena onoga što je ideal i interes za jedinstvo kršćanske crkve«, naveo je nedavno Irinej, tada još vladika niški.

Drugo, rimski car Konstantin je, naime, rođen u ondašnjem Naisu, danas Nišu, gdje je sjedište eparhije u kojoj je Irinej bio na čelu do izbora za patrijarha. Papin posjet se, dakle, može očekivati upravo tijekom stolovanja Irineja na tronu patrijarha SPC-a.

Inače, patrijarhu Irineju među prvima su čestitali upravo poglavar Rimokatoličke crkve papa Benedikt XVI. i predsjednik Papskog vijeća za promoviranje jedinstva među kršćanima kardinal *Walter Kasper*. U čestitki koju je potpisao vatikanski velikodostojnik među ostalim se izražava nada da će »dvije crkve produbiti suradnju«, a kardinal Kasper se »posebice raduje i zbog skorog viđenja u Beogradu«, što god to u praksi bude značilo za daljnje odnose dviju crkava.

Bojana Oprijan-Ilić

UPOZORENJA I OČEKIVANJA U SVEZI S KANDIDATUROM SRBIJE ZA ČLANSTVO U EU

Brzina je velika srpska iluzija

Nerealistična očekivanja o brzini srpske integracije u EU i dalje su aktualna. Prema istraživanju Centra za slobodne izbore i demokratiju (CeSID), gotovo polovica građana Srbije vjeruje da će njihova zemlja postati članica EU za manje od pet godina. Međutim, suočit će se s razočaranjem – navodi se u tekstu objavljenom na sajtu WAZ.EUobserver, zajedničkom izdanju njemačke medijske kompanije WAZ i utjecajnog bruxelleskog magazina EUobserver, a prenosi Danas.

Kako se ističe u analizi objavljenoj pod naslovom »Velike iluzije Srbije o pristupanju«, u najboljem slučaju – bez političkih faktora koji bi mogli usporiti cijeli proces – Srbija ne može postati kandidat za članstvo u EU prije 2011. godine. Pregovori o pristupanju bi, po tom scenariju, mogli početi 2012. i završiti 2016. ulaskom Srbije u EU 2018. godine. Ipak, kada se uzmu u obzir očekivane komplikacije u budućnosti, 2020. je puno realističnija prognoza, ocjenjuje se u tekstu.

WAZ.EUobserver podsjeća kako je Beograd predao svoju kandidaturu u prosincu prošle godine i navodi da ona neće biti razmatrana sve dok zemlja ne bude u potpunosti surađivala s Haškim sudom. U praksi, ovo prije svega znači – dok se u haškoj ćeliji ne nađe *Ratko Mladić*. Onog trenutka kada Beograd izruči Mladića, državama članicama EU bit će potrebno nekoliko tjedana da ovlaste Europsku komisiju da pripremi službeno »mišljenje« o srpskoj aplikaciji. Završna ocjena spremnosti Srbije moći će biti donesena poslije najmanje godinu dana, smatra WAZ.EUobserver.

Kako se upozorava, »do sada« niti jedna država članica nije uvjetovala kandidaturu Srbije priznanjem neovisnosti Kosova. Ipak, »jasno je da će Srbija, ako želi postati kandidat za EU, morati biti konstruktivnija kada je riječ o Kosovu, s obzirom na to da se sve odluke o proširenju EU donose konsenzusom«.

Prije nego što pregovori o članstvu počnu, mora stupiti na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, što znači da će SSP morati ratificirati svih 27 zemalja članica. Na temelju ranijih iskustava, taj će proces trajati najmanje dvije godine. Tijekom ove faze, navodi se u analizi, pitanje Kosova moglo bi dobiti na ubrzanju. Države članice koje su priznale kosovsku neovisnost mogle bi iskoristiti ratifikaciju SSP kao sredstvo pritiska na Srbiju da omekša svoje stavove prema toj pokrajini. Ipak, ovo ne bi moralo značiti usporavanje procesa integracije – »ako se Srbija suglasi s rješenjem prihvatljivim za EU i Prištinu, Bruxelles bi je mogao nagraditi brzim početkom pregovora o članstvu. Ipak, čak ni tada oni ne bi mogli početi prije 2012.«, upozorava WAZ i EUobserver.

Kako se ocjenjuje, Srbija ima bolje administrativne kapacitete nego njeni susjedi, a tijekom pristupnih pregovora koji će trajati najmanje četiri godine, bit će dodatnih prilika da oni budu podignuti na razinu europskih standarda. Za razliku od prethodnih proširenja, izvjestan broj kriterija morat će biti ispunjen čak i prije otvaranja pregovora o pojedinim poglavljima. Osim toga, mnoge zemlje EU uvele su pravila po kojima otvaranje i zatvaranje poglavlja moraju proučiti i odobriti vanjskopolitički odbori parlamenata tih zemalja, a primjena kriterija iz Kopenhagena je rigoroznija nego ikada zbog problema s Bugarskom i Rumunjskom.

Prema prije dvije godine usvojenoj Strategiji proširenja, EU neće iznijeti datume za pristup sve do pred kraj pregovora. U najboljem slučaju, razgovori sa Srbijom bi mogli biti okončani i pristupni sporazum potpisan 2017. Nakon toga, bilo bi potrebno godinu i pol dana za ratifikaciju u parlamentima svih zemalja članica i u Europskom parlamentu, sa službenim ulaskom 2018. godine.

»Čak i ako Srbija uspije kroz pregovore ići i bez konačnog rješenja za status Kosova, nema sumnje da države EU koje priznaju kosovsku neovisnost neće dati zeleno svjetlo za pristupanje, sve dok se ne postigne dogovor o Kosovu. Nitko u EU nije spreman priznati drugi Cipar.«

CRNOGORSKI PREMIJER MILO ĐUKANOVIĆ O DIPLOMATSKIM ODNOSIMA S KOSOVOM

Pokazali smo senzibilitet za Srbiju

Crnogorski premijer *Milo Đukanović* izjavio je kako je odluka o uspostavljanju diplomatskih odnosa Crne Gore i Kosova donesena u skladu s nacionalnim interesima Crne Gore i cijele regije. »To nije nova odluka, već iz 2008. kada je Ministarstvo inozemnih poslova dobilo zaduženje uspostaviti diplomatske odnose (poslije priznavanja neovisnosti). Utoliko nas je iznenadila oštra reakcija dijela javnosti Srbije«, rekao je Đukanović za B92. Prema njegovim riječima, Crna Gora je pokazala »senzibilitet« jer nije žurila u donošenju odluke o priznavanju neovisnosti Kosova. »Donijeli smo odluku u skladu s našim nacionalnim interesom i interesima u regiji«, rekao je Đukanović i dodao kako je Podgorica ocijenila da je pitanje Kosova riješeno rezolucijom 1244 Vijeća sigurnosti UN-a.

JOŠ JEDAN SASTANAK KREŠEVSKE ŠESTORKE PROTEKAO BEZ IKAKVOG DOGOVORA

Hrvatska politička scena u BiH potpuno razjedinjena

Vodeće hrvatske stranke, iako su se usuglasile u tome da podržavaju samo cjelovitu promjenu Ustava BiH, nemaju jasan stav u kojem smjeru ustavne promjene trebaju ići

Piše: Arijana Beus

Čelnici hrvatskih političkih stranaka u Bosni i Hercegovini posljednji su sastanak održali početkom veljače te ponovno pokazali koliko su razjedinjeni. Iako su svi ti politički čelnici još 2007. godine potpisali dokument poznat kao Kreševska deklaracija, kojim jamče da će se zajedno boriti za jednakopravnost Hrvata u BiH, ipak do danas nije urađeno ništa konkretno po tom pitanju.

Na posljednjem sastanku, održanom u Mostaru, hrvatski političari u BiH nisu uspjeli postići sporazum o podržavanju jednog kandidata za hrvatskog člana Predsjedništva, te su male šanse da ikada postignu dogovor o ovome pitanju. Također, vodeće hrvatske stranke, iako su se usuglasile u tome da podržavaju samo cjelovitu promjenu Ustava BiH, nemaju jasan stav u kojem smjeru ustavne promjene trebaju ići.

MALE ŠANSE

Predsjednik Hrvatske demokratske zajednice BiH (HDZ BiH) *Dragan Čović* je nakon sastanka novinarima kazao kako su male šanse da se u kratkom vremenu, s obzirom na izbore, može bilo što dogovoriti o ustavnim promjenama. No, on je također naglasio da sudjeluje u svim razgovorima o potrebi promjene Ustava BiH, te da stoji pri ranijem stavu o pitanju uređenja države, točnije pri ideji da BiH treba biti ustrojena s tri razine vlasti, od kojih je srednja s četiri federalne jedinice sa sjedištima u Mostaru, Banjaluci, Tuzli i Sarajevu.

Predsjednik Hrvatske demokratske zajednice 1990. (HDZ 1990.) *Božo Ljubić* je, međutim, istaknuo kako je BiH nemoguća na dva načina – »kao ovakva dvoentitetska i kao centralizirana unitarna država«.

Čelnici hrvatskih stranaka u BiH nisu uspjeli postići sporazum

Kreševska deklaracija

Napuštanje postojećeg dvoentitetskog ustroja Bosne i Hercegovine te decentralizirana država s državnom, srednjom i lokalnom razinom vlasti, najvažniji su dijelovi Kreševske deklaracije. U dokumentu se naglašava potreba uspostave novog funkcionalnijeg i pravednijeg ustroja BiH prema kome niti jedan od konstitutivnih naroda neće biti privilegiran ni diskriminiran. Srednja razina vlasti bi se prema Kreševskoj deklaraciji uspostavila na temelju geografskih, etničkih, ekonomskih, prometnih i drugih bitnih kriterija. Dokument o načelima Ustava BiH potpisali su predsjednici HDZ BiH - *Dragan Čović*, HDZ 1990. - *Božo Ljubić*, HSP *Đapić Jurišić* - *Zvonko Jurišić*, HSS BiH - *Marko Tadić*, Narodne stranke Radom za boljitak - *Jerko Ivanković Lijanović* te HKDU - *Ivan Musa*. Oni nisu željeli precizirati znači li Kreševska deklaracija težnju Hrvata za trećom federalnom jedinicom ili nekom vrstom federalizacije Bosne i Hercegovine. Istaknuli su, međutim, da Bosna i Hercegovina što prije treba dobiti novi ustav po želji svih njenih konstitutivnih naroda i građana te koji će biti zasnovan na demokratskim principima.

te da bi bila funkcionalna i ravno-pravna s tri multietnička entiteta i dva distrikta - Sarajevo i Brčko, ali da to i nije jedina mogućnost.

Na sastanku nije podržan ni prijedlog predsjednika HSP-a (*Đapić* - dr. *Jurišić*) *Zvonka Jurišića* da »kreševska šestorka« podrži sazivanje međunarodne konferencije o BiH → »Dayton 2«. Hrvatski politički čelnici su razgovarali i o tome na koji način onemogućiti Bošnjake da izaberu hrvatskog člana Predsjedništva BiH, s obzirom da je na prošlim izborima upravo glasovima Bošnjaka izabran aktualni član Predsjedništva BiH iz reda hrvatskog naroda *Željko Komšić*. Međutim, dogovora nije bilo ni o ovom problemu. Potpredsjednik Narodne stranke Radom za boljitak *Jerko Ivanković Lijanović* je rekao kako je očekivao da ga »kreševska šestorka« podrži u kandidaturi za hrvatskog člana Predsjedništva BiH, kako bi pobijedio

Željka Komšića. Ipak, Ivanković Lijanović je konstatirao kako, nažalost, do tog dogovora nije došlo te da će sa svojom strankom ići sam u borbu za mjesto u Predsjedništvu BiH.

Domaćin sastanka, predsjednik Hrvatske kršćanske demokratske unije (HKDU) *Ivan Musa*, naglasio je kako je sa sastanka poslana i inicijativa prema vrhu Republike Hrvatske da primi »kreševsku šestorku«, kako bi BH političari iz reda hrvatskog naroda dobili podršku vrha Hrvatske u svojim stavovima, a da će idući sastanak na kojem bi se ponovno trebali okupiti svi članici stranaka biti održan 1. ožujka u organizaciju HDZ-a 1990.

USTAVNE REFORME

Naime, već godinama hrvatskom političkom scenom u BiH dominira stranačko prepucavanje, nesuglasice oko temeljnih načela na kojima bi trebala počivati hrvatska politika u BiH te stranačke kombinacije koje

Ove dvije stranke su u više navrata pokušavale organizirati svehrvatski sastanak s kojeg je trebalo odaslati jaku poruku kako se od načela sadržanih u ovom dokumentu ne može i ne smije odustati. Ipak, prevelika taština, nedostatak vremena ili, pak, činjenice da se na ovaj dokument više nema što konkretno dodati, rezultirali su time da svehrvatski sastanak nikada nije održan.

PODRŠKA IZ HRVATSKE

Možda bi malo jača podrška iz Republike Hrvatske pridonijela približavanju stavova BH političara, no ta podrška i nije bila izražena u velikoj mjeri kako se to očekivalo.

Iz Hrvatske su se čule jasne poruke da Hrvati moraju biti jednakopravni u BiH, ali nije bilo nikakvih konkretnijih poteza.

I novoizabrani hrvatski predsjednik *Ivo Josipović* nedavno je izjavio kako nema namjeru miješati se u unutarnje poslove Bosne i Hercegovine, ali da je spreman pomoći rje-

NOVI POVJERENIK ZA PROŠIRENJE EU STEFAN FUELE O EUROPSKOM PUTU HRVATSKE

Ohrabreni borbom protiv korupcije

Novi povjerenik za proširenje EU *Stefan Fuele* istaknuo je kako je Europska komisija ohrabrena naporima koje Hrvatska poduzima u borbi protiv korupcije te da Zagreb može završiti pristupne pregovore ove godine ako nastavi s napretkom u ispunjavanju postavljenih mjerila.

»Ohrabreni smo razvojem događaja u posljednje vrijeme u borbi protiv korupcije. Nadamo se da istrage o nepravilnostima vode prema konkretnim rezultatima«, rekao je Fuele u svom prvom istupu od kada je preuzeo dužnost povjerenika za proširenje i politiku prema susjedima, prenosi Hina.

»Hrvatska još uvijek može završiti pregovore 2010. godine pod uvjetom da nastavi napredovati u ispunjavanju svih mjerila. Lopta je na hrvatskoj strani igrališta. Hrvatska se mora usmjeriti na: daljnje reforme pravosuđa i javne uprave, borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, manjinska prava, uključujući povratak izbjeglica, kao i na suđenja za ratne zločine i punu suradnju s Haškim sudom«, rekao je Fuele.

»Što se tiče suradnje s Haškim sudom, tužitelj Serge Brammertz je rekao da puna suradnja još nije postignuta. Brammertz je ipak priznao nedavno poduzete pozitivne korake, poput uspostave radne skupine i jačanja napora u potrazi za dokumentima. Nadam se da će radna skupina uskoro proizvesti konkretne rezultate«, rekao je Fuele.

Povjerenik je rekao da je potpisivanje arbitražnog sporazuma sa Slovenijom dalo novi zamah u pregovorima s Hrvatskom.

Španjolski državni tajnik za europske poslove *Diego Lopez Garrido* istaknuo je kako je sljedećih šest mjeseci ključno razdoblje za hrvatske pristupne pregovore.

»Ovih šest mjeseci bit će ključni za pregovore s Hrvatskom. Pregovori ulaze u završnu fazu. Ostalo je dosta posla u teškim poglavljima, poput tržišnog natjecanja, ribarstva, pravosuđa i temeljnih prava, vanjske, sigurnosne i obrambene politike«, rekao je Garrido Lopez u ime španjolskog predsjedništva EU-a.

Garrido Lopez je najavio da će Hrvatska sljedeći tjedan na pristupnoj konferenciji moći otvoriti pregovore u poglavljima Ribarstvo i Okoliš.

Bez člana Predsjedništva?

Pitanje hrvatskog člana Predsjedništva ponovno se aktualizira ulaskom u 2010. Sve je jasnije kako hrvatske stranke neće moći doći do konsenzusa oko ovog pitanja, tako da će, osim Jerka Ivankovića Lijanovića, Hrvati u BiH moći birati između još dvojice kandidata. Naravno, ne treba previše naglašavati kako ovo nejedinstvo prijeti ponovnom gubitku pozicije člana Predsjedništva, koju je 2006. preuzeo SDP.

su u jednom trenutku prijetile čak i gašenjem nekih stranaka. Protekla je godina napokon otvorila proces ustavnih reformi pod pokroviteljstvom međunarodne zajednice. Taj je proces predstavljao veliki izazov za hrvatsku političku platformu, koja je ipak na kraju godine uspjela sačuvati jedinstvenost te pokazati kako oko temeljnih načela još uvijek postoji konsenzus glavnih hrvatskih pregovarača, predstavnika dva HDZ-a u BiH. Oni su u konačnici i odbili prijedlog međunarodne zajednice koji nije predviđao osiguranje jednakopravnosti Hrvata kroz donošenje novog Ustava.

No, to je ipak bilo jedino pitanje oko kojeg su se Hrvati uspjeli složiti. Oko drugih političkih tema vladalo je itekako nejedinstvo. Ono se prvenstveno pokazalo kroz pitanje nastavka provedbe, odnosno nadogradnje Kreševske deklaracije, koju su zdušno zagovarali HSP BiH (Đapić - dr. Jurišić) i HDZ 1990.

šavanju otvorenih pitanja koja opterećuju stanje u toj zemlji te da će nastaviti pomagati Hrvatima u BiH. »Uvijek imam dobru volju pomoći BiH, no postoji granica koja kaže: ne miješajmo se u unutarnje poslove susjedne države«, kazao je nedavno Josipović. On je kazao kako poštuje svaku odluku o kojoj bi se dogovorila tri naroda. »Važna je bit, a bit je jednakopravnost naroda i pojedinaca«, kazao je Josipović dodajući, kako u načelu nije protiv ijednog rješenja, no kako bi bilo pogrešno da on kao hrvatski predsjednik daje recepte bilo kojem od naroda u BiH što trebaju raditi.

Iako njegove izjave ne govore jasno i glasno na koji će način pomoći BH Hrvatima, hrvatski narod u BiH niti ne očekuje mnogo jer su svi svjesni da se o njihovoj sudbini mora odlučiti u Bosni i Hercegovini i da to mogu učiniti samo BH političari.

SRBI U SLOVAČKOJ DOBILI STATUS NACIONALNE MANJINE

Zaštita kroz međunarodno pravo

Odlukom Vlade Slovačke, na prijedlog potpredsjednika *Dušana Čaplovića*, Srbi su u toj zemlji dobili status nacionalne manjine, priopćilo je Ministarstvo za dijasporu, prenosi Tanjug.

»Stjecanjem statusa nacionalne manjine Srbi u Slovačkoj su stekli zaštitu kroz međunarodno pravo i međudržavne sporazume o zaštiti prava nacionalnih manjina, u njihovim aktivnostima protiv pojava diskriminacije na osnovi nacionalnosti, jezika, vjere, pisma, političkog ili drugog uvjerenja, socijalnog podrijetla, ili po bilo kojoj drugoj osnovi«, rekao je ministar za dijasporu *Srdan Srećković*.

Donošenjem prvog Zakona o dijaspori i Srbima u regiji Srbija je posvećena rješavanju pitanja statusa dijasporice i Srba u regiji, koji se ogleda u jamčenju njihovih osnovnih sloboda i građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih, manjinskih i drugih prava, koja su sadržana u međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i međudržavnim sporazumima.

Ministarstvo za dijasporu podržava nastojanja srpskih zajednica i u Albaniji, Sloveniji i Austriji da dobiju status nacionalnih manjina.

Položaj i status srpskog naroda u tom slučaju, po kriterijima međunarodnog prava, bio bi bitno kvalitetniji na razini zaštite i ostvarivanja osnovnih nacionalnih prava, prije svega na polju kulture, informiranja, obrazovanja, političkog predstavljanja i sudjelovanja u tijelima vlasti.

U Slovačkoj su, prije srpske, status nacionalne manjine stekle i mađarska, češka, poljska, ukrajinska, romska i druge zajednice, navedeno je u priopćenju.

SVETOZAR ČIPLIĆ, MINISTAR ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA, O UPISU NA POSEBNE BIRAČKE POPISE NACIONALNIH MANJINA

Kampanja traje, još se puno toga može uraditi

Do okončanja zakonom predviđenog roka za upis na posebne biračke popise nacionalnih manjina u Republici Srbiji ostalo je još nešto manje od mjesec dana. Za sada je izvjesno da će u izravne izbore za nacionalna vijeća ići pripadnici mađarske zajednice, jer su prikupili zakonom utvrđen broj upisanih, a postoje naznake da bi i neke druge nacionalne zajednice svoja vijeća mogle birati izravno. No, ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čiplić kaže kako zapravo nije bitno na koji će način biti izabrana nacionalna vijeća – neposredno ili posredno – jer zakon predviđa oba načina ravnopravno i država će potpuno jednako tretirati sva

nacionalna vijeća, bez obzira na način njihova izbora. U intervjuu za Hrvatsku riječ ministar Čiplić ipak poručuje kako se u završetku kampanje još puno toga može uraditi.

HR: Kako ocjenjujete dosadašnji tijek kampanje za upis birača na posebne popise nacionalnih manjina? Ima li onih zajednica koje su taj posao već završile?

U Zakonu o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina navedeno je kako se upisom u poseban birački popis preko 50 posto od ukupnog broja pripadnika jedne nacionalne manjine, zapravo bira način na koji će nacionalno vijeće

Demokratski principi nalažu da neposredni izbor ima neki minimum upisanih birača, to je 50 posto, ali najznačajnije je da je zakon rekao da se jedna nacionalna zajednica upisom ili neupisivanjem opredjeljuje za jedan od dva načina izbora.

Pri tome svako nacionalno vijeće, bez obzira na način na koji je birano, ima isti kapacitet prava i ovlasti

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

biti birano. Demokratski principi nalažu da neposredni izbor ima neki minimum upisanih birača, to je 50 posto, ali najznačajnije je da je zakon rekao da se jedna nacionalna zajednica upisom ili neupisivanjem opredjeljuje za jedan od dva načina izbora. Pri tome svako nacionalno vijeće, bez obzira na način na koji je birano, ima isti kapacitet prava i ovlasti.

Drugim riječima, to što netko neće biti upisan, stvar je slobodno izražene volje pripadnika jedne nacionalne zajednice i onda ta nacionalna zajednica svoje nacionalno vijeće bira elektorskim putem. Pri tome tako izabrano nacionalno vijeće ima potpunu zakonsku i političku legitimaciju, jer će podrška elektorima biti ovjerena u sudu ili općini.

HR: Bilo je i određenih problema u procesu upisa u pojedinim općinama. O kakvim se problemima radi?

Problemi koji su se pojavljivali tijekom upisa bili su prije svega administrativno-tehničke prirode, jer Srbija ima 28 nacionalnih manjina a svaka općina je dužna upisivati ih. U nekim općinama gdje je većinski narod u velikoj dominaciji, općine su reagirale na način da jednostavno nisu znale kakav je proces u pitanju. Ali, mi smo sve takve probleme, u suradnji s Ministarstvom za državnu upravu i lokalnu samoupravu, riješili. Imamo negdje probleme da pojedini predsjednici općina zabranjuju upis, odnosno primanje prijave, to je Preševo, no mi smo takve probleme riješili na način da pripadnici albanske nacionalne manjine mogu izravno Ministarstvu dostaviti prijave i onda ih mi upi-

sujemo u poseban birački popis. Za sada su u dovoljnom broju, preko 50 posto zahtjeva za upis u posebni birački popis podnijeli Mađari, a prema našim procjenama blizu su ispunjavanja tog uvjeta i Bošnjaci, kao druga najveća manjinska nacionalna zajednica u Srbiji. S obzirom da ima još mjesec dana, vjerujem da će se vjerojatno i Slovaci uspjeti upisati u potrebnom broju.

Moram reći kako je od samog početka, kad je zakon i pisan, i donesen, naša procjena, jedna vrlo racionalna i utemeljena procjena, bila da će u ovom izbornom ciklusu jedna ili nijedna nacionalna zajednica uspjeti upisati preko 50 posto i da je mnogo realnije očekivati da to bude za dva izborna ciklusa. Prema tome neupisivanje nije nikakav neuspjeh niti Ministarstva niti nacionalnog vijeća, to je jednostavno izražena volja pripadnika jedne nacionalne zajednice. Poseban birački popis funkcionira na taj način da je on stalno otvoren kao i opći birački popis, samo će se jednog dana napraviti presjek – 9. ožujka, kada ćemo vidjeti brojnost i nakon toga on se ponovno otvara i ljudi se ponovno mogu upisivati.

HR: Hoće li se potreban broj birača onda usklađivati s popisom stanovništva Srbije 2011. godine?

Tako je. Broj pripadnika nacionalnih manjina koje trebaju biti upisane napravljen je prema popisu iz 2002. godine. Popis koji slijedi 2011. bit će referentan kad bude učinjen i tu očekujemo da će biti određenih promjena. Čini mi se da će glavna promjena biti kod Roma, jer je njih, prema popisu iz 2002. godine, bilo 108.000, a i država

Srbija i međunarodne organizacije, a i sama romska zajednica procjenjuju da ih ima oko 450.000.

HR: Hoće li biti dovoljno vremena za prikupljanje i ovjeru potpisa za ona vijeća koja će biti birana elektorskim putem? Zna li se točan datum izbora?

S obzirom da u zakonu postoji širok raspon rokova, može biti u razdoblju od kraja svibnja do prve polovice lipnja. Učinit ću sve da rok raspisivanja izbora bude takav da sve nacionalne zajednice nesmetano mogu ispuniti sve uvjete, pogotovu one koje budu išle na elektorske izbore, i da se izbori nesmetano mogu obaviti. Svako nacionalno vijeće, svaka nacionalna zajednica imat će potpunu podršku Republike Srbije i Ministarstva i pomoć da sama ovjera bude što pristupačnija ljudima koji trebaju podržati elektore, da bude što komotnije za njih, dakle imat ćemo ovjeravanje i u mjesnim uredima i vjerujem da neće biti nikakvih problema da se izbori održe, bez obzira na koji način.

HR: Kako komentirate kritike pojedinih predstavnika nacionalnih manjina da se s kampanjom od strane države krenulo kasno i da nije bila vidljiva u medijima?

Tu je postojao doista jedan problem, jer u proračunu za 2009. godinu, s obzirom da nije bilo zakona, nismo niti mogli predvidjeti sredstva za realizaciju tog zakona. Zakon je usvojen u rujnu prošle godine i mi smo od samog stupanja na snagu zakona otvorili rokove koji su počeli teći. Tek smo početkom prosinca uspjeli dobiti iz proračunske rezerve sredstva kojima bismo platili softver za poseban birački popis, što nam je bilo najznačajnije, zatim kojima bismo osigurali sredstva za središnje izborno povjerenstvo i imali sredstva za kampanju. Nažalost, kampanja je zanatsko-tehnološka stvar koja prvo mora proći natječaj za kuću koja će voditi kampanju, a zatim se kampanja mora uraditi, tako da mi stižemo u posljednjih mjesec dana tu kampanju pojačati i pojaviti ćemo se i s televizijskim i radijskim spotovima i na televizijama s nacionalnom frekvencijom i na lokalnim medijima. Pri tome troškove kampanje snosi Ministarstvo. Mi plaćamo iznajmljivanje vremena, kao što smo i izradu spotova platili. Naša je bila ideja, i tako smo i uradili, da za svako postojeće nacionalno vijeće, kao i za nacionalnu manjinu koja

će formirati nacionalno vijeće (a to su četiri nove – albanska, slovenska, češka i aškalijaska) spot uvijek bude dvojezičan, na srpskom i na jeziku neke nacionalne manjine, pri čemu u doradi produkcije nacionalna vijeća, odnosno nacionalne zajednice, moraju dosnimiti spot na svom jeziku. U posljednjih mjesec dana može se puno toga uraditi, a najznačajnije je zatvoriti poseban birački popis zaključno s 9. ožujkom, a i sve što stigne 9. ožujka bit će uvaženo.

HR: Druga je primjedba koju su predstavnici pojedinih nacionalnih vijeća upućivali - da nisu dobivena dodatna sredstva za kampanju. Što o tome mislite?

To je primjedba koja ne stoji. Naime, sredstva koja nacionalna vijeća dobivaju generalno su namjenska za sve troškove koje jedno nacionalno vijeće ima. Prema tome, ima nacionalnih vijeća koja su veoma velika, a uopće nisu tražila dodatna sredstva nego su iz postojećih sredstava financirala troškove kampanje, prije

samostalno odraditi tu vrstu posla. Ja sam uvijek uvažio i razumio želju vodstva svakog nacionalnog vijeća da upišu preko 50 posto ljudi, ali ja se moram držati zakona, a on kaže da svaka nacionalna manjina upisom ili neupisom pokazuje svoju volju. U ovom slučaju nema loših rezultata, nema poraženih, jer se jednostavno jedna nacionalna zajednica opredijelila za ovaj ili onaj način izbora, i vjerujem da će u onom drugom izbornom ciklusu svi biti upisani preko 50 posto.

HR: Postoje mišljenja da je država trebala sama napraviti takve popise?

Bila je početna ideja da postoji inicijalni popis, međutim ono što smo mi pišući zakon mislili, da popis postoji, zapravo ne postoji. Naime, vjerovali smo da popis postoji kod policije, kada se pravi osobna iskaznica, vjerovali smo da policija ima podatak o nečijoj nacionalnoj pripadnosti, pri čemu smo odmah i znali da ne izražava svatko svoju nacionalnu pripadnost, pa i da taj popis nije dovoljan.

svoga mislim na nacionalna vijeća Mađara, Slovaka i Bošnjaka. Problem oko finansijskih sredstava posvećenih toj kampanji sam već naveo, a postoji i treća stvar, koja je za mene kao ministra veoma delikatna, a to je mjera u kojoj se Ministarstvo treba i može angažirati u kampanji za upis. Jer upis je stvar slobode izbora svakog pojedinca i u političkom smislu uvijek postoji jedna tanka crvena linija koja je lako prijeći, iz promocije slobode u povredu te slobode. Otuda smo imali i oprečne zahtjeve od toga da se financira ta vrsta kampanje i da Ministarstvo angažira ljude koji će ići na terenu od vrata do vrata, pa preko toga da će nacionalno vijeće

Međutim, ispostavilo se da policija takav popis nema, da može jedino posredno, a za što nije ovlaštena, zaključivati o nečijoj nacionalnoj pripadnosti temeljem zahtjeva da netko na nekom jeziku, osim srpskog, dobije osobnu iskaznicu. To je vrsta popisa koji ne postoji i te aktivnosti od strane policije nisu mogle biti poduzete.

HR: Pripadnici određenih nacionalnih manjina u Srbiji, gledajući teritorijalno, većim dijelom žive na području AP Vojvodine, a neki na teritoriju uže Srbije. Određuje li to hoće li se za svoje probleme obraćati tijelima u Beogradu ili Novom Sadu?

Ministar sam za ljudska i manjin-

ska prava u Republici Srbiji i sve su mi manjinske zajednice važne i podjednako bitne, gdje god da žive, i važne su mi sa svojim specifičnostima. Točno je da postoje neke nacionalne manjine koje isključivo žive u središnjoj Srbiji, kao i one koje žive samo u Vojvodini, a postoje i one koje su rasute po cijelom teritoriju – tu su najbolji primjer Romi koji su svugdje, ima ih u svakom gradu i imaju svoje i nacionalne i socijalne potrebe i karakteristike. One nacionalne manjine čija su sjedišta nacionalnih vijeća u Vojvodini, imaju taj privilegij da finansijska sredstva, pozitivne administrativne mjere koje se prema njima poduzimaju, još dodatno čini Pokrajina Vojvodina. Tako postoji jedan neformalni stav, kao šala, anegdota, da će sva nacionalna vijeća prijaviti sjedište negdje u Vojvodini. Republika Srbija ima obvezu, Ustavom jamči slobode, prava i skrb svim nacionalnim manjinama u Srbiji bez obzira gdje one žive. Ali, uvijek je različito rješavati problem, pri-

mjerice, obrazovanja Hrvata ili Mađara koji žive u Vojvodini, ili obrazovanja Bunjevaca, ili obrazovanja Bugara koji žive u istočnoj Srbiji, ali na nama je da izjednačimo kriterije i mjerila i dostignemo onu razinu brige, suradnje i prava koji postoje u Vojvodini.

HR: Predstavnici manjina izrazili su nezadovoljstvo nepostojanjem komunikacije i suradnje s pojedinim ministarstvima koja su bitna u ostvarivanju kulturne autonomije, najčešće se spominje Ministarstvo prosvjete, što izravno ima posljedice na kvalitetu obrazovanja primjerice hrvatske manjine.

Koji su instrumenti da se zaštite prava zajamčena Ustavom i zakonima?

Ta vrsta problema vezana uz obrazovanje i Ministarstvo prosvjete nije problem samo kod Hrvata već praktički kod svih nacionalnih zajednica. To su problemi koji traju duže i novi Zakon o obrazovanju je bio jedan od temelja, plus novi Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, da se ti problemi u normativnom smislu riješe. Drugo, mi smo prije dva tjedna održali sastanak predstavnika svih nacionalnih vijeća sa mnom i s ministrom prosvjete Žarkom Obradovićem, kako bi se svi ti problemi iznijeli i na jednom mjestu zbrojili. Zaključak je bio da

formiramo međuministarsku radnu skupinu, što je i učinjeno ovoga tjedna, i da onda te specifične probleme koji su ključni – rješavamo, jer suština svake manjinske samouprave je u obrazovanju. To nije jedino područje, ali je ključno, ono je temelj. S obzirom da znam i karakter i rad ministra Obradovića, vjerujem da smo sada našli modalitet sve to rješavati. Jer, slične probleme imamo i u Vojvodini i u središnjem dijelu Srbije, imaju ih i Hrvati i Bošnjaci i Bugari, i to samo govori kako postoji jedna sustavna pogreška koja mora biti ispravljena i vjerujemo da ćemo na ovaj način to i ispraviti. Svako ustavno ili zakonsko jamstvo ne smije ostati mrtvo slovo na papiru nego Vlada Republike Srbije i ministarstva moraju osigurati nesmetanu primjenu tih odredaba i uživanje prava koja Ustav jamči.

HR: Pravo na obrazovanje je individualno pravo svakoga pripadnika manjine i jamči ga država Srbija, a ne nacionalno-manjinska vijeća na koja je u proteklom razdoblju često prebacivana odgovornost za manjkavosti u obrazovanju.

Sada imamo novi Zakon koji kaže kako to jesu individualna prava, ali postoji mehanizam koji će kolektivno rješavati to pravo. Imamo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava koje sada za partnera ima nacionalno vijeće i koje u partnerskom odnosu vrši dio ovlasti. Zapravo ova međuresorna skupina ima zadatak napraviti jedan fin i precizan mehanizam koji će nesmetano vršiti tu funkciju bez obzira je li riječ o jednom ili drugom pripadniku nacionalne manjine i bez obzira na to gdje on živi.

HR: Može li nekome biti uskraćeno pravo na obrazovanje na materinjem jeziku s obzirom na brojnost pripadnika manjine u nekom mjestu? Primjerice, najavljenom racionalizacijom školstva najavljeno je i ukidanje malih odjela.

Racionalizacija školstva, naravno, ne može biti razlog niti mjera kojom će se nešto što Ustav i zakoni Republike Srbije jamče umanjiti, ili jednostavno neće biti kao pravo dostupno pripadnicima nacionalnih manjina u Srbiji. Nalazimo se u krajnje delikatnom položaju. Racionalizaciju je potrebno svugdje uraditi i ona je prilika da se jedan sustav postavi na efikasnijim principima, a ja sam tu da nijedna mjera, u ovom slučaju racionalizacija školstva, ne ugrozi stečena prava i ona prava koja jamče Ustav

i Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina.

HR: Prati li se i koliko se ostvaruje ravnomjerna zastupljenost pripadnika manjina u državnoj upravi, policiji, sudstvu...?

To je pitanje koje sam više puta razmatrao s predsjednicima nacionalnih vijeća i često je to pitanje rješavanja kvadrature kruga. Naime, imate jamstvo koje daje Ustav, i imate realan život. Kada govorimo o specijaliziranim državnim službama kakvo su pravosuđe, policija itd., onda možete željeti da tu nacionalnu zastupljenost ispoštujete, ali ne možete umanjiti neke opće kriterije natječaja, a s druge strane često se dešava da, kada primite pripadnika jedne specifične nacionalne manjine kako bi upravo

institucijama, kao što je pravosuđe, u što je moguće većoj mjeri imate nekoga, ali naravno nikoga ne možete tjerati da studira pravo, završi pravo, položi pravosudni ispit, a s druge strane ne možete natjerati niti državu da po onom starom principu ključa netko bude tu zato što pripada nacionalnoj manjini. Ali, morate bez obzira na sve poštovati i tu zastupljenost, ali to su kriteriji s kojima se još nitko nije bavio. To je, na žalost, problem.

HR: Potreba ravnomjerne zastupljenosti Hrvata u tim tijelima jedan je od zaključaka Međuvladinog mješovitog odbora za manjine Srbije i Hrvatske, a drugi je zaključak da treba osigurati političku reprezentaciju na svim razinama. Postoje li

sa svojom nacionalnom zajednicom imao posebnu komunikaciju, onda doživite da se on jednostavno ne želi baviti tim poslovima i zadacima. Imate naravno i problem koji se zove smanjenje administracije, proračunski deficit. Imate i treću stvar, da pripadnici jedne nacionalne zajednice, nije bitno koje nego je bitno da je riječ o primjeru s kojim sam se ja suočavao, žele imati predstavnika u ministarstvu, ali kada čuju na kojoj poziciji može raditi, kada čuju da ništa od tih troškova nije plaćeno, da bi morao doći raditi u Beograd, da je plaća mala, od toga onda naravno i odustanu. Sve ovo što sam rekao naravno ne opravdava i time ne želim one ustavne odredbe o ravnomjernoj zastupljenosti nacionalnih manjina u strukturi državne uprave zanemariti. Najčešće se i možda najbolje ta zastupljenost može primijeniti u lokalnoj samoupravi. S druge strane veoma je bitno da u ključnim

šanse da se ikada ostvari izravna zastupljenost manjina u Srbiji?

Mislim da je Međuvladin mješoviti odbor za manjine između Srbije i Hrvatske jedna od sjajnih stvari koja je u posljednje vrijeme u odnosima između Srbije i Hrvatske učinjena, jer dugo vremena taj odbor nije funkcionirao, a odavno je potpisan bilateralni sporazum. Karakteristika takve vrste rada je da se naglase konkretna pitanja koja je vrlo lako riješiti. Još uvijek nemam informacija što je taj odbor uradilo, bar sa srpske strane, ali kada je riječ o izravnoj zastupljenosti pojedinih nacionalnih manjina, Srbija ima tu vrstu »problema« da ona svakoj nacionalnoj manjini bez obzira na to koliko je brojna, od najmanjih koje broje oko 500 pripadnika, pa do onih najvećih koje broje oko 300.000, jamči isti korpus prava. Politička prava izravne zastupljenosti u parlamentu Republike Srbije ne mogu se jamčiti nekome,

a nekome ne, i to je problem, jer Srbija ima taj princip jednak za sve. Druga je stvar što imamo veliku razliku u brojnosti. Neke su nacionalne manjine dovoljno velike da ispune prirodni prag u parlamentu, neke manjine nisu, neke se manjine samostalno snalaze pa imaju svoje političke stranke koje kroz koaliciju s drugim političkim strankama ulaze u parlament, i mislim da je ovo pitanje izravne zastupljenosti pitanje koje nadilazi moje ovlasti i kapacitete, to je stvar države. Pri tome imamo princip jednakih prava za sve manjine, i 28 nacionalnih manjina, pri čemu je nemoguće ne uvažiti brojnost neke nacionalne manjine. Minimum 28 mjesta moralo bi biti izdvojeno u parlamentu za nacionalne manjine, a ako još uvažimo i veličinu manjina to bi moglo ići do broja od 50 mjesta.

HR: Je li moguće primijeniti princip jednako za sve, na primjer u obrazovanju, s obzirom da su neke manjine izuzetno malobrojne?

Ista prava se jamče i za Ukrajinke, i Mađare, i Bošnjake ili za Grke kojih ima 500 i nešto, svi imaju ista prava, samo je pitanje u ovome trenutku koristi li neka nacionalna zajednica ta prava, što opet ovisi u velikoj mjeri o nacionalnom vijeću.

HR: U novom zakonu postoji odredba prema kojoj se, ukoliko nacionalno vijeće ne zasjeda šest mjeseci, ono raspušta. Od kada se računa tih 6 mjeseci?

Šest mjeseci se može računati po različitoj osnovi, jedna je od izbora, od konstituiranja, ali jednako tako vrijede i za postojeća vijeća. Naime, nakon donošenja zakona rekli smo kako se sve norme primjenjuju i na postojeća nacionalna vijeća jer ona preuzimaju ovlasti i ova se nacionalna vijeća mogu baviti tehničkim pitanjima. Pri tome možete imati u zakonu različite situacije zašto netko ne funkcionira šest mjeseci. Primjerice kod Bunjevačkog nacionalnog vijeća, oni su pali ispod broja, ali nisu predvidjeli svojim statutom kako obnavljati broj. Pravni poredak do donošenja novog zakona je bio takav da je dosta prepuštao samim nacionalnim vijećima da svojim statutima reguliraju svoje unutarnje funkcioniranje. Nema dvojbe da su sva ova nacionalna vijeća u novom zakonodavnom poretku i da se to nefunkcioniranje, naravno, odnosi i na ova i na buduća nacionalna vijeća, ali samo kod Nacionalnog vijeća Bunjevaca je bila ta vrsta problema, za sada.

Nastavak politike drugim snagama

Premda je jasno da je otvoreno angažiranje Ministarstva na jednoj strani u političkom sukobu među Bunjevcima-nehrvatima bio samo način da se politička struja koja nije uspjela dobiti dovoljnu većinu u samome BNS-u ponovno vrati na vlast, elementarna logika – kako u privremeno tijelo koje upravlja BNS-om mogu biti imenovane osobe koje su prije toga dale neopozive ostavke na članstvo u istom tom BNS-u – vjerojatno nikoga ne zanima, već se postavlja pitanje, što su time vlasti htjele?

pripadnost hrvatskoj naciji, prije dva tjedna ponovno umiješalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, kada je svojim rješenjem od 18. siječnja 2010. raspustilo »Bunjevački nacionalni savet« (BNS) i imenovalo privremeno tijelo koje će njime upravljati, čim je završen jedan politički sukob, u kojem je po tko zna koji put službeni Beograd otvoreno podržao političke predstavnike Bunjevaca nehrvata, u ovom slučaju jednu od političkih struja unutar te političke opcije.

je pet članova BNS-a (*Andrija Peić Tukuljac, Đuro Bošnjak, Đurđica Skenderović, Mijo Mandić i Ivan Vojnić Kortmiš*), od kojih je većina srpnja 2009. dala ostavke na članstvo u BNS-u!

Premda je jasno da je otvoreno angažiranje Ministarstva na jednoj strani u tome sukobu bio samo način da se politička struja koja nije uspjela dobiti dovoljnu većinu u samome BNS-u ponovno vrati na vlast, elementarna logika – kako netko može biti postavljen da upravlja tijelom iz kojeg je prije toga svojevrijedno izašao – vjerojat-

RADIKALNO ANTIHRVATSTVO

Međutim, izborna pobjeda koalicije koju je predvodio DS 2008. godine dovela je do izvjesnih turbulencija u odnosu političkih predstavnika Bunjevaca koji niječu hrvatstvo i službenih vlasti, jer se pojedini predstavnici Bunjevaca-nehrvata počinju okretati prema DS-u, istina mnogo više iz pragmatičnih osobnih motiva, a manje iz političkih uvjerenja. U tom kontekstu, čini se da razlog otvorenog upletanja Ministarstva za ljudska i manjinska prava, koje po stranačkom ključu pripada DS-u, treba tražiti u sljedećem: srpske elite koje vode projekt stvaranja »bunjevačke nacije« radi ostvarenja ovoga cilja opredijelile su se za DS, koji će, poštovanjem liberalnih zakonskih načela o pravu na slobodno nacionalnomanjinsko izjašnjavanje i organiziranje, nastaviti ovaj projekt, što, s druge strane, odgovara i samome DS-u koji će time pridobiti dio dojučerašnjih glasača drugih stranaka!

Kako je u tome bit čitave priče oko upletanja Ministarstva za ljudska i manjinska prava u rad BNS-a, sve to neće imati nikakve praktične posljedice na odnose s Bunjevcima koji se drže pripadnicima hrvatske nacije, koji djeluju u okviru Hrvatskog nacionalnog vijeća. Riječ je, dakle, samo o tome da su tvrdolinijaši među Bunjevcima-nehrvatima zamišljeni umjerenijim političkim predstavnicima, što na sam projekt stvaranja bunjevačke nacije neće utjecati – u njegovoj osnovi i dalje će ostati radikalno antihrvatstvo, na kojoj će se normirati bunjevački jezik koji nitko ne govori, prosvjetne vlasti poticati će školski predmet bunjevački govor uz istodobno ograničavanje nastave na hrvatskome itd. Drugim riječima, parafrazirajući pruskoga vojnog teoretičara poljskoga podrijetla *Karla von Clausewitza* – radi se tek o nastavku iste politike drugim ljudima!

Slaven Bačić

Otvoreno angažiranje Ministarstva na jednoj od sukobljenih strana među Bunjevcima: s konferencije za novinare prije nekoliko tjedana

Od pojave političkog projekta podvajanja hrvatskoga identiteta na sjeveru Bačke kroz stvaranje zasebne bunjevačke nacije koncem 1980-ih godina, jedna od temeljnih značajki u njezinome pokretanju i ostvarenju jest uloga državnih vlasti: one ga politički i materijalno potiču i daju mu punu stručnu potporu (lingvističku, pravno-političku, prosvjetnu i sl.), bez koje pripadnici, nazovimo ih tako, kulturne i političke elite bunjevačko-nehrvatske opcije ne bi mogli niti pokrenuti niti provoditi ovaj projekt.

Potvrdilo se to i u nedavnim događajima kada se u višemjesečni spor među političkim predstavnicima Bunjevaca koji niječu

POMOĆ JEDNOJ POLITIČKOJ STRUJI

Dok se s pravnotehničke točke gledišta može braniti prijašnje angažiranje Ministarstva kada je 2. studenoga 2009. godine donijelo rješenje kojim je ukinulo desetak odluka BNS-a, među kojima su one o smjeni ravnatelja NIU Bunjevački informativni centar i imenovanju članova Izvršnoga odbora BNS-a, koje je BNS donio na sjednici 19. rujna 2009. budući da na njoj nije bilo kvoruma za rad (10 od 21 vijećnika), dotle se posljednje upletanje protivni ne samo pravnoj već i zdravorazumskoj logici: u privremeno tijelo upravljanja BNS-om postavljeno

no nikoga puno ne zanima, već bi se prije moglo postaviti pitanje, što su vlasti time htjele?

Još od konca 1980-ih godina veći dio pripadnika Bunjevaca koji niječu hrvatstvo, a prije svega njihovo vodstvo, politički je bio uz čvrstoručke beogradске političke scene: najprije je to bio *Miloševićev* SPS, kome se 1990-ih pridružuju SRS i JUL, a nakon stanke za vrijeme vlade DOS-a od listopada 2000. do konca 2003., kada je politički projekt bunjevačke nacije bio »na ledu« zbog savezništva sa svrgnutim Miloševićevim režimom, puni »revival« projekta dolazi za vrijeme dviju koalicijskih vlada *Vojislava Koštunice* okupljenih oko njegova DSS-a.

RADOMIR JOVELIĆ VIŠEROV, PREDSEDNIK IZVRŠNOG ODBORA CENTRA ZA DVORCE IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Kulturno naslijeđe ne smije postati samo dio prošlosti

Trenutačno smo u postupku formiranja radne skupine koja će raditi na izradi prijedloga Nacionalnog projekta obnove i revitalizacije najvrednijih dvoraca i ljetnikovaca, kao i na pripremi za 2. međunarodnu konferenciju o dvorcima i ljetnikovcima Vojvodine

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Radomir Jovelić Višerov

Dvorci i ljetnikovci u Vojvodini nastajali su tijekom 18., 19. i 20. stoljeća. U raznovrsnosti kulturnih dobara, dvorci i ljetnikovci u Vojvodini imaju posebno mjesto. Iako su ovi objekti duboko utkani u kulturu i tradiciju Vojvodine, povijesna zbivanja su utjecala na devastaciju dvoraca i ljetnikovaca, naročito nakon Drugog svjetskog rata, poslije svojinske transformacije. Povijesno naslijeđe dvoraca i ljetnikovaca važan je čimbenik lokalnog identiteta, međutim, velik je broj takvih zdanja danas bez prave namjene i u različitim fazama propadanja.

Znamo kako se u Europi i svijetu puno pozornosti pridavalo i pridaje gospodarskim aspektima arhitektonskog naslijeđa, pa tako i definiranjem strategije prenamjene dvoraca. Uz obnovu i održavanje dvoraca i njihove prilagodbe suvremenim zahtjevima osmišljena je ponuda kulturnog turizma i kulturnih putova na europskoj i svjetskoj razini. Po uzoru na slične institucije u Europi, u okviru Kulturnog foruma iz Srijemske Mitrovice formiran je Centar za dvorce koji se bavi istraživanjem, praćenjem obnove i

revitalizacije dvoraca i ljetnikovaca u Vojvodini.

Koje su do sada bile aktivnosti Centra za dvorce i na kojem projektu trenutačno radite?

Centar za dvorce formiran je 2008. godine, a jedna od konkretnih akcija bilo je organiziranje međunarodne konferencije o dvorcima i ljetnikovcima Vojvodine. Ova konferencija organizirana je u suradnji s Nacionalnom asocijacijom za ekoturizam – Ekoturizam Srbija, a održana je 20. svibnja prošle godine u hotelu »Fantast« u čehu. Trenutačno Centar radi na formiranju radne skupine koja će raditi na izradi prijedloga Nacionalnog projekta obnove i revitalizacije najvrednijih dvoraca i ljetnikovaca, kao i na pripremi za 2. međunarodnu konferenciju o dvorcima i ljetnikovcima Vojvodine, koja se ove godine održava od 28. do 29. svibnja u Lovačkom dvorcu Kaštel – Ečka. rad Centra uključeni su stručnjaci iz institucija koje se bave zaštitom kulturne baštine, stručnjaci iz visokoobrazovnih institucija i nevladinih organizacija koje se bave temom zaštite kulturnog naslijeđa, te drugi suradnici.

Što se planira obuhvatiti izradom Nacionalnog projekta obnove i revitalizacije najvrednijih dvoraca i ljetnikovaca?

Dakle, izrada prijedloga Nacionalnog projekta obnove i revitalizacije najvrednijih dvoraca i ljetnikovaca još nije počela, jer smo

trenutačno u fazi kompletiranja radne skupine sa svim potrebnim profilima suradnika koji će raditi na njegovoj izradi. Inače, projekt bi trebao obuhvatiti: evidenciju dvoraca i njihovih parkova i pomoćnih objekata, vrednovanje i kategorizaciju dvoraca, tipologiju mogućih promjena namjene dvoraca, način prilagođavanja dvoraca suvremenim potrebama, te usklađivanje zakona i propisa koji trebaju biti u funkciji obnove dvoraca.

Jesu li dvorci i ljetnikovci važan dio kulturnog identiteta naroda koji su živjeli i žive na ovom prostoru?

Naravno da su dvorci i ljetnikovci važan dio kulturnog identiteta naro-

da koji su živjeli i danas žive na ovom prostoru, i u svakom slučaju predstavljaju dio povijesti, kulture i tradicije Vojvodine. Upravo na primjeru dvoraca Vojvodine može se vidjeti najbolji primjer naše bogate, raznolike kulturne povijesti. Međutim, ono što nas treba ozbiljno zabrinuti i upozoriti je da će, ukoliko ne budemo na pravi način prepoznali njihov značaj, dvorci kao dio našeg kulturnog naslijeđa nestati i postati samo dio prošlosti. Vjerujem da Republika Srbija, zemlja koja želi ući u Europsku Uniju, neće sebi dopustiti da se o ovom pitanju, u najskorije vrijeme, ozbiljnije ne pozabavi. Nije tajna da bogatije države širom Europe

Kulturno naslijeđe kao pokretač gospodarskog razvoja

Stvaranjem novih modela vrednovanja kulturnog naslijeđa, te utvrđivanjem strategija za primjene prenamjene dvoraca, ovaj segment kulturnog naslijeđa može postati važan čimbenik gospodarskog razvoja. Cilj takvih modela je definiranje prihvatljivih oblika prenamjena povijesnih građevina kako bi se poticalo privatno poduzetništvo u području kulture, na način da povijesne građevine postaju ne samo pojedinačno gospodarski održive, već i da budu pokretači razvoja šireg područja. Kulturno naslijeđe, očuvano i kojim se upravlja na primjeren način, može imati važnu ulogu u gospodarskom razvoju, a dugoročno gledajući, stvaranjem novih modela, očekuju se pozitivni učinci na lokalne zajednice kroz unaprijeđenje gospodarstva, investicijskih mogućnosti i kulturnog turizma.

i svijeta izuzetnu pozornost prida ovakvim objektima, kao odličnom turističkom potencijalu i izdvajaju značajna sredstva za njih.

U kakvom su sada stanju najvredniji dvorci i ljetnikovci u Vojvodini?

Dvorci su danas formalno zaštićeni kao kulturna dobra, ali im

Potencijal je veliki. U najvećem broju europskih primjera karakterističan je veoma uspješan način ne samo očuvanja, nego i ponovnog procvata života u ovakvim objektima uvođenjem nove, hotelske namjene. Ovakvi objekti, po pravilu, postaju hoteli visoke kategorije. Mnogi svjetski poznati hotelski lanci, kao što su »Four Seasons«, »Boscolo«, »Ville Venete e Castelli«, »Relais & Châteaux« i drugi, ulažu u obnovu povijesnih građevina za potrebe smještaja svojih luksuznih hotela i kao dio prestiža svoje ponude ističu ekskluzivnost boravka u njima.

Nažalost, kod nas još ne postoji jasan koncept obnove i oživljavanja odavno zamrlih kompleksa dvoraca i ljetnikovaca u okviru ekonomskog razvoja regije i održivog razvoja spomeničkog fonda Vojvodine.

Što podrazumijeva strategija prenamjene dvoraca? Koje su mogućnosti takve prenamjene?

Strategija podrazumijeva da treba osmisliti takve namjene koje će biti samoodržive u ekonomskom smislu, jer sada očuvani i na primjeren način vođeni dvorci mogu imati važnu ulogu u prostornom i gospodarskom razvoju Vojvodine. U Vojvodini su sretne ruke bili samo dvorci koji su pretvoreni u važne muzeje, primjerice

Lovački dvorac - Kaštel Ečka

rac Nojhausen u Jakšićevu, dakle oni objekti u čije se održavanje ulagalo dovoljno novca. Nešto neizvjesniju sudbinu su imali dvorci koji su pretvoreni u zgrade lokalne samouprave: dvorac Servijski-Šulpe u Novom Kneževcu, mali dvorac Stratimirović u Kulpinu, u obrazovne institucije: dvorac Sečenji u Temerinu, dvorac Danijel u Konaku, veliki dvorac Lazarević u Velikom Središtu, ili u zdravstvene ustanove: vile u Kikindi, dvorci Danijel u Starom Lecu, dvorac Hertelendi u Bočaru, gdje su ulaganja u njihovo održavanje ovisila uglavnom o sredstvima lokalne samouprave.

Naravno, ima ideja da se odgovarajući dvorci u Vojvodini, pokraj ugostiteljskih objekata, mogu pretvoriti i u ekskluzivne zdravstvene objekte, koji bi privukli viši i srednji sloj društva i iz velikih gradova, kao što su Beograd i Novi Sad. Dvorci s velikim posjedima mogu se prenamijeniti na više načina: u centre za život uz asistenciju, u

sti, specijalne bolnice za plastičnu kirurgiju, gdje bi klijenti mogli odsjesti do kraja rehabilitacije, centre za alternativnu medicinu, kao i u wellness i spa centre.

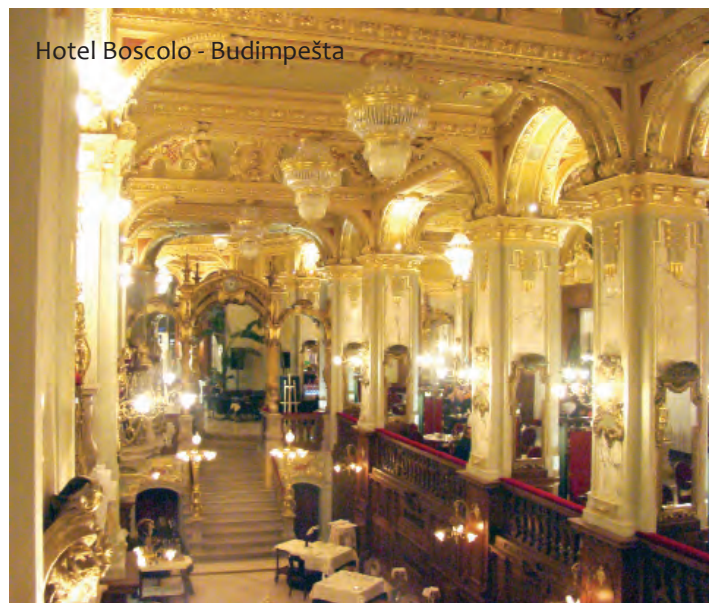
Je li u Vojvodini riješeno pitanje denacionalizacije dvoraca? Tko je danas pravi titular dvoraca? Dakle, može li njihova obnova početi dok se ne riješi pitanje vlasništva nad tim objektima?

Veliki broj takvih zdanja danas je nažalost bez prave namjene, bez riješene vlasničke strukture i u različitim fazama propadanja, jer nije riješeno pitanje denacionalizacije, što je inače i jedan od uvjeta za ulazak u EU. Problem je što se u većini slučajeva danas ne zna tko je pravi titular dvoraca, ali taj problem nije nerješiv. Upravo treba što prije utvrditi postoje li zakonski vlasnici i onda naći načina da se kroz razrješenje imovinsko-pravnih odnosa, koji će biti definirani donošenjem Zakona o denacionalizaciji, i uz jedan partnerski odnos između vlasnika i države, upravljanje i odr-

U Vojvodini ima 67 dvoraca, 4 su kulturna dobra od izuzetnog značaja, 21 je proglašen za kulturno dobro od velikog značaja, 3 su značajna kulturna dobra, a više od 20 su samo evidentirana kulturna dobra, dok neki objekti još čekaju da dobiju status kulturnog dobra.

Jedan od zapuštenih dvoraca

Hotel Boscolo - Budimpešta

u većini slučajeva nije podaren novi život. Potrošili smo ih, ostavili i zaboravili. Većina dvoraca je u lošem ili veoma lošem stanju. Oni najvredniji su trenutno u dobrom stanju, što ne znači da i na njima nema potrebe za dodatnim intervencijama. **Koliki je turistički potencijal ovakvih objekata, naravno u slučaju obnove i revitalizacije?**

Patrijaršijski i dvor Bogoslovije u Sremskim Karlovcima, dvorac Kralja Pala u Bačkoj Topoli, upravne zgrade dobrostojećih poduzeća, kao što su Zobnatica u Bačkoj Topoli, dvorac Marcibanji u Čoki, dvorac Damaskin u Hajdučici, ljetnikovac u Krivaji, Tomanova vila u Vrbasu, ili koji su pretvoreni u turističke objekte: dvorac Fantast u Bečeju, dvorac Lazar u Ečkoj, dvo-

kojima bi starije osobe živjele u novoizgrađenim luksuznim apartmanima, dok bi im centar pružao svu neophodnu asistenciju u svakodnevnom životu. U tom slučaju dvorac bi bio mjesto okupljanja, socijalnih sadržaja, ali bi također sadržavao i medicinski centar i smještaj za osobe kojima je potrebna 24-satna njega, u specijalne bolnice za liječenje bolesti ovisno-

žavanje dvoraca uskladi s njihovim značajem u okvirima zakonskog statusa.

Hoće li Centar sudjelovati na natjecanjima europskih predpristupnih fondova s projektom putova dvoraca i ljetnikovaca?

Naravno, ali samo u saradnji sa zainteresiranim lokalnim samoupravama.

Opasnosti virtualnog prostora

Nasha je poruka roditeljima da kao što kontroliraju svoje dijete u stvarnom životu s kim se druži, s kim ide u školu, s kim trenira, što radi, to isto trebaju prenijeti i na internet. Neka sjednu s djetetom da im ono pokaže šta je facebook, da im pokaže tko su mu prijatelji i tko su ljudi s kojima ono komunicira putem interneta, savjetuje kriminologinja Biljana Grujić

B rza dostupnost informacija, pregled najnovijih saznanja, učenje i razvoj kreativnosti, komunikacija i zabava – brojne su dobre strane interneta, no osim niza prednosti u virtualnom prostoru postoje rizici i opasnosti kojima su najčešće izložena djeca prepubertetske dobi i adolescenti.

Koja su to sve rizična ponašanja kojima djeca i mladi mogu biti izloženi, kako se može povećati sigurnost djece i mladih na internetu, na koji način odrasle osobe s nepoželjnim namjerama djeluju na internetu i zavode djecu i mlade, kako roditelji i odrasli trebaju reagirati na ove online probleme? Ova su neka od pitanja o kojima je bilo riječi na tribini naslovljenoj »Zaštita djece na internetu« održanoj u Osnovnoj školi »Matko Vuković« u organizaciji Pokrajinskog tajništva za obrazovanje.

ANONIMNOST KOJA OSLOBODA

»Želimo upozoriti na ono što je opasnost u jednom od najvećih dostignuća današnjice – internetu, koji je izuzetno dobar prostor za personalnu komunikaciju, ali na žalost internet i suvremene komunikacije prate i zle namjere ljudi«, rekao je pokrajinski tajnik za obrazovanje *Zoltán Jeges*. »Namjera nam je na temelju iskustava i rada psihologa, pa i kriminologa, ukazati na sve one zamke koje u korištenju interneta stoje pred djecom, i zaštititi djecu. U skoro svim gradovima Vojvodine organizirali smo ovakve tribine namijenjene školskoj djeci dobi od petog do osmog razreda, a u budućnosti planiramo s ovom temom upoznavati i roditelje, kako bismo ih upozorili da u potpunosti budu svjesni onoga kakva ih problematika čeka.«

Internet pruža brzu dostupnost različitim i zanimljivim informacijama, kao i komunikaciju s velikim brojem ljudi, ali on omogućuje i anonimnost koja oslobađa i potiče ljude da komuniciraju intimnije nego što bi to činili u osobnim kontaktima, također omogućuje i lažno predstavljanje.

»Naš je osnovni cilj podizanje svijesti o važnosti i dobrim stranama korištenja interneta, ali s druge strane i o opasnostima koje nosi internet«, kaže kriminologinja *Biljana Grujić* iz Centra za prevenciju devijantnog ponašanja kod mladih »Target« iz Novog Sada, glavna koordinatorica projekta i akcije. »U preko 130 vojvodanskih škola koje smo obišli uočili smo kako je osnovni problem što djeca poistovjećuju internet s facebookom, a osobito nas zabrinjava način na koji koriste facebook. U 130 škola samo je jedan dječak iz Bačke Topole znao pravila korištenja facebooka. Problem je što naša djeca

često nema tko kontrolirati. Imali smo slučajeve koji su se desili u Pančevu i u Novom Sadu gdje je dijete išlo na sastanak 'na sljepo', međutim, umjesto vršnjaka čekao ga je čovjek koji ima 61 godinu. Ima doista svega. Ne možemo mi to spriječiti, ali želimo objasniti djeci što je to, gdje idu i što rade, jer kao što postoje pravila ponašanja u stvarnom životu, isto tako moraju postojati pravila ponašanja i u tom virtualnom životu, i ako se budemo toga pridržavali mi smo sigurni«, objašnjava *Biljana Grujić*.

Premda se roditelji mogu osjećati bespomoćno i smatrati da je internet kompleksan medij s kojim

djeca imaju više iskustva i znanja, ipak mogu poduzeti niz koraka da zaštite svoju djecu.

»Djeca su informatički bolje upućena od njihovih roditelja, ali mi uvijek na početku ovih tribina kažemo djeci – ovo je jedino područje koje vi znate bolje od roditelja, sve ostalo oni znaju bolje od vas. Naša je poruka roditeljima u najkraćem da kao što kontroliraju svoje dijete u stvarnom životu s kim se druži, s kim ide u školu, s kim trenira, što radi, to isto trebaju prenijeti i na internet. Meni je jasno da naši roditelji nemaju informatičko znanje, ali moj je savjet i kao roditelja i kao kriminologa da se pretvaraju pred djecom da oni to znaju. Neka sjednu s djetetom da im ono pokaže što je facebook, da im pokaže tko su mu prijatelji i tko su ljudi s kojima ono komunicira putem interneta«, savjetuje *Biljana Grujić*.

Ona dodaje kako poslije tribina namjerno ostaje duže da bi pružila priliku djeci da joj pridu, te da dosadašnji podaci govore kako je u prosjeku jedno dijete iz svake škole imalo problem sa zlostavljanjem na internetu, bilo da je riječ o neprikladnim porukama i fotografijama, ili nekom vrstom uznemiravanja.

S. Mamužić

Učenici OŠ »Matko Vuković« na tribini o zaštiti djece na internetu

ostavljaju osobne podatke, čak i brojeve telefona, osobito djevojčice zakazuju sastanke 'na sljepo' i tako dolazimo do pojava kao što su pedofilija, otmica i trgovina djecom itd.«

SASTANCI »NA SLIJEPO«

Djeci i mladima najinteresantniji je chat-room jer mogu razgovarati i razmjenjivati poruke s potpunim strancima iz bilo kojeg dijela svijeta, ali to je istodobno i najopasnije područje interneta, jer odrasle osobe sa seksualnim i neprimjerenim namjerama mogu dobiti informacije o dobi djeteta, spolu, gdje ono živi, koju školu pohađa.

»Naši podaci govore kako je više od 70 posto roditelja needucirano kada je riječ o internetu i korištenju računala, a taj podatak govori da dijete koje je na internetu vrlo

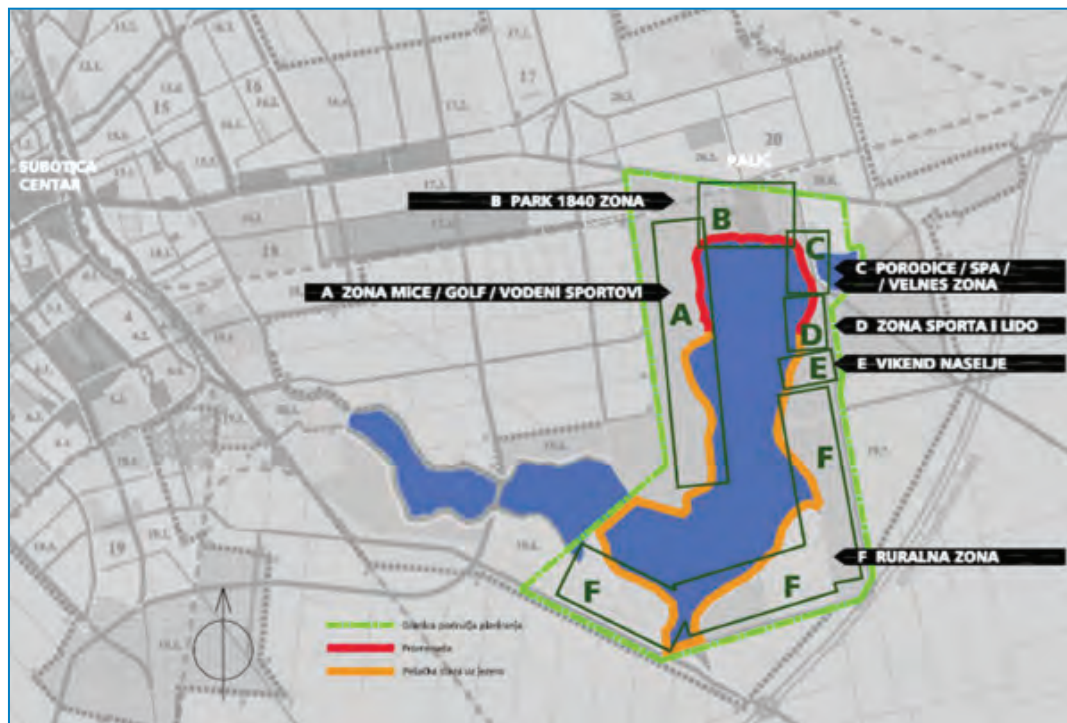
Omiljeni facebook

Najveći broj roditelja djece uzrasta do 18 godina svjestan je kako njihova djeca koriste internet i kada roditelji nisu kod kuće, najveći broj djece na internetu provodi dva i više sati dnevno, a najveći broj roditelja smatra da korištenje računala ne može naškoditi njihovoj djeci – pokazalo je on-line istraživanje o sigurnosti djece na internetu provedenom od prosinca prošle godine do polovice siječnja ove godine za Ministarstvo telekomunikacija i informaciono društvo.

U dijelu istraživanja u kome su ispitanici bili mladi do 18 godina, pokazalo se kako gotovo svi ispitanici imaju jednostavan pristup računalu kod kuće, više od 90 posto njih ima otvoren profil na facebooku, više od 60 posto ispitanika među prijateljima ima ljude koje ne poznaje osobno i isto toliko njih je do sada četovalo s nepoznatim osobama, dok je njih 35 posto razmijenilo fotografiju s nepoznatom osobom. Oko 30 posto ispitanika, prema ovom istraživanju, ima bar jedno negativno iskustvo stečeno na internetu, ili poznaju osobu koja je na internetu doživjela neugodnost, a više od 40 posto ispitanika je zabrinuto zbog mogućnosti lažnog predstavljanja na internetu.

PREDSTAVLJEN PLAN AKTIVNOSTI PODUZEĆA »PARK PALIĆ«

Nova vizija razvoja turizma

Palić će biti atraktivna turistička destinacija s četiri hotela, kongresnim centrom, golf terenima s vilama i bungalovima, aqua parkom, termalnim bazenima, teniskim i drugim sportskim terenima, te nizom restorana i kafea. Ovako je prije dvije godine Master planom predviđen razvoj moderne turističke ponude kojom bi Palić postao internacionalno prepoznatljiva turistička destinacija.

Preduvjeti za provođenje ove razvojne strategije postavljeni su prije pola godine osnivanjem poduzeća »Park Palić«, rekao je sredinom prošlog mjeseca predsjednik Skupštine ovog poduzeća Jasmin Šečić, kada je Skupština Grada poduzeću povjerila upravljanje građevinskim i poslovnim prostorima, te poslove izgradnje objekata i infrastrukture.

U SLJEDEĆE DVIJE GODINE VELIKO GRADILIŠTE

»Mogu jamčiti da će se Palić u sljedeće dvije godine pretvoriti u jedno gradilište i sasvim novu vizuru razvoja turizma u Subotici i da će mnoge stvari biti realizirane na način kao što to građani Subotice duži niz godina očekuju«, kazao je Jasmin Šečić. Do 2015. godine, do kada bi trebao biti realiziran Master plan, planirane su investicije od oko 116 milijuna eura u pet predviđenih zona – kongresni turizam, velnes i spa ponuda, ruralni sadržaji, zona

Velikog parka i izgradnja golf terena. Za realizaciju ovih sadržaja potrebna su prethodna ulaganja u izgradnju infrastrukture, a do sada je za ove namjene od Ministarstva ekonomije osigurano 20 milijuna dinara za izgradnju kanalizacije na Paliću, od Pokrajinskog tajništva za ekologiju 30 milijuna za realizaciju projekta čišćenja Paličkog jezera, a očekuje se i 10 milijuna dinara od Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja za projekt revitalizacije Velikog parka

Poduzeće »Park Palić« trenutno radi na četiri kolosijeka – realizaciji Master plana, turističkoj promociji destinacije, staranju nad turističkim prostorom i provođenju aktivnosti na sanaciji i čišćenju jezera. Kako je u ovom poduzeću najavljeno, svaka četiri mjeseca podnosiće se izvješća o realizaciji programa kako bi svi bili informirani o aktivnostima.

»Do sada su potpisana tri ugovora za izradu tri glavna projekta«, kaže direktor »Parka Palić« Goran Gabrić. »Riječ je o sanaciji Ženskog štranda, rekonstrukciji Velikog parka, te parkirališta kod Ženskog štranda. Osim toga, osigurano je 20 milijuna za realizaciju projekta kolektorske kanalizacije i crpne postaje u zoni koja je predviđena za izgradnju toplica, odnosno budućeg »srca« Palića. Mi ćemo se potruditi do ljeta i realizirati taj projekt kako bismo potencijalnim investitorima mogli ponuditi taj prostor.«

ŠARM GRAĐEVINA U STILU SECESIJE

On ističe kako poduzeće također provodi aktivnosti na projektu sanacije i čišćenja Paličkog jezera. Naime, Gradska uprava Subotice potpisala je ugovor sa stručnjacima Instituta »Jaroslav Černik« poslije čije će izrade biti organizirana javna rasprava o predloženim rješenjima, te poduzete mjere kojima će se osigurati ekološka ravnoteža jezera, kako ne bi ponovno došlo do ekoloških problema i uginuća ribe kakvih je bilo svibnja prošle godine.

Poseban šarm i osobitost Paliću daju brojne arhitektonske građevine u stilu secesije, raskošne vile i crkve, poput Vodotornja, Ženskog kupališta, ljetnikovca Bagolyvár,

Do sada su potpisana tri ugovora za izradu tri glavna projekta – sanaciju Ženskog štranda, rekonstrukciju Velikog parka i parkirališta kod Ženskog štranda. Osigurano je 20 milijuna za realizaciju projekta kolektorske kanalizacije u zoni koja je predviđena za izgradnju toplica, odnosno budućeg »srca« Palića. Potruditi ćemo se do ljeta to i realizirati kako bismo taj prostor mogli ponuditi potencijalnim investitorima, kaže direktor »Parka Palić« Goran Gabrić

izgrađenih prije 100 godina. Međutim, većina ovih objekata je u oronulom stanju, a s obzirom da je poduzeću »Park Palić« povjereno i staranje nad turističkim prostorom, Grad je osnovao šestoročlano povjerenstvo koje bi uskoro trebalo završiti procjenu stanja tih objekata te će na osnovi toga biti urađen plan investicijskog održavanja.

Kada je riječ o turističkoj promociji Palića, Gabrić ističe kako poduzeću predstoji prezentacija turističkih proizvoda na Sajmu turizma u Beogradu 24. veljače, a poslije toga Sajam u Budimpešti, gdje će se, kao što je to i do sada bio običaj, izaići s turističkom ponudom skupa s partnerima iz Segedina.

»Naš je osnovni zadatak sačuvati kulturno-povijesna dobra koja su nam povjerena, te biti pouzdan partner svim investitorima, jer mi smo servis i osigurat ćemo im sve potrebne informacije kako bi oni mogli u što kraćem roku investirati u Palić«, kaže Gabrić.

S. Mamužić

Bez novih zapošljavanja

»Budući da je u javnosti bilo puno dvojbi, čak i nekih govorkanja kako će poduzeće »Palić Ludos« biti ugašeno, moram reći da to nije ishitina«, kaže predsjednik Skupštine poduzeća »Park Palić« Jasmin Šečić. »Palić Ludos« nastavlja živjeti, samo mu se djelokrug aktivnosti smanjuje i vodit će računa isključivo o čistoći i higijeni na Paliću, te o ekološkim projektima i onome što čini poboljšanje ekološke situacije na Paliću. Također se u javnosti spekuliralo da stvaranje poduzeća »Park Palić« i Turističke organizacije Subotice prejedica otvaranje puno novih radnih mjesta. Moram reći da to nije istina, mi ćemo gledati na najekonomičniji način sve one ljude koji su bili do sada zaposleni u »Palić Ludosu« preraspodijeliti u ta dva nova poduzeća.«

Začarani krug nelikvidnosti

Kad se osvrnemo i vidimo kako gospodarstva praktički nigdje oko nas nema, onda je jasno kakav je položaj svih onih koji su svoje poslovne aktivnosti vezali za proizvodnju i tržište, kaže direktor poduzeća Wizart Lajoš Matejka

Wizart je jedno od poznatijih subotičkih promotivnih poduzeća, specijalizirano za gospodarsku promidžbu. Tvrtka nije velika, no u ovoj branši to i nije potrebno. Za nešto više od 10

Drago Poljaković

godina postojanja iza sebe ima poslove s mnogim partnerima, među kojima su i giganti poput Apatinske pivare, recimo.

Wizart radi i za lokalne samouprave i javna komunalna poduzeća, a i za pojedine institucije hrvatske zajednice u Srbiji. Poslovni je partner Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«, a radi i pripremu i tiskanje stranačkog lista DSHV-a »Glas ravnice«.

KAO U VRIJEME BOMBARDIRANJA

»Ovo smo poduzeće osnovali vjerojatno u najnezgodnijem trenutku, uoči bombardiranja 1999. godine«, kaže direktor Wizarta Lajoš Matejka. »U posao smo ušli s velikim planovima i idejama. Prethodno smo se dugo bavili raznim oblicima promotivnih aktivnosti. Moj partner i suvlasnik tvrtke Drago Poljaković poznati je dizajner, desetljećima je taj posao radio u više različitih poduzeća, a ja sam čitav svoj radni vijek proveo u tiskarskoj industriji, jedno vrijeme i u inozemstvu. Poznavali smo ljude i posao i vjerovali smo da puno toga možemo napraviti. A onda je došlo bombardiranje i sve je palo u vodu već na samom početku. Poslije toga trebalo nam je 3 godine da se oporavimo i osvojimo naš dio tržišta.«

Biznis je, kaže Matejka, nakon toga krenuo dobro, redali su se ugovori s mnogim tvrtkama, i iza Wizarta je puno objavljenih promidžbenih proizvoda – kataloga, kalendara, rokovnika... No, sada je, tako se vlasnicima barem čini, zbog globalne recesije mnogo toga vraćeno na ono vrijeme bombardiranja i neposredno nakon toga.

»Mi se bavimo gospodarskom

promidžbom, a pitam se zapravo gdje je nestalo gospodarstvo u ovoj zemlji«, kaže Matejka. »Gospodarstvo je, može se reći, nestalo sa scene, mnoge tvrtke ne rade, posla nema, pa smo se i mi morali preorijentirati na ona područja gdje još ima nekakvih aktivnosti, a to su informiranje i kultura. Ali, kako stvari stoje, niti to neće dugo trajati. Kriza je opća, svjetska, i nećemo tako lako iz nje izaći.«

ROKOVI STROGI, PLAĆANJE RASTEGLJIVO

S njim se slaže i suvlasnik Wizarta Drago Poljaković:

»Kriza je doista velika. Stalno se pitam kako uopće dolazimo do posla. Uvjeti su teški, rokovi završetka onoga što radimo su strogi, naša isporuka mora biti točno u dogovoreni dan, a rokovi plaćanja prema nama raste gljivi su do nepisivosti. Naši kupci zahtijevaju da posao bude obavljen po dogovoru i na vrijeme, i to je u redu, ali kad treba platiti onda je sve važnije – njihov repromaterijal, njihovi radnici, njihov PDV. Razumijem ja i to, platili bi oni da mogu, ali ovako je baš teško raditi, no ipak snalazimo se.«

Direktor poduzeća Lajoš Matejka kaže kako su nakladničke

Lajoš Matejka

kuće i ustanove kulture korektne kad je o plaćanju riječ, iako i one imaju sve manje novca.

»To su proračunske institucije i kad naruče uvijek plate na vrijeme, a kad nemaju novca – niti ne naručuju«, objašnjava Matejka. »Platili bi i subjekti iz gospodarstva korektno, ali niti oni nemaju odakle, čitava je ekonomija upala u kolo nelikvidnosti otkuda se za sada ne vidi izlaz.«

Wizartov dio posla u gospodarskoj promidžbi neke tvrtke sastoji se, inače, od davanja idejnih rješenja za tiskane materijale, preko snimanja, pisanja tekstova i završetka u tiskari.

Z. Perušić

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

ЈКП Суботичке пијаце
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Održane dvije sjednice Gradskog vijeća Četiri predstave Bitef Teatra u Subotici

Gradsko vijeće u novom sastavu prošloga je tjedna održalo dvije sjednice u tri dana (2. i 5. veljače) s ukupno 42 točke dnevnog reda. Novi sastav Vijeća ima šest članova od ukupno predviđenih osam, u radu više ne sudjeluju četiri člana Saveza vojvodanskih Mađara, od kojih su dvoje razriješeni dužnosti a dvoje su podnijeli ostavke.

Gradsko vijeće usvojilo je šesnaest odluka o razješnjima i imenovanjima novih članova školskih odbora, te programe rada devet javnih i komunalnih poduzeća. Donesena je odluka o posebnoj naknadi za zaštitu i unapređenje životnog okoliša prema kojoj će građani mjesečno plaćati 0,80 dinara po četvornom metru stambenog prostora, što je povećanje od oko 0,20 dinara, a poduzetnicima će se naknada obračunavati također prema površini poslovnog prostora (2 dinara po četvornom metru) i površini zemljišta (0,50 dinara po četvornom metru), umjesto dosadašnjeg načina obračuna prema djelatnosti koju vrše. Članovi Vijeća usvojili su i rješenje prema kojemu gradonačelnik može davati stimulacije za kvalitetu i rezultat rada izabranim i postavljenim dužnosnicima do 30, odnosno do 52 posto na plaću. Stimulativni dio, kako je rečeno, davat će se sukladno mogućnostima proračuna, a rješenje se primjenjuje od obračuna plaća za siječanj 2010. Donesena je i odluka da roditeljski doplatka za prvo dijete, koji će se isplaćivati iz gradskog proračuna, bude 5.000 dinara. Usvojene su i odluke o prestanku rada Zaklade za zaštitu i unapređenje životnog okoliša »Neven« u srpnju, te Zaklade za omladinsku kulturu i stvaralaštvo »Fokus« u prosincu ove godine, te osnutku Gradskog kulturnog centra »Danilo Kiš«. Među odlukama je i prijedlog o davanju u najam poslovnih prostora kojim se u nekoliko mijenja i preciznije uređuje dosadašnja odluka, a usvojen je prijedlog odluke o izradi Plana detaljne regulacije graničnog prijelaza »Bajmok«.

S. M.

Kazalište »Dezső Kosztolányi« (Trg žrtava fašizma 5) ugostit će tijekom idućeg tjedna više predstava nastalih u produkciji beogradskog Bitef Teatra.

U utorak, 16. veljače, gostuje komedija o životu radnika u tvornici čokolade »Kako se pravi milka«, rađena prema komadu »Gornja Austrija« *Franza Xavera Kroetza* (režija, scenografija i izbor glazbe *Žanko Tomić*).

U četvrtak, 18. veljače, publika će moći pogledati »prvu stand-up komediju made in Belgrade« pod nazivom »Fake porno – prodavanje žvake« u režiji *Jelene Bogavac*, a dan kasnije, 19. veljače, predstavu »Jackie Kennedy/Medeja« nastalu po tekstovima austrijske nobelovke *Elfriede Jelinek* i trenutačno najuspješnije hrvatske dramatičarke *Ivane Sajko*, u režiji *Bojana Đorđeva*.

U subotu, 20. veljače, na programu je plesna predstava »Paranoja šik« u izvedbi Bitef dance co. (konceptcija i koreografija: *Isidora Stanišić*). Sve predstave počinju u 19 sati i 30 minuta.

Također, u okviru programa »Bitef Teatar u Subotici«, u petak 19. veljače (17 sati) bit će održan i okrugli stol na temu »Utjecaj Bitefa na domaću produkciju« na kojem će sudjelovati: *Jovan Ćirilov*, *Anja Suša* (selektori Bitef Festivala), *Jelena Kajgo* (direktorica Bitef Teatra) i *András Urbán* (direktor Kazališta »Dezső Kosztolányi«). Moderatorica je kazališna kritičarka *Ana Tasić*.

Ulaznice se mogu kupiti na blagajni kazališta od 17,30 prije predstave, naručiti putem web stranica www.kosztolanyi.org ili telefonom na broj 024/557-471.

D. B. P.

VELIKO ZIMSKO SNIŽENJE
OD 20% DO 50%
UZ SVAKI RAČUN PREKO 1000 DIN. POKLON
KALENDAR PO ŽELJI (STONI ILI ZIDNI)

6.400,00
5.200,00
KACIGA

3.180,00
2.318,00
BANAC

14.490,00
10.569,00
JAKNA

12.090,00
8.823,00
PANTALONE

4.933,00
3.509,00

5.600,00
Model: LOW282
ČEŠKA KONTRA GLAVA

3.699,00
Model: K-HIDS-CLASSIC POLY
DŽEŠIŠ BIELA 20"

26.069,00
Model: SCHWINN20011
ALUMINIJUM ODSK - SKAM X7

16.990,00
11.990,00

1.100,00

2.599,00

22.940,00
18.400,00
SNOWBOARD

1.900,00
1.596,00
RUKAVICE

**NABAVITE SVOJ BICIKL NA VRIJEME
I ZARADITE KUPUJUĆI ! (DOK TRAJU ZALIHE)**

venereBIKE
MATIJE GUPCA 1, SUBOTICA
TEL: 024/525-784, 063/11-525-78

ONEILL

Hrvatska u 17. stoljeću

Piše: Dario Španović

Sredinom 16. stoljeća Habsburška Monarhija je radi obrane od Turaka počela ustrojavati jedan specifičan oblik obrane, potpuno militariziranu vojnu oblast koja se protezala od Jadranskog mora pa sve do Kar-pata. Ova se oblast zvala Vojna krajina.

Vojna krajina je zamišljena kao obrambeni pojas prema Osmanlijskom Carstvu, koje će se sastojati od niza utvrda između kojih će se nalaziti sela čiji će stanovnici imati stalnu vojnu obvezu ratovanja u slučaju prodora Turaka, a zauzvrat će uživati razne povlastice. U Hrvatskoj se površina Vojne krajine mijenjala. Kako su se krajevi oslobađali od Turaka tako se pomicala granica prema Osmanlijskom Carstvu i postajali su dio Vojne krajine. U početku je Vojna krajina imala puno slabih točaka kroz koje su Turci prodirali prema drugim dijelovima Habsburške Monarhije.

VOJNE KRAJINE

Prvu organizaciju Vojne krajine učinio je *Ivan Lenković*, senjski kapetan i vođa uskoka na području od Senja do Save. Ivan Lenković je podijelio Vojnu krajinu u Hrvatskoj na dva dijela – Hrvatsku vojnu krajinu (južno od Save) i Slavonsku vojnu krajinu. Nove utvrde građene u Vojnoj krajini imale su uglavnom posadu od njemačkih vojnika dok su se utvrde na zemlji hrvatskih plemića sastojale od hrvatskih vojnika. Seljaci koji su naseljavani na područje Vojne krajine bili su u obvezi služiti carsku vojsku (habsburški car ih je mogao poslati na bilo koje bojište, a ne samo protiv Turaka) i biti u stalnoj vojnoj obvezi. Zauzvrat su dobivali besplatno zemljište i bili oslobođeni mnogih poreza.

Početkom 17. stoljeća Vojna krajina je sve više bila izuzimana iz ovlasti hrvatskog bana i Hrvatskog sabora, a podređena izravno habsburškom caru i vojnim zapovjednicima u Beču i Gracu. Izuzimajući Vojnu krajinu iz ovlasti Hrvatskog sabora, habsburški je vladar imao veliku vojnu oblast s koje je prikupljao veliki broj vojnika za razne ratove na svim bojišnicama Europe. Velika vojska koju je habsburški car pribavljao u krajini razlog je da je Vojna krajina ukinuta i ponovno priključena Hrvatskoj tek 1881. godine, iako

SRAMOTNI VASVARSKI MIR

Nakon velike bitke 1664. godine kod Svetog Gothharda, ujedinjene kršćanske zemlje pod vodstvom Habsburške Monarhije porazile su veliku tursku vojsku od preko 120.000 vojnika. Umjesto da iskoristi pobjedu habsburški je car potpisao Vasvarski mir, nazvan još i sramotni mir, jer je Turska mogla zadržati sve teritorije koje je imala prije bitke. Ovakav mir nisu željele prihvatiti Hrvatska i Ugarska te su svoja prava željele ostvariti pobunom protiv takve

ća od strane španjolskog cara *Filipa IV.* i francuskog kralja *Luja XIV.*, poginuo je 1664. godine u lovu gdje ga je usmrtio ranjeni vepar. Ovakav prikaz njegove smrti izazvao je sumnju čitave Europe. Smatralo se da je ubijen po naređenju habsburškog cara zbog protivljenja njegovoj politici i Vasvarskom miru.

Nakon pogibije Nikole Zrinskog na čelo pokreta protiv habsburškog vladara i njegove politike dolazi Nikolin brat *Petar Zrinski*, koji je bio postavljen za hrvatskog bana. Petar Zrinski je, kao i brat Nikola, bio u neprestanoj borbi s Turcima u cilju oslobođanja Hrvatske. Za urotu protiv Habsburga pridobio je još jednog velikog hrvatskog plemića iz stare i utjecajne plemićke obitelji – *Frana Krstu Frankopana*.

NESTANAK OBITELJI FRANKOPAN I ZRINSKI

U želji da se oslobode habsburške vlasti hrvatski su i ugarski plemići pregovarali s predstavnicima Francuske, Poljske i Venecije, ali habsburški car *Lepold I.* je preko svojih doušnika saznao za urotu. Nakon otkrića urote Petar i Fran su poslali u Beču caru objasniti svoje nezadovoljstvo i razloge urote, ali ih je car, koji im je obećao milost, utamničio i dao pogubiti kao izdajnike 30. travnja 1671. godine u Bečkom Novom Mjestu.

Fran Krsto Frankopan je bio posljednji potomak svoje obitelji. Franova sestra, a Petrova žena *Katarina*, utamničena je, dok su iz obitelji Zrinskih ostali Petrov sin *Ivan Antun* i sin Nikole Zrinskog *Adam Zrinski*. Posjedi Zrinskih i Frankopana pripali su dvoru. Adam Zrinski je poginuo u boju protiv Turaka kod Slankamena 1691., dok je Ivan Antun bio lažno optužen za novu urotu te utamničen 1683., a umro je 1703. Smrću Frana Krste Frankopana i Ivana Antuna Zrinskog nestale su dvije najstarije hrvatske plemićke obitelji, koje su postojale još od 10. stoljeća i koje su se od 10. do 17. stoljeća neprestano borile za očuvanje i neovisnost Hrvatske.

Vojna krajina u Hrvatskoj u svom najvećem opsegu oko 1815. godine (obilježena žutim)

je Hrvatska od Turaka oslobođena početkom 18. stoljeća. Velike težnje za podređivanjem Vojne krajine, centralistička uprava Beča, sve češće pljačke austrijskih vojnika iz utvrda po hrvatskim selima i imanjima hrvatskih plemića – dovele su do otpora hrvatskog plemstva prema Beču.

politike habsburškog vladara. Vođa nezadovoljnih plemića u Hrvatskoj bio je ban *Nikola Zrinski*, praukun *Nikole Šubića Zrinskog*, sigetskog junaka. Nikola Zrinski, koji je bio jedan od najvećih vojskovođa toga doba u borbi protiv Turaka, odlikovan titulom plemića

U SONTI ODRŽANA GODIŠNJA, IZBORNA I, FORMALNO, OSNIVAČKA SKUPŠTINA KPZH »ŠOKADIJA«

Starom vodstvu novi mandat

Svoj rad ne zasnivamo na svirci, pjesmi i plesu, iako su i to bitni segmenti koje upražnjavamo. No, ne plaćamo skupe koreografe, ne odijevamo ruha koja nisu naša, ne plešemo ništa što nije dio tradicije Šokaca na ovim prostorima, rekao je među ostalim predsjednik udruge Zvonko Tadijan

Piše: Ivan Andrašić

Godišnja, izborna Skupština Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« održana je u Sonti u petak, 5. veljače. Kako je i rok za preregistraciju udruga građana i nevladinih organizacija pri kraju, Skupština je formalno imala i status osnivačke. Usvojeno je izvješće o radu, financijsko izvješće i izvješće Nadzornog odbora, a u cilju preregistracije usvojeni su osnivački akt i novi statut. Javnim glasanjem u novi Upravni odbor izabrani su dosadašnji članovi: *Zvonko Tadijan, Ivan Andrašić, Stipan Lukić, Ivan Vidaković, Marinko Šokac, Igor Jakšić* te *Eva Lukić*. Nadzorni odbor u idućem mandatu činit će: *Antun Jakšić, Andrija Andrašić i Mario Jakšić*.

Skupštinu je otvorio predsjednik »Šokadije« Zvonko Tadijan. U izvješću o radu osvrnuo se na sve najbitnije akcije i manifestacije na kojima je »Šokadija« sudjelovala u posljednje četiri godine. Naveo je aktivnosti pojedinaca u okviru izdavačke djelatnosti osječke UG »Šokačka grana«, »Lire naive«, u zbornicima »Teška vrime«, »Mali diplomat«, »Rešetarski susreti pjesnika dijaspora«, u zbirci poezije »Banatsko pero«, u Zvoniku, Klasju naših ravni, Danici, te sudjelovanja na okruglim

stolovima i poetskim večerima, a kruna svega svakako je književni prvijenac *Ruže Siladev »Divani iz Sonte«*, prva knjiga tiskana na šokačkoj ikavici s ove strane Dunava. Zabilježena su i uspješna sudjelovanja folklornoga odjela s prikazima tradicijskih pjesama i plesova Sonte, te s prikazima prastarih običaja. Vrijedan je pozornosti prošlogodišnji plasman kako djece, tako i odraslih na Pokrajinsku smotru folkloru i običaja Vojvodine. Dramski odjel okitio se prvim službenim priznanjima na vojvođanskoj razini na festivalu pučke drame u Ljutovu. Za predstavu »I knez je po-falijo« dobivene su nagrade za najbolju glazbu, za najbolji glumački ansambl u cjelini i za najbolji tekst. Recitatori »Šokadije« redovito bilježe plasmane u pobjedničke skupine na pokrajinskim smotrama recitatora na hrvatskom jeziku. U ovom mandatu utemeljena je i likovna kolonija Sonta. I mnoga gostovanja, od Vodica do Zemuna, ostala su u ugodnom sjećanju članovima udruge.

Na koncu, »Šokadijin« sponzor *Stanko Krstin* pozvao je one koji se još nisu upisali u poseban birački popis hrvatske nacionalne zajednice da to urade što prije.

PREDSEDNIK »ŠOKADIJE« ZVONKO TADIJAN U NOVOM MANDATU VIDI I NOVE IZAZOVE

»Ova institucija već je pokazala kako 'Šokadija' nije obično kulturno-umjetničko društvo, nego upravo ono što joj je istaknuto u nazivu. Svoj rad ne zasnivamo na svirci, pjesmi i plesu, iako su i to bitni segmenti koje upražnjavamo. No, ne plaćamo skupe koreografe, ne odijevamo ruha koja nisu naša, ne plešemo ništa što nije dio tradicije Šokaca na ovim prostorima. Skupa s ostalim udrugama podunavskih Šokaca našoj smo međusobnoj suradnji dali službeni pečat potpisivanjem povelje, a potom i zajedničkim projektima 'Tragovima Šokaca od Gradovrha do Bača' i 'Šokci i baština', tu suradnju proširili i na Šokce iz Hrvatske, Mađarske i BiH. Tijekom protekloga mandata formirali smo i uhodali naš tamburaški sastav i tako riješili najveći problem folklornoga odjela. Uz veliku potporu Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske kupili smo staru kuću i najvećim dijelom dragovoljnim radom naših članova i simpatizera odmakli u adaptaciji prostora, tako da očekujem već u drugoj polovici ove godine realizaciju prve faze uređenja 'Šokačkoga doma' i privođenju u uporabno stanje muzejskoga prostora i višenamjenske male dvorane od 50 četvornih metara korisnoga prostora. U prethodnom mandatu pojačali smo rad likovne, etno i literarne sekcije, te uz već standardno dobre rezultate koje postižu recitatori i dramska skupina, utemeljili likovnu koloniju, a po riječima prof. dr. Sanje Vulić, aktivnim radom članova literarne skupine od Sonte smo stvorili centar pisanja na hrvatskom jeziku u Bačkoj danas. Nadam se da ću sa svojim suradnicima u budućem mandatu održati kontinuitet rada 'Šokadije' i sve naše, sada već prepoznatljive manifestacije, uspjeti podići na još višu razinu. Osobno, najviše bih želio pokrenuti i izdavački segment našega rada, kako bismo potomcima ostavili što više pisanih tragova.«

Predsjednik Zvonko Tadijan otvara Skupštinu

ANTONIJA ČOTA, PREDSEDNICA HRVATSKOG DEMOKRATSKOG FORUMA – PREPORUKE IZ LEMEŠA

Ne namećemo svoje mišljenje već samo preporučujemo

»HDF Preporuke iz Lemeša nastao je kao potreba da se u hrvatskoj zajednici sustavnije načini jedan pregled – inventura svega onoga što imamo. To nije kulturno-umjetničko društvo, bavimo se višim stupnjem umjetnosti, ali se puno više bavimo analitikom

i stanjima u hrvatskoj zajednici u Vojvodini, odnosno u Srbiji. I sami smo bili iznenađeni što je Hrvatski demokratski forum od samoga početka naišao na dosta široki odziv, a naše članstvo se svakodnevno povećava upravo zato što otvaramo mnoge teme o kojima se vrlo rijetko, slabo i nedovoljno govori, napose kad je hrvatska zajednica u pitanju«, kaže Antonija Čota, predsjednica Hrvatskog demokratskog foruma – Preporuke iz Lemeša.

Zašto je baš Lemeš odabran za sjedište vaše udruge i otkud taj naziv?

Smatramo da su sva vojvođanska mjesta koja imaju hrvatski živalj specifična po nečemu, a Lemeš je u odnosu na ostala mjesta specifičan i u Europi – i to po plemstvu. Što se naziva udruge tiče, u svijetu je u međunarodnom pravnom prometu poznat taj oblik »preporuka«. To je kada, jednostavno, neko tijelo ili udruga daje sugestije ili preporučuje neko ponašanje temeljem uočenih nepravilnosti, ili

pak nečega što je pozitivno. Mi ne namećemo svoje mišljenje, nego samo preporučujemo da bi možda bilo bolje nešto uraditi drugačije.

U tijeku je proces formiranja posebnog biračkog popisa nacionalnih manjina u Srbiji. Po medijima se, kada je riječ o hrvatskoj nacionalnoj manjini, puno govorilo kako nije dovoljno velik odziv. Kako vi gledate na tijek upisa pripadnika hrvatske manjinske zajednice u posebne biračke popise?

Pristup popisu birača, po mom mišljenju, nije dovoljno ozbiljno shvaćen i mislim da se teret odgovornosti, kada se radi o hrvatskoj nacionalnoj zajednici, pretjerano prebacuje na državu, koja je u ovom slučaju osigurala sve uvjete da se naprave birački popisi i da se izaberu nacionalna vijeća. Teret odgovornosti leži upravo na nama. Mislim da je to jedna od najvažnijih zadaća, bit će slobodna reći kako mi se čini da je puno važnija od samog formiranja nacionalnog vijeća

koje smo imali prije gotovo sedam godina. U novim pravnim aktima vidimo kako se više ne govori o tome da stanovita prava pripadaju u odnosu na popis pučanstva, nego u odnosu na broj izjašnjenih unutar nacionalne zajednice. Znači, onoliko ljudi koliko se izjasni unutar nacionalne zajednice – jest zainteresirano da funkcionira kao manjinska samouprava, a o tom broju ovise i prava koja ćemo ostvarivati. Osobno mislim da se također pretjerano u javnosti iznosi strah od popisa. Jedna od aktivnosti HDF-a je i to da pratimo učestalost incidenata na nacionalnoj osnovi. Njih gotovo i nema kada su Hrvati u pitanju. U odnosu na vremena iz 90-ih mislim da je to zanemariv broj i da se ljudi ne bi trebali plašiti upisa u biračke popise. Prije će biti da su ljudi nezadovoljni, zapravo ne vide dovoljno što oni dobivaju upisom u biračke popise. To bi trebala biti tema i u tom smislu bi trebalo educirati naše pučanstvo.

Z. G.

U APATINU ODRŽANA SJEDNICA SAVJETA ZA MEĐUNACIONALNE ODNOSI

Novi predsjednik Dragan Vulikić

U idućih godinu dana Savjetom za međunacionalne odnose Općine Apatin predsjedat će vijećnik SO Apatin iz Prigrevice Dragan Vulikić. U prethodnih godinu dana na toj je dužnosti bio Antun Čonka iz Sonte. Promjena je obavljena na sjednici Savjeta za međunacionalne odnose na sjednici 5. veljače u Apatinu, budući da se predsjednik ovog tijela svake godine mijenja rotacijom.

Na sjednici je pokrenuta ideja o natjecanju za dobivanje radijske frekvencije, s čijeg bi se kanala ubuduće emitirao program u funkciji informiranja na jezicima nacionalnih manjina koje žive na području općine Apatin. Prijedlog Savjeta je da se zatraži logistička potpora općine Apatin glede ove ideje.

Osim članova Savjeta, sjednici su nazočili zamjenik predsjednika Općine Miodrag Bakić i zamjenik predsjednika SO Apatin Mirko Cvjetičanin.

I. A.

PRIKUPLJENO 100.000 EURA ZA TRANSPLANTACIJU SRCA OBOLJELE DJEVOJKE IZ SONTE

Vanja Pilipović na klinici u Beču

Teško oboljela 18-ogodišnja Sončanka Vanja Pilipović otputovala je u srijedu, 10. veljače, na daljnji tretman u Beč. Najsuvremenije opremljenim sanitetskim vozilom apatinskoga Doma zdravlja, u pratnji dvojice liječnika, prebačena je u bečku kliniku u kojoj će biti obavljena transplantacija srca, koje je ovoj djevojci neophodno za daljnji život. Zasebnim prijevozom otputovala je i Vanjina uža obitelj.

Kako je potrebna suma od 100.000 eura u rekordnom roku prikupljena putem individualnih donacija, u koje su se uključili RTS i Ured predsjednika Republike Srbije Borisa Tadića, Vanja će ovih dana biti podvrgnuta neophodnim pretragama i stavljena na listu čekanja, što znači da će transplantacija biti obavljena čim se pronađe odgovarajuće srce.

I. A.

JOSIP POKAS, PREDSEDNIK HKPD-A »JELAČIĆ« IZ PETROVARADINA

Proširujemo svoju djelatnost

Godina iza nas bila je veoma teška i u mnogim segmentima društvenog života onemogućila je ostvarivanje brojnih zamišljenih planova. U nadi da će ova nova biti bolja porazgovarali smo s predsjednikom HKPD-a »Jelačić« *Josipom Pokasom* o tome što su uspjeli ostvariti od zamišljenog i čemu teže u ovoj godini.

Je li vaše društvo uspjelo organizirati sve planirane manifestacije u prošloj godini?

U protekloj smo godini imali puno manifestacija za realizirati, ali kriza nam je sama po sebi onemogućila dosta toga. Jedna od manifestacija koje nisu ostvarene pod našim pokroviteljstvom jest »Klape i mandoline«, koja je godinu prije nosila naziv »Klape bez mora«. Naime, dopis kojim nam je skrenuta pozornost da nam sredstva potrošena na smještaj i hranu neće biti odobrena, onemogućio nam je da kao goste zovemo ljude iz inozemstva i tako realiziramo tu manifestaciju. Zahvaljujući *Mati Groznici* i Pokrajinskom tajništvu za propise, upravu i nacionalne manjine preusmjerena su nam sredstva koja bismo mi inače iskoristili za tu manifestaciju, ali u ovom slučaju nam nisu bila dovoljna, tako da smo ih uložili u adaptaciju prostorija koje smo dobili kao novi prostor. Uspjeli smo dosta toga uraditi tim novcem. Na sreću, gradonačelnik je podržao tu manifestaciju i ona je ipak održana, ali ne pod našim pokroviteljstvom. Turnir u malom nogometu, za koji smatramo da već

prerasta u tradiciju, nije održan u prošloj nego u ovoj godini, jer su sredstva kasno stigla. Moram naglasiti kako je naša momčad i ove, kao i prethodne godine ponijela titulu pobjednika. Ostalo se sve uglavnom ostvarilo, naravno opet u skladu s mogućnostima i krizom koja je vladala. Prostorije su sada dovedene u veoma dobro stanje, puno su nam pomogli i donatori, a i sami mi članovi.

Kakvi su vam planovi za ovu godinu, hoće li biti dovoljno sredstava za sve zamišljeno?

Ne mislimo odustati od festivala klapa, također slijedi i obilježavanje spomendana bana *Jelačića*, ali težimo tome da to sada bude 2-3 dana, da to budu dani *Jelačića*. Novina je da je Upravni odbor donio odluku da se naša djelatnost proširi na izdavačku. Međutim, prvi problem na koji nailazimo jest prijevod na hrvatski jezik. Mislimo i da bi trebalo organizirati učenje hrvatskog jezika za manji uzrast djece, pa neka bude i pet učenika. Postoji vjerojatno veliki broj ljudi koji su studirali

hrvatski jezik, pa da netko od njih dolazi podučavati djecu. Nastojat ćemo da u našem prostoru imamo izložbe, stalne ili povremene postavke. Jednako tako bi bilo dobro da se obnova kuće bana *Jelačića* riješi, to bi bio odgovarajući prostor za mnoge aktivnosti i onda bi se ulagalo u nešto što nam ostaje, a ovako ulažemo u tuđe.

Najbitnije pitanje ovih mjeseci u zajednici jest upis u poseban birački popis. Kakva su vaša iskustva?

Trenutačna situacija nalaže da idemo od vrata do vrata. Ljudi su zapamtili ratove i nekako se ne žele izjašnjavati. Neki od njih se sjećaju kako im nitko nije pomogao kada je bilo potrebno, pa se ne žele upisati, a neki opet bez obzira što im objasnimo da je država donijela zakon, a ne mi, i da nam to omogućuje ostvariti naša prava, to jednostavno ne žele. Koliko ćemo moći prikupiti potpisa – ne znamo, trudimo se i truditi ćemo se pomoći, a nadam se da će se sve dobro završiti.

Ankica Jukić-Mandić

IZASLANSTVO SOMBORA U TRODNEVNOM POSJETU PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI U HRVATSKOJ

Suradnja proizvođača i potrošača iz dviju regija

Na poziv Županijske gospodarske komore Pule Regionalna privredna komora Sombora organizirala je odlazak somborskog izaslanstva, na čelu s gradonačelnikom *Nemanjom Delićem*, u Istru. Povod za ovaj trodnevni posjet Primorsko-goranskoj županiji Republike Hrvatske bio je sajam prehrane, odnosno program gospodarske izložbe »Histris«, na kome su uz gospodarstvenike somborske regije, koji su bili jedini izlagači iz Srbije, svoje proizvode predstavili i izlagači iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

»Bila je ovo sjajna prigoda da se susretnu politika i gospodarstvo dviju država i dviju regija«, kaže *Nemanja Delić*. »Skupa s prof. dr. *Božidarom Rocom*, predsjednikom Regionalne pri-

vredne komore Sombor, imao sam prigodu sastati se s predsjednikom Županijske komore

Pule *Jasnom Jaklin-Matejić*, našom službenom domaćicom posjeta, zatim s potpredsjednikom

Komore za regionalni razvoj *Šimom Vidulinom*, zamjenikom župana Primorsko-goranske županije prof. dr. *Vidojem Vujićem* i gradonačelnicima Pule i Opatije *Borisom Miletićem* i *Ivom Dujmićem*. Dogovorili smo se da i oni u budućem razdoblju posjete našu regiju kako bismo sagledali mogućnost suradnje.

Cilj izložbe »Histris« je povezivanje proizvođača i potrošača u područjima turizma, trgovine i ugostiteljstva, a ova, 17. po redu gospodarska izložba hrane, pića i ugostiteljske opreme održana je u Puli, u hotelu Histris 3. i 4. veljače. Inače, putem interneta ova se izložba, otvorena i u virtualnom izdanju, može posjetiti preko cijele godine.

Z. G.

U SUBOTICI ODRŽANO VELIKO PRELO PUČKE KASINE 1878

Veselo do ranoga jutra

Veliko prelo Pučke kasine 1878. održano je u subotu, 6. veljače, u restoranu KTC-a. Na prelu je bilo oko 300 gostiju. Sadašnji članovi te udruge sebe smatraju i tradicionalnim čuvarom ovog narodnog običaja.

Prvo prelo u organizaciji Pučke kasine održano je odmah po njenom osnivanju, na Marindan 2. veljače 1879. Prelo je održavano sve do Drugog svjetskog rata. Od

1970. do 1972. godine organizator je bilo »Bunjevačko kolo«. Nakon 1972. prelo je zabranjeno. Održavanje ovog tradicionalnog običaja Hrvata-Bunjevaca obnovljeno je 1990. godine i od tada se redovito održava svake godine. Pučka kasina 1878, kao obnovljena institucija, ovu je manifestaciju počela organizirati 2009. godine.

Ove su godine goste zabavljali orkestar »Ravnica« iz Subotice i

grupa »Zlatni klasovi« iz Osijeka s vokalnom solisticom *Marinom Kozinom*.

Nazočne je pozdravio predsjednik Pučke kasine 1878 *Josip*

Ivanković, a zabava je trajala do jutra. Priređena je i tombola na kojoj je bilo zanimljivih i vrijednih nagrada: turističko putovanje od 13 dana u Grčku, dar Pučke

DILJEM SVIH PET SLAVONSKIH ŽUPANIJA

Vikend u znaku šokačkih sijela i prela

Protekli je vikend bio u znaku šokačkih sijela i prela diljem svih pet slavonskih županija, a najveselije je svakako bilo u Vukovarsko-srijemskoj. U Županji su u tijeku manifestacije tradicionalnog šokačkog sijela, a subota je bila rezervirana za Konjarske vatre, običaj iz graničarskih vremena kada se branila granica na Savi, i tradicionalno pokladno jahanje u organizaciji Konjogojske udruge Stari graničar iz Županje.

Jahalo se i u Vinkovcima, unatoč snijegu i lošem vremenu, u organizaciji Vinkovačkih šokačkih rodova. Konjanici su projahali Krnjašem i Ervenicom pa sve do središta grada, gdje ih je pozdravio gradonačelnik *Mladen Karlić*, a onda su do kasno u noć sređivali

dojmove uz slantan zalogaj, iločku graševinu i dobre tamburaše.

U Starim je Mikanovcima po 43. put organizirana lijepa manifesta-

cija Mladost i Ljepota Slavonije, na kojoj se tridesetak djevojaka, snaša i momaka natjecalo tko će ljepše ponijeti tradicijsko narodno ruho

i znati više o tome ruhu i pokladnim običajima. Najljepša šokačka djevojka je *Marija Milašinić* iz Podvinja, prva među snašama je *Anita Smoljo* iz Josipovca Punitovačkog, tutulu najboljeg momka ponio je *Matej Orešković* iz Starih Perkovaca. I nisu samo ljepotice krasile ovu divnu manifestaciju. Uprizoren je običaj gorjanskih Ljelja, programom KUD-a »Gorjanac« dočarano je ovo neopisivo blago, a program su obogatili i nastupi domaćeg KUD-a »Šokadija«, TS-a »Patria« i TS-a »Gorjanac«.

U Brodsko-posavskoj županiji natpjevali su se Šokci i Šokice na već tradicionalnoj manifestaciji »Alaj pjevam, a pjevati znamdem«, baš u Slavonskom Brodu,

TRADICIONALNI GODIŠNJI SUSRET

kasine 1878, zatim dvije vrijedne slike, kao i jedno živo prase. Nagradno putovanje dobila je *Ana Erdelji*, a živo prase je dobio *Mirko Šarčević*.

Pokrovitelj ove priredbe bilo je Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu.

LJ. V. L.

Večer Iločana u Zagrebu

Društvo Iločana i prijatelja Iloka iz Zagreba organiziralo je prošle subote u restoranu »K Pivovari« u glavnom gradu Hrvatske svoj tradicionalni godišnji susret pod nazivom »Večer Iločana u Zagrebu«. Ovo 19. okupljanje stanovnika drevnog srijemskog grada koji se nalazi na najistočnijoj točki Republike Hrvatske, za kojeg je još Ilija Okrugić - Srijemac davno napisao da je »cvijetak u zapučku Fruške gore, koji svoj miloduh imade od ugodnika božjega sv. Ivana Kapistrana, cvijetak na čijim laticama vidimo, doduše, kaplje prolivene krvi za krst časni i slobodu zlatnu, ali je Ilok zato i bosiljak, budući da aureola svečeva, čiji traci s nebesa i danas padaju na grobište Kapistrana«, otvorio je predsjednik Društva Iločana i prijatelja Iloka Ante Pavičić i prisjetio se ranih devedesetih godina prošlog stoljeća kada su Iločani ponovno bili primorani proliti krv »za krst časni i slobodu zlatnu«.

»Nema nikakve sumnje da je Srijem čvrsto utkan u hrvatsko povijesno tkivo i sa svojom vjerskom i kulturnom baštinom oduvijek pripadao zapadnom civilizacijskom krugu. Nažalost, Ilok je tih ratnih godina proživio svoj »križni put« za vrijeme pokušaja ponovnog oduzi-

manja njegovog nacionalnog ponosa i uskraćivanje prava na vlastito povijesno trajanje, a narod koji je upravo u Iloku tijekom svog dugovječnog postojanja, unatoč svemu što je doživio, ustrajno i postojano,

U kulturno-umjetničkom dijelu programa, uz nastup srijemskog tamburaškog sastava »Nikad dosta«, upriličena je i tradicionalna svečanost blagoslova vinove loze uzgojene u iločkim vinogradima, a ta čast

Kao i svake godine restoran »K Pivovari« u Zagrebu bio je pun Iločana i njihovih prijatelja

uvijek iznova izgrađivao sva obilježja i sastavnice svog nacionalnog, vjerskog i kulturnog opstanka i preživljavanja, protjeran u izbjeglištvo. Čak i u tim najtežim trenucima naše povijesti nismo se nikada duhovno predali, ostali smo vjerni svom vlastitom nacionalnom stablu držeći i najteže nevolje prolaznima«, rekao je u uvodnom govoru predsjednik Pavičić, te pozdravio sve Iločane, a posebno drage goste.

pripala je fra Oktavijanu Nekiću, župniku i gvardijanu samostana sv. Ivana Kapistrana u Iloku.

Ostatak večeri protekao je u ugodnom druženju Iločana i njihovih prijatelja, a Srijemci su i ovim susretom još jednom pokazali da jedva čekaju ozbiljniji povod za zadovoljavanje jednog od svojih najstrastvenijih interesa: potrebe za druženjem.

Zlatko Žužić

a tu je nastupila i muška pjevačka skupina Šokci, Šokačke grane iz Osijeka.

I u Osijeku je bilo veselo jer je udruga Etno-centar po peti puta organizirala Šokačko pokladno prelo na kojemu su sudjelovale mnoge pjevačke skupine, folkloristi

i tamburaši. Pod nazivom Šokačka dika organizirana je revija staroga tradicijskoga šokačkoga ruha, a ove je godine bilo 18 sudionika i birale su se najljepša djevojka, snaša i baja. Pobjednica u kategoriji djevojaka je *Marina Matasović* iz Velike Kopanice, najljepša je

snaša *Marija Šajfar-Knežević* iz Vrbanje, dok je titulu najbaje ponio *Denis Penić* iz Šiškovaca. I to nije sve. Organizirano je i natjecanje u pjevanju bečarca, a pobjednik je sedamdesetogodišnji *Mato Pavić* iz Gorjana, član Bečarina iz

Dakova, i zavrijedio je k'o dukat žutu rakiju, kulin i špenzle.

Osječki su Šokci do posljednjega mjesta ispunili dvoranu Gradske četvrti Gornji grad na Sjenjaku.

Slavko Žebić

VELIKI BROJ MJEŠTANA, UZVANIKA I GOSTIJU NA DRUGOM PO REDU GUPČEVOM BALU U TAVANKUTU

Sjećanje na drage osobe, vrijednosti i uspjehe

U subotu, 6. veljače, u prostorijama škole u Tavankutu održano je drugo prelo u organizaciji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec«, pod nazivom Gupčev bal.

Tavankuta i na sve kulturne aktivnosti, vrijednosti i uspjehe koji su podareni našoj zajednici – dužno divljenja. »Tako je i potekla ideja za jednim svečarskim zajedničkim okupljanjem, gdje bismo svima

buraški sastav »Grofovi« iz Velike pokraj Požege. Gosti iz Velike svoj su blok započeli novom pjesmom »Da sam bečar«, koja je naslovna pjesma njihova albuma prvijenca objavljenog prije nekoliko mjeseci.

lježene sve aktivnosti ove udruge u protekloj 2009. godini.

Balu su, među ostalima, nazočili: predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*, konzul savjetnik Generalnog konzula-

Ovogodišnjem balu nazočilo je oko 250 mještana, uzvanika i gostiju iz drugih mjesta.

Na samom početku domaćin bala, predsjednik HKPD-a »Matija Gubec« *Ladislav Suknović*, poželio je svima srdačnu dobrodošlicu istaknuvši, kako je duga tradicija ovog društva i svako sjećanje na drage osobe koje su gradile ime

mogli zahvaliti za dosadašnju potporu i doprinos koji ulažemo u očuvanje naše najveće vrijednosti, koja karakterizira svakoga ponasob i nas kao zajednicu«, zaključio je Suknović.

Tijekom večeri pjevalo se i plesalo uz dva tamburaška sastava – domaći tamburaški sastav HKPD-a »Matija Gubec« i gostujući tam-

Oko ponoći upriličena je bogata tombola nakon koje su podijeljena specijalna priznanja za najljepše teme, najširi i najuži struk, najljepše brkove, titulu najbolji budući tavankutski zet, nagrada za najbolji stajling i mnoge druge.

Također je svatko na dar dobio godišnjak društva pod nazivom »Gupčeva lipa« u kojem su zabi-

ta Republike Hrvatske u Subotici *Anto Franjić*, predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić*, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov*, predstavnica Hrvatske matice iseljenika *Marija Hečimović*, predsjednik KUD-a »Ivan Goran Kovačić« iz Velike *Stanko Raguž* i mnogi drugi.

S. G.

Foto: Branka Milojević

U BAČKOM BREGU ODRŽANO ŠOKAČKO PRELO, 13. PO REDU

Pravo šokački, pravo preljski

Unatoč snježnom nevremenu, veselo je bilo prošle subote, 6. veljače, u Bregu na 13. po redu Šokačkom prelu. Organizator je bio HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«, a u prepunoj dvorani Doma kulture okupilo se preko 200 gostiju koji su se veselili, razgovarali, pjevali i plesali do ranih jutarnjih sati.

Kao što i dolikuje, prelo su otvorili domaćini, pjevačka skupina društva koja je otpjevala himnu »Na sjeveru u ravnici«, kojom je ukratko predstavila svoje selo i običaje koje žele sačuvati i prenijeti na buduće naraštaje. Himnu je prije desetak godina napisao mještаниn *Željko Gorjanac*, a Berežani je s ponosom pjevaju gdje god nastupaju.

DUGA TRADICIJA PRELA

Prvi zapis o Šokačkom prelu u Bregu je iz 1908., kada je prelo održano na Marindan. Postoje zapisi i iz 1911. godine, kada je na Šokačkom prelu svoju preljsku pjesmu pročitao *Josip Ilić*, a godine 1912. isti autor ponovno piše preljsku pjesmu koju je uglazbio i otpjevao *Matija Rokuš*

iz Santova. Vremenom su u ovom obliku prela prestala biti organizirana, ali tradicija je na određeni način ipak nastavljena, nekad u manjem, a nekad u većem opsegu. HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« vratio je tradiciju održavanja prela, kao i čitanje preljske pjesme koju je i ove godine napisao *Zlatko Gorjanac*, a pjesmu »Ko bi reko da su sotim soka-

MARINSKI BAL HBKUD-A »LEMEŠ«

Tradicija se ne prekida

Zima je vrijeme kada svi imamo malo više vremena za druženje. U stara vremena, kada bi snijeg prekrpio kraj i zaustavio posao na njivi, ljudi su počinjali organizirati balove za mlade i stare. Dok je bilo salaša, zabave su bile na salašima. Danas, kada živimo u urbanizira-

danas se održava u Domu kulture. Nekada obiteljska zabava, u vrijeme socijalizma pod pokroviteljstvom Konjičkog kluba »Vojvodina«, a danas ga organizira HBKUD »Lemeš«. Nekada je šuškala svila, zveckali su dukati i zvečke, dok se danas elegancija mjeri kravatom, visokim potpeti-

ca *Danijel Kanjo* i *Eva Tošaki*. Prelo je otvorio mladi izvođački sastav folklornog odjela splotom bunjevačkih plesova. Predsjednica društva *Marija Bagi* pozdravila je goste koji su se okupili iz Subotice, Sombora, Čonoplje, Alekse Šantića, Male Bosne, Ljutova i Stanišića. Poželjela im

sastava »Zlatni zvuci«. Na čelu ovog sastava iz Sombora, koji pet godina svira pod ovim imenom, je *Josip Tucakov*.

Neizostavan je bio lemeški juneći paprikaš, fanci na pantljiku, bogata tombola i ples srca. Druženje, pjesma i ples trajali su do ranih jutarnjih sati.

nim sredinama, prela se održavaju u objektima koji primaju veći broj uzvanika.

U Lemešu tradicija Marinskog bala ne odumire. Krenuo je sa salaša, preko bircuza (kavana), a

cama i markiranim odijelima.

U subotu, 6. veljače, u Domu kulture HBKUD »Lemeš« je organizirao tradicionalni Marinski bal (prelo). Goste su dočekivali aktualni bandaš i bandaši-

je ugodnu zabavu u nadi da tradicija neće izgubiti na važnosti u ovim kriznim vremenima. *Tamara Brkić* je pročitala pjesmu *Đule Milodanović* »Bunjevačko prelo«, a goste su zabavljali tamburaši iz

Ova manifestacija ne bi se mogla održati bez zdušne pomoći svih članova udruge i mnogobrojnih sponzora.

Lucija Tošaki

kem kadgod išli svatovi« pročitala je *Milica Lerić*. Riječi pozdrava uputila je i predsjednica društva *Tamara Lerić*, koja je posebice pozdravila predstavnike HNV-a, HMI-a, predstavnike hrvatskih kulturno-mjetničkih društava i udruga iz Sombora, Bačkog Monoštora, Vajske, Bodana, Plavne, Bača, Male Bosne i Gunje, kao i predstavnike Mjesne zajednice Bački Breg i predstavnike Vojvodina

šuma. Predsjednica je zahvalila i pokroviteljima ovogodišnjeg prela: Vukovarsko srijemskoj županiji i županu *Boži Galiću*, kao i poduzeću Arator iz Lovasa.

DO USIJANJA

Uslijedio je kulturno-umjetnički program u kojem se osim domaćina predstavili i članovi Hrvatskog

seljačkog kulturno-prosvjetnog društva »Seljačka sloga« iz Nuštra (Republika Hrvatska). U društvu iz Nuštra posebno se ističe ženska pjevačka skupina »Grofice«, koja se s nekoliko pjesama predstavila Berežanima, dok je folklorna skupina izvela dva šetana kola iz svog sela i iz istočne Slavonije.

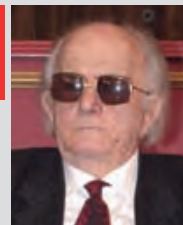
Domaćini su se poslije veselih Slavonaca još jednom predstavili i to bećarcima, bez kojih prelo ne može proći. Bio je to odličan uvod za nastup *Šime Jovanovca* i

»Kristala«, koji su prvi put došli u Bereg i napravili odličnu atmosferu. Šima Jovanovac, svestrani umjetnik koji je domaćinima darivao samicu, podigao je atmosferu »do usijanja«.

U Beregu je bilo pravo šokački, pravo preljski, dok je dobro vino rumenilo lica promrznuća od snježnog (ne)vremena. Šteta, što se ova kva prela ne organiziraju više puta godišnje u Beregu – zaključak je mnogih koji su bili na ovom prelu do ranih jutarnjih sati.

Z. G.

KRONOLOGIJA OD 6. DO 12. VELJAČE

6. VELJAČE 1946.

Rođen je *József Kasza*, diplomirani ekonomist, gospodarstvenik, političar, bankar. Nakon stjecanja diplome nekoliko godina radi u poduzećima kao šef računovodstva. Dužnost predsjednika Skupštine općine

Subotica, obavljao je dvanaestak godina. Utemeljitelj je i dugogodišnji predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara. Zadnjih godina je na čelu subotičke filijale »Agrarne banke«.

6. VELJAČE 1995.

Ágnes Heller, jedna od vodećih živih filozofkinja i estetičarki današnjice, održala je na subotičkom Otvorenom sveučilištu predavanje o temi: »Mnoga lica multikulturalizma«. Poslije predavanja Hellerova je sa subotičkim intelektualcima, spisateljima i političarima vodila živ i zanimljiv razgovor o položaju intelektualaca – danas.

6. VELJAČE 2006.

U teškoj prometnoj nesreći, na magistralnom putu Subotica-Sombor, poginula su dvojica članova Pučke kasine 1878: mr. *Lazar Ivan Krmpotić*, župnik u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu i *Marin Dulić* iz Đurđina. *Lazar Ivan Krmpotić* bio je plodan pisatelj, kulturni djelatnik, utemeljitelj nekoliko značajnih institucija i udruga. Organizator brojnih skupova o značajnim ličnostima i događajima; 23 godine uređivao je

list »Bačko klasje«. Autor je dvije knjige o umjetnosti u tehnici slame, urednik zbornika o biskupu Ivanu Antunoviću i dr.

7. VELJAČE 1904.

Na osnivačkoj skupštini Kružoka graditeljskih majstora i obrtnika za predsjednika je izabran glasoviti arhitekt *Titus Mačković* (1851.-1919.).

7. VELJAČE 1945.

Usvojena je odluka o privremenoj ustroji i djelokrugu rada narodno-oslobodilačkih odbora u Vojvodini, kao osnovnih nosilaca vlasti. Prema novoj administrativno-teritorijalnoj podjeli u sklop subotičkog okruga ušli su kotari Bačka Topola, Idoš, Senta i Subotica.

7. VELJAČE 1997.

Protumiloševićevski prosvjedi subotičkih studenata bivaju sve masovniji i češći, na njima sudjeluje od dvije do pet tisuća visokoškolaca, ali i drugih Subotičana - u znak solidarnosti priključuju im se članci Skupštine općine, brojnih udruga, radnici iz tvornica i građani.

8. VELJAČE 1847.

Umro je *Josip Sarić*, javni djelatnik, gradski nadbiložnik, vijećnik i ravnatelj svih škola u gradu. Upornim zalaganjem uz 9 postojećih otvorio je još šest novih škola, četiri pučke i po jednu na hrvatskom (bunjevačkom) i srpsku školu. Sve ove škole imale su 15 razreda i 15 učitelja.

8. VELJAČE 1923.

Livnica »Ferrum« oglasila je prodaju dionica za buduće akcionarsko društvo »Sever«. U prodaju je pušteno 10.000 dionica u nominalnoj vrijednosti od po 100 dinara.

8. VELJAČE 1925.

Na parlamentarnim izborima u Subotici glasovao je 11.031 birač. Za narodne zastupnike u Skupštini

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca izabrani su kandidati Radikalne stranke dr. *Jovan Radonić* i *Marko Jurić*. Sa liste Demokratske stranke najviše glasova su dobili: *Milan Grol*, ministar prosvjete i dr. *Luka Plesković*.

9. VELJAČE 1747.

Zbog toga što su obili participirati u podmiranju javnih troškova, Gradsko je vijeće odlučilo da subotičkim plemićima, članovima Vijeća, zabrani sudjelovanje na sjednicama ovog najvišeg lokalnog samoupravnog tijela. Time je uvjetovano preseljenje više krupnih plemićkih obitelji u Lemeš.

7. VELJAČE 1945.

Utemeljeno je Narodno sveučilište koje je kasnije djelovalo i u sklopu Saveza kulturno-prosvjetnih društava grada. Stanovito vrijeme ga je vodio književnik *Matija Poljaković*, a potkraj 1948. u SKPD je iz »Hrvatske riječi«, premješten i književnik *Balint Vujkov*.

10. VELJAČE 1777.

Izaslanici varoši Sveta Marija (Szent Mária, Subotica), u Beču je austrijskoj carici uručena predstava našeg grada. Pozivajući se na njegovu veličinu, broj stanovnika i zasluge stečene u ratovima protiv Osmanlija, vijećnici *Petar Josić* i *Šime Perčić* zamolili su caricu da našoj varoši podari status slobodnog kraljevskog grada.

10. VELJAČE 1912.

Rođen je *Mate Brčić Kostić*, umirovljeni sveučilišni profesor, poznati javni i kulturni djelatnik. Doktorirao je iz matematičkih znanosti, da bi kasnije stekao i zvanje akademika. Predavao je na višim školama i fakultetima u Subotici, Novom Sadu, Sarajevu, te drugim sveučilišnim središtima u inozemstvu.

10. VELJAČE 1946.

Na prvenstvu države u stolnom tenisu u Ljubljani, članovi ekipe

subotičkog »Spartaka« osvojili su čak šest od deset mogućih prvih mjesta.

11. VELJAČE 1789.

Vijećnik *Bruno Skenderović* izabran je za ravnatelja gradskih škola. Prvi čelnik na toj dužnosti bio je od 1773. do 1778. župnik dr. *Stipan Ranić*. Slijedio ga je *Petar Josić*, potom *Tomo Rudić*, *Károly Kovács Lipót*, te opet S. Ranić. *Bruno Skenderović* ravnateljsku dužnost obavljao je sve do smrti 3. siječnja 1812.

11. VELJAČE 1861.

Poslije rasformiranja Srpske Vojvodine krajem 1860. te uspostavljajući županije, i u Subotici počinje reorganizacija lokalne uprave i samouprave. Tim poslom rukovodi izaslan dvorski savjetnik *Karlo Sučić*, rođen u Subotici. U šatoru postavljenom na Pijačnom trgu, usred grada, Sučić je sproveo izborni postupak. Tom prigodom je za gradonačelnika izabran *Ivan János Mukić*, koji je dobio 1.182 glasa.

12. VELJAČE 1828.

Svečanim činom posvećenja, polaganjem završnog kamena u zdanje i svetom misom, počelo je dvodnevno slavlje podizanja nove, po redu druge zgrade Gradske kuće. U predvečerje slavlja grad je blistao okupan prvom javnom dekorativnom rasvjetom. Najljepše je bio osvijetljen toranj Gradske kuće, u koji je postavljeno zvono, kasnije i sat, zatim Gimnazija, Plebanija, Kurija - na trgu su ukrug postavljene buktinje i nekoliko uljnih lampi.

12. VELJAČE 2002.

Subotički pravnik mr. sc. *Slaven Bačić*, na Pravnom fakultetu u Osijeku obranio je doktorsku radnju »Povjerenstveni statuti slobodnih kraljevskih gradova Subotice, Sombora i Novog Sada«, s posebnim osvrtom na hrvatske slobodne kraljevske gradove.

Natječaji Pokrajinskog tajništva za kulturu

NOVI SAD – Pokrajinsko tajništvo za kulturu raspisalo je natječaje za sufinanciranje kulture i umjetničkog stvaralaštva u 2010. godini. Natječaji su otvoreni do 15. veljače 2010. godine, a možete ih naći na internetskim stranicama Tajništva (www.kultura.vojvodina.gov.rs). Tajništvo za kulturu je objavilo i javni oglas za sufinanciranje otkupa knjiga i matičnu djelatnost knjižnica u AP Vojvodini u 2010. godini, koji je također otvoren do 15. veljače.

Književno prelo u HKC-u »Bunjevačko kolo«

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica organizira četvrto po redu Književno prelo, koje će biti priređeno u petak, 12. veljače, u HKC-u »Bunjevačko kolo« u Subotici.

Na prelu će biti predstavljene nove knjige u nakladi Hrvatske čitaonice: »Cviće i kamen« *Balinta Vujkova* i »Zimske mirakule« *Nedeljke Šarčević*. U programu će sudjelovati recitatori i glumci Male scene Hrvatske čitaonice, te tamburaši, pjevači i autori. Tijekom večeri bit će izvedena i premijera predstave »Novi doktor« *Marjana Kiša*. Početak je u 19 sati.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

SOMBOR – Veliko bunjevačko-šokačko prelo, u organizaciji HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora, bit će održano u subotu, 13. veljače, u velikoj dvorani HKUD-a. Početak je u 19,30.

U kulturno-umjetničkom programu, među ostalima, nastupit će tamburaški sastav »Kristali« iz Županje iz Republike Hrvatske i tamburaški orkestar »Panonika« iz Sombora, a kao poseban gost večeri najavljen je pjevač *Šima Jovanovac* iz Hrvatske. Za sve goste bit će organizirana i tombola.

Mačkare u Golubincima

GOLUBINCI – HKPD »Tomislav« i ove godine organizira pokladni običaj mačkara u Golubincima. Prvi dio manifestacije, maskenbal, bit će održan u subotu 13. veljače u fiskulturnoj dvorani OŠ »23. oktobar« u Golubincima, s početkom u 19 sati. Za nedjelju 14. veljače zakazan je karneval ulicama mjesta, čija povorka polazi u 13 sati ispred katoličke porte.

Maškare u Vajskoj

VAJSKA – U subotu, 13. veljače, u 15 sati započet će, po osmi put, sada već tradicijske maškare kroz selo Vajska, koje organizira HKUPD »Dukat«. Kao i prošle godine, u maškarama će sudjelovati sve udruge iz Vajske. Maškare ove godine također prolaze kroz ulice sela, a pod maskama okupit će i staro i mlado, najavljuju organizatori. Očekuje se još veći odaziv nego prošle godine, a završnica će biti održana u Vatrogasnom domu, uz bogatu tombolu, razne igre, skečeve... Goste će zabavljati »Plavanjski bečari« i glazbenik iz Bača.

P. P.

Tute u Plavni

PLAVNA – U organizaciji HKUPD-a »Matoš« u Plavni će od 14. do 16. veljače biti održana treća po redu manifestacija pokladnih običaja – »Tuta«.

Manifestacija započinje u nedjelju, 14. veljače, misom u 9:30 u župnoj crkvi sv. Jakova. Svetoj misi će nazočiti »lipe tute« obučene u narodnu nošnju, koje će potom prošetati središtem sela. U ponedjeljak, 15. veljače, u poslijepodnevnom satima kostimirana dječja povorka maškara - tuta, prošetat će ulicama Plavne. U utorak, 16. veljače, u

15 sati će krenuti iz središta sela skupina »gadnih tuta« uz pratnju »Matoševih« tamburaša. Navečer će u Vatrogasnom domu biti priređeni večeri i druženje, koje će trajati do 24 sata, kada završava ceremonija i pokladno vrijeme, a započinje korizma.

Z. Pel.

Dani Istre u Vojvodini

NOVI SAD – Pokrajinski tajnik za kulturu *Milorad Đurić*, direktor Zavoda za kulturu Vojvodine *Tibor Vajda* i načelnik Upravnog odjela za kulturu Istarske županije *Vladimir Torbica* najavili su manifestaciju »Dani Istre u Vojvodini«, koja će biti održana u listopadu ove godine. Milorad Đurić je podsjetio kako Vojvodina ima višegodišnju suradnju s Istarskom županijom u Hrvatskoj, a uzajamni posjeti i manifestacije »Dani Istre u Vojvodini« i »Dani Vojvodine u Istri« održavaju se u kontinuitetu od 2001. godine. »S obzirom na to da je osnovni cilj ove suradnje unapređenje odnosa između dviju regija i matičnih država, preuzimanje pozitivnih tranzicijskih iskustava s obiju strana, uspostavljanje gospodarske suradnje, razmjena umjetnika i umjetničkih programa i slično, onda je za predstojeću jesen planiran i bogat kulturno-umjetnički program naših gostiju«, rekao je Đurić.

»Na temelju našeg protokola o suradnji, mi smo za ovu godinu pripremili izložbu Povijesnog muzeja Istre do 1918. godine, što će biti veoma interesantno, jer nas puno eksponata i dokumenata vezuje u tada istoj državi«, rekao je Vladimir Torbica. »Osim toga, bit će i izložba suvremene umjetnosti pod nazivom 'Križa', ali ne ekonomska već kriza umjetnosti, i bit će predstavljena izložba koja se bavi sudbinom istarskih iseljenika do 1945. godine i slikovito prati njihov život nakon iseljenja. Predstaviti ćemo i novo izdanje Istarske enciklopedije, zatim nagrađena izdanja istarskih književnika - čakavaca, predstaviti će se i brojna kulturno-umjetnička društva i kazališne predstave«, najavio je Vladimir Torbica.

Nova suradnja Opere bb i Madlenianuma

ZEMUN – Zagrebačka Opera bb i Opera i teatar Madlenianum iz Zemuna pripremaju novu koprodukciju, a ovoga su puta to dvije komične opere u jednom činu – »Rita« *Gaetanoa Donizettija* i »Angélique« *Jacquesa Ibarta*.

Poslije prošlogodišnje koprodukcije na realizaciji operne večeri *G. C. Menottija*, kada su izvedene jednočinke »Telefon« i »Medij«, novi će projekt premijerno biti izveden 16., 18. i 20. ožujka u Madlenianumu, Centru za kulturu u Požarevcu i Kazalištu »Toša Jovanović« u Zrenjaninu, a od 5. do 7. svibnja u Zagrebu, Puli i Varaždinu.

Autorski tim jednočinke »Rita«, u režiji *Dinka Bogdanića*, čine u cjelini umjetnici iz Zagreba, dok »Angélique«, u režiji Stefana Sablića, rade i zagrebački i beogradski umjetnici. Dirigent svih izvođenja je maestro *Vladimir Kranjčević*, pri čemu će ih u Srbiji pratiti orkestar Madlenianuma, a u Hrvatskoj orkestar Opere bb. Kostimi i scenografija »Rite« urađeni su u Zagrebu, dok se kostimi i scenografija za »Angélique« rade u Beogradu.

»Skladateljski dijalog« Srbije i Hrvatske

BEOGRAD – Hrvatska diskografska kuća »Kantus« nedavno je izdala kompakt disk pod nazivom »Skladateljski dijalog« na kome se nalaze skladbe beogradske skladateljice *Ivane Stefanović* i novoizabranog predsjednika Hrvatske *Ive Josipovića*, piše RTS.

Beogradski gudački orkestar »Dušan Skovran« je prije nekoliko godina u suradnji s Jugokonzertom osmislio seriju koncerata pod nazivom »Skladateljski dijalog«.

Koncept ovog programa podrazumijevao je da različiti srpski skladatelji odaberu nekog kolegu iz inozemstva i tako ostvare svojevrsan umjetnički dijalog.

Dirigent koncerta bio je iz Zagreba, orkestar iz Beograda, a solisti iz Srbije i Hrvatske.

DARKO VUKOVIĆ, GRAFIČKI DIZAJNER I DOCENT NA AKADEMIJI UMJETNOSTI U NOVOM SADU

Potvrđeni majstor kazališnog plakata

Plakat je njegovo umjetničko, ali i profesionalno određenje. Do sada je realizirao preko 30 plakata za kazališne kuće u Novom Sadu, Subotici, Osijeku i Splitu

Darko Vuković

kazališnih plakata i drugih dizajnerskih uradaka *Darka Vukovića*, docenta s Akademije umjetnosti u Novom Sadu.

Darko Vuković rođen je 1971. godine u Novom Sadu. Nakon završetka srednje škole za dizajn diplomirao je 1997. godine na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu, na smjeru grafičkih komunikacija, gdje je 2004. magistrirao iz predmeta plakat s temom »Ljudska figura u kazališnom plakatu«. Od 1997. godine je asistent na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu na predmetu plakat, a 2007. dobiva zvanje docenta. Do sada je realizirao preko 30 plakata za predstave kazališnih kuća u Novom Sadu, Subotici, Osijeku i Splitu. Osim dizajnom plakata, uspješno se bavi i drugim oblicima grafičkog dizajna (publikacije, logotipi, kalendari...). Član je

UPIDIV-a od 1996. Dobitnik je više priznanja i nagrada.

SURADNJA SA ZAVODOM

Suradujući sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, likovno je opremio sva dosadašnja knjiška izdanja te ustanove: »Zaboravljeni rječnik – govor golubinačkog kraja« *Ilije Žarkovića*, »Godišnjak za znanstvena istraživanja« i kompendij »Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti – osnovne činjenice«.

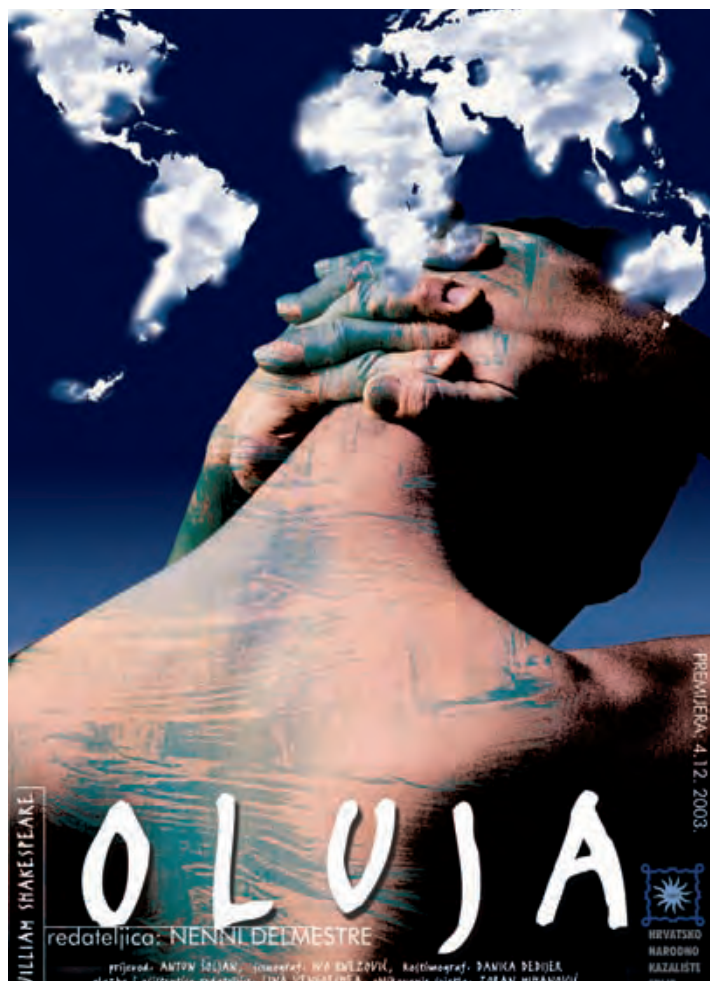
»Suradnja sa Zavodom počela je spontano«, priča Darko Vuković. »Dosad sam dizajnirao tri njihova izdanja i nadam se da je ovo tek početak te suradnje«, dodaje on.

Plakat je, kaže, njegovo umjetničko, ali i profesionalno određenje. »Bilo je raznih kretanja u tom smislu: radio sam za kazališne kuće,

razne političke stranke, festivale... Plakat je nešto što označava moj rad na dizajnerskoj karti Vojvodine. Međutim, plakat nije jedini žanr kojim se bavim, već radim i druge stvari s područja grafičkog dizajna. Naime, mišljenja sam da se umjetnik mora kretati u stvaralačkom prostoru, da se ne smije zadržavati na isključivo jednom segmentu. Mislim da uspješno pronalazim inspiraciju na svim tim poljima koja označavaju grafički dizajn kao umjetnički rad. Grafički dizajn je ravnopravni dio likovne umjetnosti i prisutan je od pojave čovječanstva. Slovo, kao znak kojim se služimo i čitamo ga, je – dizajnirano«, kaže naš sugovornik.

ANGAŽMAN U ZAJEDNICI

Svojim angažiranjem na projektima u hrvatskoj zajednici Vuković kaže

kako želi osuvremeniti vizualni identitet kulturnih proizvoda ove manjine. Po njegovim riječima, grafički dizajn može pomoći da ono čime se vojvođanski Hrvati bave dobije bolji imidž te time postane vidljivije u široj javnosti.

A trenutačno stanje hrvatske kulturne scene u Vojvodini vidi na sljedeći način: »Mislim da je ta scena još uvijek na razini folklornog, što u nekom smislu i nije loše, ali bih volio da ona bude suvremenija, da prati suvremene umjetničke tokove. Mislim da za to ima snage, odnosno da

Izložbe

Darko Vuković je do sada sudjelovao na više izložaba u zemlji i inozemstvu: Međunarodni trije-nale političkog plakata u Monsu (Belgija) 1998., 2001.; Forma 15, Novi Sad 1998.; izložba »Dosije Srbija«, Berlin, Beč 2001.

Samostalno je izlagao u Novom Sadu (Otvoreni univerzitet, 1998.; foaje Pozorišta mladih; 2003.), Osijeku (foaje Hrvatskog narodnog kazališta, 2003.), te u Splitu (Galerija HMI, 2003.).

mi, Hrvati u Vojvodini, osim u sferi tradicijske kulture, itekako imamo što reći na području suvremenog umjetničkog stvaralaštva.«

U tom smislu podržava napore Zavoda na ustrojavanju likovne scene Hrvata u Vojvodini. »To i jest jedna od zadaća Zavoda. On postoji tek godinu dana i nije još uspio sve nas likovne stvaraoce okupiti pod jedan 'kišobran'. Zavod, naravno, treba okupiti ne samo likovne nego i glazbene i druge umjetnike, da tako zajednički nastupamo. Nadam se da će Zavod u tom poslu istrajati i uspjeti«, kaže Vuković.

Iako u Novom Sadu, gdje živi, djeluju dvije hrvatske udruge, razlog slabije vidljivosti Hrvata u tom gradu ne vidi u strahu od javnog očitovanja nacionalne pripadnosti, već više kao posljedicu svojevrsne lijenosti.

»Potrebno je više energije, jer su Vojvodani poznati po letargiji. Stoga je stvar potrebno pokrenuti kako bi se napravili ozbiljniji kulturni pomaci. Osobno sam spreman surađivati ne samo sa 'subotičkom scenom' nego i s drugima u Vojvodini«, poručuje naš sugovornik.

D. Bašić Palković

DEVETI SVEZAK LEKSIKONA PREDSTAVLJEN U SEGEDINU

Nezaobilazno štivo i za Hrvate u Mađarskoj

Do sada najopsežniji svezak »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca« od početka njegova objavljivanja 2004. godine, deveti po redu, u kojemu su obrađene natuknice pod slovom H, predstavljen je u petak, 5. veljače, u Segedinu u glazbenoj dvorani Knjižnice Somogyi.

Na ukupno 37., a 3. promociji Leksikona u Segedinu, govorili su veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj *Ivan Bandić*, glavni urednik *Slaven Bačić* i izvršni urednik leksikona *Tomislav Žigmanov*.

Veleposlanik Ivan Bandić je ukazao na važnost Leksikona za Hrvate koji žive na prostorima Mađarske, istaknuvši kako će ovaj projekt zasigurno od zaborava sačuvati mnoge ljude i pojasniti mnoge pojmove koji se vremenom gube.

Ivan Bandić, Slaven Bačić i Tomislav Žigmanov

Slaven Bačić je istaknuo kako je u dosadašnjim svescima objavljen 1071 članak, 90 uputnica i 573 ilustracije, kao i da je u radu na projektu sudjelovalo 118 suradnika. U ovome, IX. svesku izdvojio je natuknice o povijesti Hrvata i o hrvatskom jeziku koje su, kako

je naveo, na posve novi način i detaljnije obrađene i prikazane.

Tomislav Žigmanov je govorio o važnosti koju leksikon ima za hrvatski živalj na području Vojvodine i Mađarske te dodao, kako će sadašnja istraživanja pridonijeti cjelovitijem interpre-

tiranju povijesti na ovim prostorima. Naglasio je kako u izradi Leksikona surađuje više mladih autora istraživača, koji su se etablirali ranijim objavljivanjem znanstvenih radova o Hrvatima u Bačkoj.

Uključujući se u raspravu, sveučilišni docent i jedan od suradnika u ovom projektu iz Mađarske *Ladislav Heka*, izrazio je zadovoljstvo što leksikon nije ostao samo u Vojvodini, već je prešao granice i objavljivao članke, natuknice i iz Mađarske, te time postao nezaobilazno štivo Hrvata koji žive u Mađarskoj.

Zaključujući promociju predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u Segedinu *Dušan Marjanović* izrazio je nadu da će i idući svesci biti predstavljeni zainteresiranima u tom mađarskom gradu.

M. K.

GODIŠNJAK HKPD-A »MATIJA GUBEC« IZ TAVANKUTA

Izišla »Gupčeva lipa« za 2009. godinu

Aktivnosti i rad Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta na promicanju kulture bunjevačkih Hrvata zabilježeni su na stranicama nedavno objavljenog godišnjaka te udruge pod nazivom »Gupčeva lipa«.

Po riječima urednice godišnjaka *Marije Matković*, naglasak je stavljen na pojedine elemente koji su istaknuti u djelovanju udruge, u prvom redu na prikaze narod-

nih plesova i pjesama, potom na umjetnost u tehnici slame, organizaciju različitih manifestacija, te na predstavljanje »Gupca« izvan granica lokalne zajednice.

»Zahvaljujući izdavanju godišnjaka omogućeno je, bez vremenskih i prostornih ograničenja, sagledati djelovanje udruge i nastojanje njegovih članova da se sačuvaju za potomstvo sve one vrijednosti koje su stoljećima naši preci negovali, ukazujući na važ-

nost održanja svijesti Tavankučana o vlastitoj posebnosti«, kaže Marija Matković. »Osnutkom HKUD-a 'Matija Gubec', mještani Tavankuta ali i okolice, dobili su mogućnost otkrivati smisao vrednovanja svoga kulturnoga nasljeđa. Društvo je već od samoga osnutka razvilo živu djelatnost te je i danas ostalo vjerno njegovanju narodnih kulturnih težnji. Na taj način pruža svojim članovima mogućnost ostvariti vlasti-

te kreativne potencijale, a također je otvorenošću predstavljalo i predstavlja most uzajamnosti i prijateljstva s drugim kulturnim sredinama«.

Godišnjak »Gupčeva lipa« pokrenut je 1998. godine. Objavljen je broj za tu i iduću godinu, a nakon višegodišnje stanke, praksa tiskanja godišnjaka ove udruge obnovljena je prošle godine.

D. B. P.

Temeljem članka 38. stavak 1., točka 19. Statuta Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« Subotica broj 5-3 od 16. lipnja 1998. godine, čije su odredbe mijenjane i dopunjavane odredbama Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« Subotica broj 402 od 6. prosinca 2000. godine, Odluke o izmjenama Statuta Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« broj 333-1 od 9. studenoga 2003. godine i Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« Subotica broj 293 od 14. kolovoza 2009. godine, Upravni odbor Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno«, na svojoj 19. sjednici održanoj 29. siječnja 2010. godine, donio je

O G L A S

O JAVNOJ DRAŽBI PUTNIČKIH VOZILA

Javno komunalno poduzeće »Pogrebno« Subotica izlaže na prodaju putnička vozila, kako slijedi:

- **marke Zastava, tipa Jugo 101 E Skala**, godina proizvodnje 1989., registriran, po početnoj cijeni u iznosu od **35.000,00** (trideset pet tisuća) **dinara**, bez obračunatog poreza na dodanu vrijednost i
- **marke Vaz 21120 Lada 112-15 GLI 16V**, godina proizvodnje 2003., registrirana, po početnoj cijeni u iznosu od **220.000,00** (dvije stotine dvadeset tisuća) **dinara**, bez obračunatog poreza na dodanu vrijednost, na javnoj dražbi putem usmenog nadmetanja.

Javna dražba održat će se u poslovnim prostorijama u sjedištu Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« u Subotici, Trg žrtava fašizma broj 1., dana **2. ožujka 2010. godine** (utorak) s početkom u **10 sati**.

Pravo sudjelovanja na dražbi imaju sve zainteresirane pravne i fizičke osobe.

Sudionici javne dražbe su obvezni prije početka javne dražbe izvršiti uplatu **10 %** od početne cijene putničkog automobila za kojeg će se nadmetati, na ime pologa i to na blagajni u sjedištu poduzeća, najkasnije 30 (trideset) minuta prije početka dražbe, isključivo u dinarima.

Povjerenstvo koje sprovodi dražbu prije početka usmenog nadmetanja provjerit će sve prijave i pologe i neće dopustiti sudjelovanje osobama koje ne ispunjavaju tražene uvjete.

Putnički automobili se na javnoj dražbi kupuju isključivo u viđenom stanju, tj. stanju u kome se nalaze u momentu isplate kupoprodajne cijene u cijelosti.

Polog se ne vraća ponuđaču čiju ponudu povjerenstvo prihvati kao najpovoljniju, već se isti zadržava i računa kao predujam za uplatu kupoprodajne cijene. Ostalim ponuđačima polog se vraća odmah po završetku dražbe.

Postignuta kupoprodajna cijena plaća se na blagajni Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« u cijelosti nakon završetka dražbe, a najkasnije u roku od 3 (tri) radna dana od dana održavanja javne dražbe, nakon čega se kupcu predaje putnički automobil.

Sve obavijesti mogu se dobiti osobno u poslovnim prostorijama u sjedištu Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno« u Subotici, Trg žrtava fašizma broj 1, ili putem telefona 024/ 55 48 48 svakog radnog dana od 8 do 13 sati, a za bliže informacije o tehničkim karakteristikama putničkih automobila i na telefon 063 / 1 046 075, kontakt osoba: Alen Takač.

Razgledanje putničkih automobila može se obaviti 1. ožujka 2010. godine u vremenu od 8 do 13 sati u poslovnim prostorijama u sjedištu Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno«, kao i na dan održavanja javne dražbe, do 10 sati.

Predsjednik Upravnog odbora Javnog komunalnog poduzeća »Pogrebno«
Martin Bačić, dipl. pravnik, v. r.

JEZIČNI SAVJETNIK

Treba li nam glagol podešavati?

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Položaj glagola *podesiti/podešavati* u hrvatskome je jeziku dvojbjen. Kako bismo doznali zbog čega je tomu tako, korisno je pogledati što o njima navode rječnici.

Glagol *podešavati* i njegov vidski parnjak *podesiti* imaju zajednički korijen u glagolu *desiti se*, čije značenje Skok u svome »Etimologijskome rječniku« opisuje kao »dogoditi se, nalaziti se negdje, sresti, nabasati«. Iz crkvenoslavenskoga se razvio trajni glagol *udešavati* od kojega je nastao glagolski pridjev trpni *udešen* sa značenjem *u redu, prikladan, zgodan*. Isti korijen ima i imenica *udes* u značenju »nesreća«. U Akademijinu je rječniku zabilježen glagol *podešavati se*, no sve su potvrde je moguće naći samo u srpskih pisaca.

Za glagol *podesiti* (*što, se*) u Anićevu »Rječniku« pronalazimo nekoliko značenja: 1. učiniti prikladnim za što, opremiti na odgovarajući

način, učiniti da prihvaća, naliže, odgovara veličinom; 2. dovesti u odgovarajući položaj, namjestiti; 3. prilagoditi čemu, uskladiti s čim.

U Dapčevu »Tehničkome rječniku hrvatsko-srpsko-njemačkome« glagol *podesiti* i njegove izvedenice zamjenjuju se glagolom *namjestiti* i njegovim izvedenicama.

Obzirom da je primjere uporabe glagola *podesiti* i *podešavati* teško pronaći u tekstovima hrvatskih pisaca, Brodnjak u »Razlikovnome rječniku hrvatskoga i srpskoga jezika« glagol *podešavati* označuje srbizmom, a kao hrvatske inačice navodi glagole *namještati, ugađati, prilagođavati*.

Kako je glagole *podesiti* i *podešavati* gotovo uvijek moguće zamijeniti glagolima *namjestiti/namještati, prilagoditi/prilagođavati, uskladiti/usklađivati, ugoditi/ugađati*, trebali bismo izbjeći njihovu uporabu i posegnuti za glagolima koji su uobičajeniji u hrvatskome književnome jeziku.

POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Vladan Desnica

Priređuje: Miranda Glavaš-Kul

Ugledni hrvatski književnik Vladan Desnica rođen je 17. rujna 1905. u Zadru. Otac mu je bio iz ugledne srpske obitelji koja je imala važnu ulogu u kulturnom i političkom životu Dalmacije tijekom 19. i 20. stoljeća, a majka iz stare hrvatske obitelji Luković. Gimnaziju je pohađao u Zadru, Splitu i Šibeniku, a pravo i filozofiju studirao je u Zagrebu i Parizu. Radio je u odvjetničkom uredu svoga oca, potom u Državnom pravobranilaštvu u Splitu, a poslije Drugoga svjetskoga rata odlazi u Zagreb gdje obavlja dužnost načelnika u Ministarstvu financija. Od 1950. godine djeluje kao slobodni pisac.

Prvim se radovima javio uoči Drugoga svjetskoga rata. Objavom romana oksimoronskoga naslo-

va »Zimsko ljetovanje« (1950.) Desnica je stao u red prvih hrvatskih pripovjedača kao umjetnik visoko njegovane rečenice realističko-naturalističkog stila, koja ima uzor u stilu talijanskog verizma. Odmah je dobro prihvaćen od najmlađih pisaca koji su se upravo spremali izvesti modernistički prevrat, drugi po redu u povijesti hrvatske književnosti. Napuštajući tradicionalne govorne mogućnosti, Desnica je stvorio osobit oblik poetsko-misaonog izraza o životu i ljudima, i u suvremenoj hrvatskoj književnosti zauzeo je posebno i važno mjesto. Tematsko određenje njegovih djela najčvršće je vezano uz dalmatinske gradiće i sela. Progovarao je o dalmatinskim ljudima i njihovu životu, nadrastajući temu i dižući se do općeljudskih istina. U njegovim je djelima čovjek mjerilo svakog postojanja, ljudsko je iznad svega, a sve drugo je u vremenu i prostoru moguće zamijeniti.

Desničine knjige pripovijedaka »Olupine na suncu« (1952.), »Proljeće u Badrovcu« (1955.), »Tu, odmah pored nas« (1956.) i »Fratar sa zelenom bradom« (1959.) bile su dočekivane kao djela renomiranog pisca, kontemplativnog pripovjedača andrićevskoga tipa. Romanom »Proljeća Ivana Galeba« (1957.) dosegao je kulminaciju svojih stvaralačkih mogućnosti. U njemu govori o meditacijama, analitičkim razmatranjima i psihološkim reakcijama glavnog lika Ivana Galeba, intelektualca i umjetnika. Roman je ujedno i jedno od najboljih ostvarenja poslijeratne hrvatske narativne proze, što dokazuje i činjenica da je njegovo djelo »Pravda« uvršteno u obaveznu lektiru za 8. razred osnovne škole.

Pisao je proračunato i smišljeno, u punoj ravnoteži intelektualne snage i emotivne napetosti: kao da mu nijedna riječ nije slučajna, bez misaonog i stilskog opravdanja. A ipak, njegove rečenice i pro-

zne cjeline djeluju nenamješteno, osvajaju lakoćom, odbijaju svaku pomisao na konstrukciju. Načinom, ali ne i sredstvima svoga rada, nalikuje tipu konstruktora-pripovjedača, ali neposrednošću, upravo prisnošću svoga pripovijedanja nadmašuje mnoge pisce. Svoju je prozu gradio tražeći uporabu *onu jedinu ispravnu riječ* i nezamjenjivu stilizaciju. Neke su mu novele ušle kao poglavlja u roman »Proljeća Ivana Galeba«, a pojedini fragmenti toga romana, grafički prilagođeni, tiskani su i kao pjesme – što je dokaz da je stilska homogenost njegove umjetnosti gotovo savršena. Osim navedenih romana i pripovijedaka, Desnica je autor scenarija »Koncert« (1954.) za film *Branka Belana* i zbirke pjesama »Slijepac na žalu« (1956.). Živio je u Zagrebu sve do smrti 4. ožujka 1967. godine, pokopan je u Islamu Grčkom, mjestu u kojem je često boravio i stvarao.

Pjesmom protiv pošasti

Cilj zajednice »Hosana«, je pomoći mladićima koji su iz bilo kojeg razloga upali u ovisnost droge * Dvosatnom koncertu prethodilo misno slavlje * Prikupljani dobrovoljni prilozi koji će pomoći i djelomično olakšati oporavak mladića

Humanitarni koncert za pomoć zajednici »Hosana« održali su mladi iz VIS »Proroci« iz Subotice i njihovi domaćini VIS »Matheus« iz Bizovca. Koncert je održan 7. veljače, u župnoj crkvi sv. Mateja evanđeliste u Bizovcu, prenosi IKA. Dvosatnom koncertu prethodilo je misno slavlje, koje je uz župnika domaćina vlč. Marina Kneževića predvodio osnivač zajednice vlč. dr. Marinko Stantić. Cilj zajednice »Hosana« je pomoći mladićima koji su iz bilo kojeg razloga upali u ovisnost o drogi, alkoholu ili kocki. Nitko do sada nije uspio pronaći lijek protiv droge – ni neuropsihijatrija, niti psihologija, a

godine na manifestaciji »Došašće u Ogulinu«, a u prepunoj bizovačkoj crkvi mogao se osjetiti dio toga ozračja. Izmjenjivale su se autorske pjesme ali i klasične duhovne šansone. Glazba je nakratko ustupila mjesto životnoj priči Nikole Miroslavljeva, dvadesetjednogodišnjeg mladića koji je posvjedočio put izlaska iz ovisnosti, te bezuspješne pokušaje liječenja, sve dok nije našao snagu i smisao u vjeri i podršci ostalih mladića iz zajednice. Organizaciju koncerta podržali su Udruga sv. Vinka Paulskog pri župi, Matica hrvatska - ogranak Bizovac, Udruga mladih »Središte«, te načelnik Srećko Vuković. Nakon koncerta, na izlazu iz crkve prikupljani su dobrovoljni prilozi koji će pomoći i djelomično olakšati oporavak mladića koji su trenutačno u zajednici Hosana u Starom Žedniku.

Ž. Vukov

jedino učinkovito rješenje samo je Bog, istaknuo je dr. Stantić i nastavio: »Mladići zajednice Hosana prošli su trnovit put, sve su isprobali: udaljšavanje iz svojih sredina, izlaženje iz kruga u kojem su se 'navukli' na drogu, no ništa nije pomoglo jer je droga samo posljedica onoga što je u čovjeku, a to je zapravo besmisao. Pravi smisao može dati samo Bog i zato je zajednica škola života koja povezuje čovjeka s Bogom kroz molitvu, rad i razgovor; želi pomoći da čovjek ponovno dođe u Božji zagrljaj. Tko želi vidjeti uskrsnuće u današnje vrijeme, slobodno može doći u Zajednicu i na licu mjesta vidjeti što Bog čini, kako one koji su u grobu oživljuju, uslišava, i kako su oni ti koji slave Gospodina, i koji govore što je odaziv pozivu Božjemu učinio u njihovom životu.« Uslijedio je glazbeni program kojim su Proroci i Matheus pokazali kako je lijepo kada dva zbora udruže snage i skupa zapjevaju na slavu Bogu. Suradnja tih vokalno-instrumentalnih sastava, poznatih po sudjelovanju na brojnim festivalima hrvatske duhovne glazbene scene, ostvarena je prošle

Pola stoljeća od smrti blaženog Alojzija Stepinca Mučenik koji je puno učinio, još više pretrpio

Prije 50 godina, 10. veljače 1960. godine, u rodnom Krašiću preminuo je zagrebački nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac. Blaženi kardinal Stepinac rođen je 8. svibnja 1898. u Brezariću. Bio je sedmo dijete od dvanaestero djece u obitelji.

Nakon završetka pučke škole u Krašiću odlazi na školovanje u Zagreb gdje završava sedam razreda gimnazije. Za vrijeme pape Pia XI., bogoslov Stepinac, kao pitomac zavoda Germanikuma na Papinskom sveučilištu »Gregoriani«, studirao je filozofiju i teologiju. Samo 4 godine nakon svećeničkog ređenja, a bilo je to 1934., papa

Pio XI. imenovao je mladog svećenika Stepinca zagrebačkim nadbiskupom-koadjutorom s pravom nasljedstva, kao najmlađeg nadbiskupa na svijetu. Potpunu upravu prostrane zagrebačke nadbiskupije preuzeo je 1937. godine po smrti nadbiskupa Bauera. Proživio je teško ratno i poratno stanje, mnogo učinio, a još više pretrpio. Pio XII. imenovao ga je 1952. godine kardinalom. Pokopan je u zagrebačkoj katedrali. Krajem 1997., kanonski proces o kardinalu Stepincu u Vatikanu prihvaćen je među kauze mučenika što je ubrzalo njegovo proglašenje blaženim. Papa Ivan Pavao II. ga je 3. listopada 1998. godina u Mariji Bistrici proglasio blaženim.

ULOŽENO »JA« U ZAJEDNIŠTVO NAJVEĆI JE DAR PO KOJEMU I DRUGI BIVA BOGAT

Vrijeme zabave i druženja

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Poklade su. Za tjedan dana već će biti korizma. Znam da nisu svi čitatelji našega lista vjernici. Jasno je da ne trebaju razmišljati kao ja ili kao naši vjernici. Kao voditelj ove kolumne, ipak pokušavam ponuditi tekst koji je poučan za sve nas, a u sebi nosi i neku poruku. Uspijem li u tome, to znaju čitatelji. Svakako nastojim. Često se mudrost života i poruke kriju u zgodnim pričama, zgodama, anegdotama. Kako je pokladno vrijeme – vrijeme druženja i slavljenja – vrijeme zabave i provoda – stoga je uvijek temeljno pitanje – kako ulazimo u društvo i što unosimo kao svoj doprinos da nam bude ljepše i da nam bude bolje?

I ovaj puta ću kroz dvije kratke priče – doduše crno-bijelom tehnikom – pokušati izvući poruku.

PRIČA PRVA

Gospodar jednoga drevnog dvorca priredi veliko slavlje i na nj pozove sve stanovnike obližnjeg sela. Njegovi podrumi bijahu prostrani, ali svedjedno nisu mogli utažiti žeđ tolikog broja uzvanika. Gospodar se stoga obrati žiteljima sela s molbom: »Na sredini dvorišta, ondje gdje će se odvijati slavlje, bit će postavljena velika bačva. Neka svaki uzvanik donese vina koliko može i neka ga izlije u bačvu. Tako će biti dovoljno pića za sve koji dođu.« Jedan seljanin napuni vodom glineni vrč misleći: »To malo vode u bačvi vina neće se uopće osjetiti ... nitko neće znati!« Došao je na slavlje, pretočio sadržaj glinenog vrča u zajedničku bačvu i sjeo za stol. Čim su prvi uzvanici zagrabili, primijetiše da je u bačvi voda. Svi su uzvanici mislili na isti način. I donijeli su samo vodu.

Ako nismo zadovoljni ovim svijetom, to je zato što je puno onih koji donose samo vodu. Zbog toga trpi sav stvoreni svijet. Eto prve poruke. Čovjek kamo god ide, nosi sebe. Ako donosi sebe, a prije toga se ne napuni dobrom namjerom biti na radost drugima, pokvari i drugima i sebi ono pravo veselje. Centrira na sebe pažnju često vrlo ekstravagantnim stvarima. Bude primijećen, ali ne obogaćuje nego samo svoju prazninu i »vodenost« daje na ukus drugima. Svakako neukusno. Ostaje pitanje, dakle – što mi donosimo na druženje i što dajemo u stvaranje zajedništva? Imam strah da smo često kao ovi seljani koji su, konačno, ipak pili samo vodu.

PRIČA DRUGA

Druga priča govori drukčije. Kaže: Sedmoga dana, kad je dovršeno stvaranje svijeta, Bog je proglasio

U svojim se zabavama

gušimo u svome »ja«

i vraćamo se prazni

i umorni, jer nismo

dali ništa svoga vrijed-

jednoga u zajedniš-

tvo s drugima. U biti,

vrijeme provedeno

zajedno je vrijeme

bogatstva, a uloženo

»ja« u zajedništvo je

najveći dar po koje-

mu i drugi biva bogat,

ako ja ne odzvanjam

prazninom

svoje slavlje. Sve istom stvorene životinje počеше tražiti najljepšu stvar koju će darovati Bogu. Vjeverice su ponijele orahe i lješnjake, zečevi mrkvu i biljno korijenje, ovce toplu i mekanu vunu, krave mlijeko i vrhnje. Mnoštvo anđela stalo je ukруг i pjevalo nebesku serenadu. Čovjek je čekao svoj red i bio jako zabrinut. Što bih ja mogao darovati Bogu? Cvijeće ima miris, pčele nose med, slonovi će izvesti javno tuširanje kao sveopće osvježanje... Čovjek je stao zadnji u red i neprestano mozgao, dok su životinje odlagale svoje darove pred Boga. Kad ih je ostalo još samo nekoliko – vinogradski puž, kornjača i troprsti lješnjivac – čovjeka uhvati panika. Došao je i na njega red. Tada on učini ono što se niti jedna životinja nije usudila učiniti. Potrčao je prema Bogu, sjeo mu u krilo, zagrljio ga i rekao: Volim te! Božje se lice razvedrilo, a sva druga stvorenja su shvatila da je čovjek Bogu donio najljepši dar i svemirom se zaorio gromoglasni aleluja.

Zato smo na svijetu da Boga spoznamo, ljubimo, da mu služimo i tako zavrijedimo vječno uživati s njime u raju. Divna je molitva koju je netko ovako sročio: Dopusti da te ljubim, Bože moj. Što je meni zemlja, što mi je nebo bez tebe? Bože, samo ti možeš ispuniti moje srce, samo ti si moja vječna baština. Dopusti da se uhvatim za tebe. Ostani uvijek uz me, a ako dođem u iskušenje da te ostavim, ti to, Bože moj, nemoj dopustiti.

Uistinu je veoma bitno govoriti o načinu druženja i zabave. Teško je pomicati sociološku kazaljku u suprotnom smjeru, ali bi ljudi naše civilizacije, a kršćanske tradicije, ipak to trebali pokušati. Zašto? Sebičnost i egocentrizam su dominantne oznake suvremenog društva. Samo da meni bude dobro! Već tim stavom isključujemo mogućnost stvaranja zajednice, jer nam je zabava cilj podređen našoj sebičnosti. Međutim, zajedništvo i zabava su sredstvo da se ljudi približe i uzajamno obogaćuju. Praznim vrčem ne možemo nikoga obogatiti, ali prazan vrč – naši bi rekli prazna tikva – dobro odzvanja. Stoga se u svojim zabavama gušimo u svome »ja« i vraćamo se prazni i umorni, jer nismo dali ništa svoga vrijednoga u zajedništvo s drugima. U biti, vrijeme provedeno zajedno je vrijeme bogatstva, a uloženo »ja« u zajedništvo je najveći dar po kojemu i drugi biva bogat, ako ja ne odzvanjam prazninom.

Potrebna je molitva da bi ljudi shvatili da je i vrijeme zabave i druženja dar od Boga!

Prijedlog za nedjeljni ručak

... i još po nešto...

TOPLO PREDJELO - JUHA OD JUNETINE

Potrebno za 4 do 6 osoba: 800 g junetine, 1,5 l vode, sol, 1 list kupusa, celerov list, 1 list kelja, papar u zrnu, 1 glavica luka, 200 g mrkve, 200 g celerova korijena, 100 g peršinova korijena, ¼ muškarnog oraščića, 1 žlica vegete, 1 grančica celera, 1 žlica nasjeckanog peršinovog lista.

Potrebno za tjesteninu: 80-100 g oštrog brašna, 1 jaje, prstohvat soli.

Priprema: Oprano meso stavite u hladnu vodu i čim voda zakipi dodajte sol, listove kupusa, celera, kelja, nekoliko zrna papra i luk koji ste prethodno popekli u tavi. Kuhajte oko 60 minuta, a zatim procijedite. U procijeđenu juhu vratite meso, dodajte očišćeno narezano korjenasto povrće, naribani muškarni oraščić, vegetu i grančicu celera, pa poklopite. Kad juha ponovno zavre, smanjite temperaturu, pa lagano kuhajte oko 35 minuta. Od brašna, jaja i soli umijesite čvrsto tijesto. Oblikujte kuglu i naribajte je na krupniji dio ribeža.

Kad je juha kuhana, meso izvadite, a u juhu ukuhajte taranu.

GLAVNO JELO – PURETINA S PISTACIJAMA

Potrebno: 350 g purećih prsa, 25 g pistacija, 200 ml vrhnja za kuhanje, brašno, sol i papar, žlica maslaca, malo maslinova ulja.

Priprema: Od purećih prsa napravite tanke filete, posolite ih i malo popaprite. Na tavi otopite maslac i dodajte malo maslinova ulja, te na laganoj vatri popržite samo jednu stranu fileta koju ste prethodno stavili u brašno. Kada strana koja se peče dobije lijepu crvenkastu boju

okrenite drugu stranu i kratko zapečite. Izvadite meso pa na ulju popržite sitno nasjeckane pistacije, dodajte meso i ispecite ga dokraja. Stavite vrhnje za kuhanje, prokuhajte te dodajte papra po želji.

Ovo meso možete servirati uz kuhanu rižu i povrće ili pire od krumpira.

BIJELE KOCKE S VOĆEM

Potrebno za prhko tijesto: 230 g brašna, 1 žlica praška za pecivo, 80 g šećera, 1 vanilin šećer, 1 jaje, 1 žumanjak, 100 g maslaca.

Potrebno za kremu: 500 ml vrhnja za šlag, 2 vrećice želatine, 80 g šećera u prahu, 1 žlica naribane limunove korice, 500 ml jogurta.

Potrebno za ukrašavanje: 300 g bobičastog voća (maline, kupine, borovnice), 1 vanilin šećer.

Priprema: Od brašna, praška za pecivo, šećera, vanilin šećera, jaja, žumanjka i maslaca zamijesite tijesto. Ostavite ga u hladnjaku oko sat vremena. Tijesto razvaljajte veličine 40 x 30 i stavite ga u pleh, te ga pecite u zagrijanoj pećnici na 180 stupnjeva oko 15 minuta. Vrhnje za šlag umutite mikserom dok se ne počne zgušnjavati. Uz miješanje postupno dodajte pripremljenu želatinu i nastavite miksati do željene čvrstoće. U dobiveni šlag umiješajte šećer, limunovu koricu i jogurt.

Kremu prelijte preko ohlađenog tijesta i ostavite da se hladi oko dva sata, za to vrijeme operite voće i pospite ga vanilin šećerom, te ga do ukrašavanja tako i ostavite. Kolač narežite na kocke, ukasite ga voćem i poslužite.

Savjet: Od dijela voća možete pripremiti umak te ga prelići preko narezanih komada kolača. Jednako tako možete i dio pripremljenog umaka staviti u vrhnje za šlag.

Zdrave grickalice

Kada kažemo grickalice, u većini slučajeva pomislimo na slane štapiće, smoki, čips, razne krekeri i ostale slane ili slatke sitnice. No, te sitnice zvane grickalice su pravi neprijatelji našem organizmu. Ukoliko ste »ovisnik o grickalicama« predložimo zanimljivu, zdravu i hranjivu zamjenu. Zdrave masnoće kojima obiluju orasi, bademi, lješnjaci i ostali koštunjavi plodovi, smanjuju rizik od raka, snižavaju nivo lošeg kolesterola, štite krvne žile i ubrzavaju zarastanje rana. Preporučuju se i osobama koje se bave težim fizičkim radom, kao i djeci.

ORASI

Ako jedete orahe, podići ćete nivo dobrog kolesterola, a sniziti ćete nivo onog lošeg. Orasi su bogati omega-3 masnim kiselinama, koje ublažavaju upalne procese opasne za arterije, pokazala su najnovija istraživanja. Pomažu i u zarastanju polomljenih kostiju. Isjeckane orahe možete dodati u salate, namaze i kolače. Količina od 30 g ili 14 polovica oraha sadrži 185 kcal, 4 g proteina i 19 g masnoće.

BADEMI

Najnovija istraživanja pokazala su da neka vlakna koja se nalaze u bademima blokiraju apsorpciju masnoća. Stručnjaci

su dokazali da se u želucu nakon grickanja badema dugo zadržava osjećaj zadovoljstva i sitosti, tako da će želja za ponovnim obrokom biti manja. Od badema se nećete ugojiti, iako su relativno kalorični. Jedna šaka badema dnevno osigurava 35 posto dnevne potrebe za vitaminom E, moćnim antioksidantom koji je odlična prevencija protiv Alchajmerove bolesti. Trideset grama ili 23 badema sadrže 163 kcal, 6 g proteina i 14 g masnoće.

KIKIRIKI

Ova biljka službeno ne pripada koštunjavim plodovima već legumima, kao i grah i grašak. Kikiriki pomaže organizmu izbalansirati nivo šećera u krvi. Trideset grama ili 28 plodova kikirikija sadrži 166 kcal, 7 g proteina i 14 g masnoće.

INDIJSKI ORAH

U 100 grama indijskih oraha ima čak šest miligrama željeza, što je veoma značajan podatak

za vegetarijance i trudnice. I po sadržaju cinka ova vrsta koštunjavoga voća nalazi se na vrhu liste. Cink povećava otpornost organizma, a naročito jača limfni sustav. Također sadrži magnezij, koji opušta živčani sustav i mišiće. Trideset grama ili 10 plodova sadrži 175 kcal, 7 g proteina i 14 g masnoće.

PISTACIJE

Stručnjaci ih preporučuju zato što sadrže puno vitamina C, karotena, kalija, fosfora, željeza i kalcija. Pistacije su dobre za kosu, vid, kožu, krvne žile, bubrege i za jačanje imuniteta. Jedite ih kao užinu, između glavnih obroka. Trideset grama ili 50 plodova sadrže 168 kcal, 5 g proteina, 12 g masnoće.

LJEŠNJACI

Fina mješavina vitamina B u lješnjacima blagotvorno djeluje na živčani sustav i, zajedno s lipidima i masnim kiselinama, poboljšava rad mozga. Lješnjaci ublažavaju čak i kronične tegobe, jer sadrže supstancije koje stimuliraju lučenje serotonina, hormona sreće. Ovaj hormon smanjuje osjetljivost, pa se lješnjaci preporučuju osobama s kroničnim bolovima. Trideset grama ili 25 plodova sadrži 213 kcal, 4 g proteina, i 20 g masnoće.

12. veljače 2010.

SVETI VALENTIN – ZAŠTITNIK ZALJUBLJENIH

Svetac koji se usprotivio caru

Osvetom Valentinu ne postoje pisani tragovi, pa se njegova povijest i legenda često prepričavaju na razne načine. Dan zaljubljenih ili Valentinovo dobilo je ime po biskupu Valentinu iz Ternija, koji je, po jednoj legendi, unatoč zabrani cara vjenčao dvoje zaljubljenih. Uz to im je poklonio cvijeće iz svog vrta. Dan njegova pogubljenja je 14. veljače.

Taj dan slavi se kao Dan zaljubljenih. Dok mu se neki raduju, drugi bi ga rado zaobišli. No, kako god bilo, taj dan nas samo podsjeća da iskažemo ljubav voljenoj osobi, što u svakodnevnom životu često zaboravimo. Iako bi za dvoje koji se vole svaki dan trebao biti »dan zaljubljenih«, mnogi samo toga dana znaju sjesti, popričati, posvetiti se jedno drugome.

U novije vrijeme toga dana zaljubljeni jedni druge i darivaju, što često postaje problem. Što kupiti? Često su sitnice ljepše od skupocjenih darova. Nije potrebno kupovati skupocene darove, jer svima je dobro poznato da se ljubav ne kupuje. Ako nemate volje za darivanje i primanje darova, onda to i ne činite, jer Valentinovo je dan koji se slavi srcem.

Zanimljivo je da početak obilježavanja današnjeg Valentinova potječe daleko u povijest, u vrijeme staroga Rima. Tada je kršćanstvo bila mlada religija, a na vlasti je bio car Klaudije II.

Car je zabranio ženidbu i zaruke vojnicima kako bi spriječio njihovu želju za ostankom kod kuće, umjesto odlaska u rat. U to doba živio je i svećenik Valentin. Svećenstvo je moralo poštovati odluku, no Valentin je ipak ostao pri svojim životnim ciljevima i potajno vjenčavao one vojnike koji su to htjeli. Nedugo nakon smrti narod je Valentina proglasio svecem, pa tako danas i mi u modernom vremenu slavimo Valentinovo – Dan zaljubljenih.

Posljednje pripreme za Hrckov maskenbal

Dragi čitatelji Hrckova kutka, sve vas lijepo pozdravljam i ovoga puta, te se nadam kako ćemo se već sutra s nekima od vas i vidjeti. Vjerujem da svi znate, no samo da vas podsjetim, sutra je Hrckov maskenbal. Ukoliko niste pripremili maske, još uvijek imate malo vremena. No, požurite!

Ove će godine maskenbal biti održan u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo« u Subotici, 13. veljače. Početak je u 11 sati, a očekujemo da će biti oko 300 djece.

Ovaj posljednji pokladni vikend predviđen je za maskenbale, karnevale, prela i razne zabavne programe, stoga se nemojte odmarati nego se zabavite i uživajte.

Već u srijedu, koju nazivamo Čistom srijedom, počinje vrijeme posta, molitve..., dakle korizma. Čista srijeda ili Pepelnica početak je korizme, važnog vremena crkvene godine, koje traje šest tjedana.

Na Pepelnicu se obavlja obred pokore i obraćenja, dakle pepeljanje, kada će vas svećenik blagoslovljenim pepelom posuti po glavi i napraviti znak križa. On tada izgovara riječi: »Obratite se i vjerujte evanđelju«. To znači da trebate biti bolji, poslušni, uozbiljiti se, kajati se za svoje loše postupke. Tim činom počinje korizma, a nakon toga se možete uključiti i u pobožnost križnoga puta, koju vjerujem svi imate u svojim župama.

No, do početka korizme dobro se provedelite!

Na Smotri recitatora i Tavankučani

Smotra recitatora na hrvatskom jeziku održana je u Subotici u čitaonici Gradske knjižnice 30. siječnja. Sudjelovalo je puno talentiranih učenika, koji su za nagradu što su sudjelovali na ovoj smotri dobili knjigu. Smotri su prisustvovali gosti iz Sonte i Sombora. U kategoriji nižih razreda prvo mjesto osvojila je učenica IV. a razreda *Marija Vereb* iz Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta. Svi nagrađeni učenici dobili su put u Osijek.

Martina Crnković, VIII. a, OŠ »Matija Gubec« - Tavankut

Nagrađeni slikari

U galeriji u Izerlonu, u Njemačkoj, 21. siječnja sastao se žiri u sastavu: redaktorica *Kornelija Merkel*, ravnatelj Izerlonske umjetničke škole dr. *Rajnhard Fajt* i ravnatelj gradske galerije *Rainer Danne*. Trebali su odlučiti o pobjednicima natječaja likovnih radova »Hagen 10« u Njemačkoj, na koji je stiglo oko 500 radova. U natječaju su sudjelovale škole iz Hrvatske, Njemačke, Engleske, Srbije, Austrije, Nizozemske, Bosne i Hercegovine, Francuske i Švicarske, zatim učenički radovi iz »HDS London«, kao i radovi iz OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta, »Stanislav Preprek« iz Novog Sada, te »Bartol Kašić« iz Pariza. Između mnogobrojnih radova učenici OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta osvojili su zapažene rezultate: u kategoriji od prvog do četvrtog razreda I. mjesto je osvojio *Marko Grmič*, učenik II. a OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Tavankučani su osvojili još jednu nagradu – IV. mjesto, koje je pripalo *Maši Moravčić*, učenici V. a OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta, u kategoriji od petog do osmog razreda.

Na proslavi Dana škole ravnateljica *Stanislava Stantić-Prčić* je uručila nagrade našim pobjednicima. Marku smo postavili nekoliko pitanja na koja je on vrlo rado odgovorio. Rekao je kako mu ovo nije prvi likovni natječaj i da je ranije slao više radova. Na natječaj ga je prijavila njegova učiteljica *Slavica Ivković Ivandekić*. Tema je bila »Moja omiljena životinja«, a Marko je nacrtao kokoši. Nije mu bila potrebna pomoć jer je sve sam osmislio. Koristio se perjem, ljuskom od jajeta, slamom, piljevinom i flomasterima. Ovo nije prvi put da je osvajao nagrade na likovnim natječajima. Kada su mu javili da je pobijedio na natjecanju, bio je sretan i uzbuđen. »Biti slikar veoma je teško«, rekao je Marko.

Ksenija Benčik, VIII. a
OŠ »Matija Gubec« Tavankut

Temeljem članka 10. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04 i 36/09) Gradska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev investitora »TELEFONIJA« A.D., Beograd doo, Kumodraška br. 241, za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja projekta »Dovodni plinovod srednjeg pritiska i mjerno-regulacijska postaja za naselje Čantavir« koji se planira na katastarskim česticama 3782/2 k.o. Žednik i 4465 k.o. Čantavir.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II. kat Gradske kuće, soba 226 u razdoblju od 12. 2. 2010. godine do 1. 3. 2010., u vremenu od 10 do 12 sati.

Temeljem članka 10. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04 i 36/09) Gradska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev investitora »TELEFONIJA« A.D., Beograd doo, Kumodraška br. 241, za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja projekta »Dovodni plinovod srednjeg pritiska na dionici GMRS Mišićevo do MRS Bajmok i mjerno-regulacijska postaja za naselje Bajmok« koji se planira na katastarskim česticama 3782/2 k.o. Žednik i 4465 k.o. Čantavir.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II. kat Gradske kuće, soba 226 u razdoblju od 12. 2. 2010. godine do 1. 3. 2010., u vremenu od 10 do 12 sati.

Proslavljen Dan škole »Matija Gubec« u Tavankutu

U petak, 5. veljače, obilježen je Dan škole u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu. Škola je dobila ime po narodnom junaku *Matiji Gupcu* koji se pobunio protiv surovih veleposjednika. Učenici OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta na taj su dan bili u narodnoj nošnji, predstavljajući različite narode. Na priredbi su bili: pokrajinski tajnik

za obrazovanje *Zoltán Jeges*, predsjednik HNV-a *Branko Horvat*, predsjednik HKPD-a »Matija Gubec« *Ladislav Suknović*, gosti iz OŠ »Matija Gubec« iz Zagreba, predsjednik Savjeta roditelja *Tome Vojnić Mijatov*, *Marija Hećimović* u ime Hrvatske matice iseljenika, te konzulica

Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Vesna Njikoš-Pečkaj*. U programu su sudjelovali učenici koji su pjevali i recitali. Nakon programa pokrajinski tajnik za obrazovanje *Zoltán Jeges* i ravnateljica škole *Stanislava Stantić-Prčić* svečano su otkrili ploču s natpisom škole, koju je financiralo Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine. Gostima je priređena svečana večera na kojoj su ih zabavljali mladi tamburaši.

Marina Crnković, VIII. a,
OŠ »Matija Gubec« Tavankut

Hrckove vijesti

Eko kviz

Županijsko natjecanje ekološkog kviza »Lijepa naša« za Vojvodinu bit će održano danas, 12. veljače, u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu. Kao i prethodnih godina natjecatelji su učenici od 5. do 8. razreda i to iz nekoliko škola. Tko su pobjednici i tko će nas predstavljati na središnjem natjecanju u Hrvatskoj moći ćete vidjeti u sljedećem broju Hrvatske riječi.

Hrckov maskenbal

Hrckov maskenbal, sedmi po redu, bit će održan sutra, 13. veljače, u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo« u Subotici. Početak je u 11 sati.

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Čika Vargina djeca

Piše: Dražen Prčić

Najstariji nogometni klub na nekadašnjim prostorima zajedničke države, NK Bačka (osnovana 1901. godine) iz Subotice, sljedeće godine slavi vrijedan jubilej – 110. obljetnicu postojanja i djelovanja. Prilika je to da se osvježe sjećanja na pojedince koji su svojim radom u klubu pridonijeli njegovom razvijanju, »utkajući« često i cijeli svoj život uz stadion pokraj Somborske kapije.

Fotografija pred vama, snimljena u ljeto 1979. godine, prikazuje skupni snimak triju mladih momčadi NK Bačke (mladu juniorsku, stariju i mladu pionirsku), skupa s njihovim nogometnim tvorcem i trenerom *Ladislavom Vargom*, odnosno čika Vargom, kako su ga svi zvali.

PRVA PIONIRSKA NOGOMETNA ŠKOLA

Slučajno ili možda ne, Ladislav Varga (1921.-1987.) je u svojoj Bačkoj proveo punih 55 godina (došao u klub kao 11-godišnjak 1932. godine), što u jubilarnoj godini koja slijedi čini točno polovicu godina klupskog postojanja. Isprva kao igrač koji je prošao sve starosne selekcije sve do prve momčadi, a potom kao stručnjak i sportski pedagog koji je odlučio posvetiti se radu s najmlađim kategorijama, čika Varga je gotovo sve svoje slobodno vrijeme provodio uz nogometni travnjak neumorno skrbeći o nogometnoj budućnosti budućih prvotimaca.

Zanimljivo je spomenuti, i zašto ne i pohvaliti, kako je pod njegovim vodstvom 1950. godine u najstarijem nogometnom klubu, koji se tada preimenovao zvao Zvezda, pokrenuta i prva pionirska nogometna škola u tadašnjoj državi. Od tada, pa sve do smrti 1987. godine, u čika Varginom notesu su se uvijek nalazila imena brojne talentirane djece koju je neumorno zvao na treninge Bačke, podučavajući ih tajnama nogometne igre, pravilnom odnosu

prema sportu, ali i brojnim ljudskim kvalitetama neophodnim u svakodnevnom životu izvan sportskih borilišta.

NAKLONJEN DJECI, OSOBITO SIROMAŠNIJOJ

Iako na prvi mah strog, ponajviše zbog čestih visokih tonova koje je znao koristiti u normalnoj komunikaciji, ovaj vrsni sportski pedagog u biti je bio blag čovjek koji je volio djecu s kojom je dijelio nogometnu svakodnevicu. Osobito je bio naklonjen djeci slabijeg imovinskog stanja i uvijek se trudio osigurati im adekvatnu sportsku obuču (kopačke), kako njihov talent ne bio trpio. Opet, ukoliko bi neko dijete (igrač) dobilo od kluba kopačke, moralo se brižno odnositi prema njima i redovito ih čistiti i održavati. Ostat će upamćena zgoda kada je čika Varga upitao jednog svog malog nogometaša: »Je l' mažeš, sine?« (aludirajući na mazanje kopački imalinom), a ovaj mu kao iz topa odgovorio: »Mažem, čika Varga!«. Starom liscu nije bilo teško odštetati se sljedećeg dana do dječakove kuće i provjeriti vjerodostojnost njegovih riječi, osobito jer je dan prije tijekom

treninga kiša »lila kao iz kabla«. Naravno, kopačke nisu bile očišćene, niti namazane, već su onako blatnjave od jučer bile ostavljene na suncu. Prodika koju mu je čika Varga očitao pred svima u svlačionici, i dan-danas se često spominje u prisjećanjima na pomalo davna vremena nogometne mladosti. Ipak, u svakom razgovoru, kada se povede priča o Bačkoj, nogometu, vremenu provedenom na igralištu pokraj Somborske kapije, neizostavno se mora spomenuti i ime, točnije izvedeni nadimak nezaboravnog trenera najmlađih nogometnih kategorija u najstarijem nogometnom klubu.

U spomen na čika Vargu svake godine se igra jak pionirski nogometni turnir, a povremene nastupe ima i veteranska momčad pod imenom »Čika Vargini momci«, koju čine bivši nogometaši stasali pod njegovim stručnim nadzorom. Ova fotografija na kojoj se nalaze tri generacije čika Vargine djece mala je prilika iskazivanja poštovanja prema velikom i nezaboravnom čovjeku kakav je bio Ladislav Varga.

Gornji red: Kurek, Čedo, Uzun, Bobika st., Zaviša st., Širija, Gros, Stojke, Pece, Kos, Mezei st., Alija, Stanko

Srednji red: Čika Varga, Kinez, Zaviša ml, Patak, Marina, Ličinar, Abraham, Geber, Mesko, Bole, Zdravko, Hudika, Jugo, Vlado, Mućak, Mezei ml. i trener Palatinus

Donji red: Tehniko Kujundžić, Blaško, Tihomir, Lazo, Tikvicki, Kajina, Popaj, Berbo, Stevo, Peja, Franc, Vojo, Dražen, Orčo, Zmija i tehniko Vojnić

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Zima u Bačkom Bregu

12. veljače 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Maškare

Vrijeme je mašakara i karnevala, a pod šarenim krinkama kriju se lica. Trenutak je to bezbrižne radosti u kojoj se, uz pjesmu, ljudi druže, vesele i razdragano plešu. I nitko nikoga ne prepoznaje. Problem je samo što se ljudi danas i bez maske rijetko prepoznaju. Druže se još manje. Možda bi maškare trebale trajati duže, a ljudi da nikada ne skidaju svoje maske.

FOTO KUTAK

Svatko svojim putom

KVIZ

Ivan Meštrović

Koje je godine i gdje rođen Ivan Meštrović?
Tko je prvi prepoznao njegov dar?
Gdje se školovao?
Koje je godine priredio svoju prvu izložbu?
U kojim je sve gradovima živio i stvarao?
Koja su neka od njegovih najpoznatijih djela?
Koje je godine i gdje umro?

Roden je 15. kolovoza 1883. u Vrpolju pokraj Slavonskog Broda, ali je svoje djetinjstvo proveo u selu Otavice u Dalmaciji.
Harold Biličić, kameonorezac iz Splita uzео ga je za šegrtu kada je Ivanu bilo 16 godina.
Isprva u Splitu, a potom u Beču.
1905. godine s grupom Secesija.
U Parizu, Beogradu, Rimu, Zagrebu i Splitu.
Povijest Hrvata, Kip, Nikole Tesle, Dom likovnih umjetnika (Zagreb), Spomenik neznatom junaku, Fobjednik (Beograd), Spomenik Marku Maruliću, Grguru Ninskom (Split), Njegošev mauzolej (Cetinje).
16. siječnja 1962. godine u South Bendu (Indiana, SAD).

VICEVI

ZVIJEZDA – Osoba koja se cijeloga života trudi biti poznata, a potom nosi tamne naočale i šešire kako je ne bi prepoznali.
PESIMIST – Onaj koji ima puno životnog iskustva.
EKONOMIST – Ekspert koji zna zbog čega se ono što je predviđio jučer nije dogodilo danas.
BRAK – Zajednica dvoje ljudi u kojoj rješavaju probleme koje ne bi niti imali da su ostali sami.
AUTOBUS – Vozilo koje ide dva puta brže kada trčite za njim nego kada ste u njemu.
PROGRAMER – Stručnjak koji na neobjašnjiv način rješava problem za koji niste niti znali da postoji.
PULOVER – Odjevni predmet koji djeca nose kada je njihovo materijal zima.
INTELEKTUALAC – Osoba koja je u stanju misliti dva sata na nešto drugo osim na seks.
MIGRENA – Najdjelotvornije kontracepcijsko sredstvo kod ženskih osoba.

VESLANJE

Prvenstvo države u ergometrima

NOVI SAD – Proteklog vikenda u Novom Sadu je održano državno prvenstvo u ergonometrima tj. veslanju na specijalnim trening spravama. U jakoj konkurenciji veslačice i veslači VK Palić bili su vrlo uspješni i osvojili ukupno osam medalja (2 zlata, 4, srebra i 2 bronce). Palićani su po rezultatu treći u Srbiji, a prvi u Vojvodini, dok su u ženskoj konkurenciji djevojke najbolje u državi.

Zlatne medalje i naslov prvaka osvojili su: seniorka *Laura Vaš* i veteran *Derđ Teleki*.

ODBOJKA

Pobjeda ŽOK Spartak

SUBOTICA – Prvo kolo mini lige koja se igra za poredak od prvog do četvrtog mjesta u ženskoj odbojkaškoj Prvoj ligi, donijelo je uvjerljivu pobjedu ŽOK Spartak protiv gostujuće ekipe Tenta iz Obrenovca

(3-0). Na prvom susretu nakon nesretnog ispadanja iz Challenge kupa, odbojkašice trenera *Nedeljkovića* zaigrale su na visini svoje neosporne kvalitete i sigurnom igrom u svim formacijama nadvisile protivnice koje se nalaze na trećem mjestu ligaške tablice. »Golubice« u sljedećem kolu, koje se igra ovoga vikenda, gostuju lideru tablice, ekipi Crvene zvezde iz Beograda.

RUKOMET

Gostovanje Partizana

SUBOTICA – U sklopu priprema za nastavak prvenstva u Drugoj ligi rukometaši Spartak Vojputa odigrali su u subotu, 6. veljače, prijateljski susret protiv momčadi beogradskog Partizana. Pred punim tribinama gradske Dvorane sportova, domaća momčad je rezultatski odolijevala sve do posljednjih deset minuta susreta kada je kvaliteta renomiranog protivnika ipak presudila končanom rezultatu i pobjedi Partizana (32-26).

MOTO SPORT

Dakar party

PALIĆ – Na svečanoj večeri održanoj prošle subote u Maloj gostioni na Paliću, tijekom koje je prikazan i dokumentarni film o njegovom nastupu na netom završenom rallyju Dakar, najbolji subotički motorist i jedini predstavnik Srbije *Gabor Sagmeister* zahvalio je svima koji su mu pomogli u realizaciji njegova nastupa na najprestižnijem svjetskom rally natjecanju. Specijalni gost večeri bio je njegov mehaničar Nijemac *Thorsten Kaiser*, te slovenski moto kolega *Miran Stanovnik*, a uz Gabora je i na Paliću bila njegova argentinsko-čileanska ekipa u sastavu: asistent *Marko Kopunović*, te novinari *Vladica Šljivić* i *Peđa Milinković*.

HRVANJE

Spartak prvi u juniorskom kupu

SUBOTICA – Mladi hrvati subotičkog Spartaka pobjednici su juniorskog kupa Srbije održanog u subotu, 6. veljače, u Subotici. U konkurenciji 80 natjecatelja iz 13 klubova Subotičani su bili najuspješniji s ukupno 38 osvojenih bodova uz četiri pojedinačna naslova koje su osvojili: *Žolt Balog Sabo* (74 kg), *Aleksandar Lipajić* (do 84 kg), *Roland Bin* (do 96 kg) i *Zoltan Varga* (120 kg).

NOGOMET

Poraz i remi Spartak Zlatibor vode

TUNIS – Nogometaši jedinog subotičkog superligaša Spartak Zlatibor vode vrijedno se pripremaju u Tunisu za nastavak prvenstva u najjačoj ligi Srbije i povremeno igraju prijateljske susrete protiv lokalnih momčadi. U posljednja dva susreta zabilježen je poraz od drugoligaša CS Msakena (0-1) i neodlučen rezultat (0-0) u susretu protiv BNI Khaleda, ali su to ipak susreti u kojima je od rezultata važnija prilika za probu svih igrača koji konkuriraju za sastav.

BRZINSKO JEDRENJE

Naslov za Furstnera

PALIĆ – Prošle srijede je na zamrznutom Palićkom jezeru održano natjecanje u brzinskom jedrenju na ledu na kojemu je najbolji rezultat ostvario *Gabor Furstner* s postignutom brzinom od 49,2 km/h. Drugi najbolji rezultat je imao *Zoltan Nemeth* (46,2 km/h), a treći je bio *Robert Salma* (43,4 km/h).

FONDACIJA ZA RAZVOJ SPORTA SUBOTICE

Stipendije za najtalentiranije

SUBOTICA – Najbolji i najtalentiraniji subotički sportaši i sportašice i ove će godine biti stipendirani mjesečnim novčanim iznosima koji se isplaćuju iz sredstava Fondacije za razvoj sporta grada Subotice. U ponedjeljak, 8. veljače, u Gradskoj vijećnici podijeljeni su potpisani ugovori s 44 mlada sportaša kojima će tijekom ove godine biti isplaćeno po 48.000 dinara. Stipendije su odobrene u suradnji s klubovima koji su sami predlagali potencijalne kandidate za mjesečnu novčanu naknadu. Dobitnici stipendija su: ATLETSKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Jovana Ilić*, *Nemanja Čurčić*, *Marko Rašković*, BOKS KLUB SPARTAK SUBOTICA *Vanja Bačić*, BICIKLISTIČKI KLUB SPARTAK *Gabor Kasa*, NOGOMETNI KLUB SPARTAK- ZLATIBOR *Miroslav Krstin*, ŽENSKI NOGOMETNI KLUB SPARTAK *Sanja Ledenski*, NOGOMETNI KI KLUB BAČKA SUBOTICA *Atila Čapo*, NOGOMETNI KLUB RADNIČKI *BAJMOK Silvester Galamboš*, KLUB HOKEJA NA TRAVI SPARTAK ELEKTROVOJVODINA *Bojana Nikolić*, HOKEJ KLUB NA LEDU SPARTAK SUBOTICA *Luka Bošnjak*,

IVANA FILIPOVIĆ, VESLAČICA

Od Novog Sada do Los Angelesa

Talentirana sportašica studira psihologiju u Kaliforniji

Razgovor vodila: Stanka Čoban

Rođena Novosađanka *Ivana Filipović* studenica je druge godine psihologije na Sveučilištu Južna Kalifornija u Los Angelesu. Za božićne blagdane posjetila je svoj rodni grad i mada je doma bila samo jedan tjedan, našla je vremena da sa svojim roditeljima, starijom sestrom *Biljanom* i bratom blizancem *Lukom* dođe u Bač, očevo rodno mjesto, i skupa sa svojom bačkom rodbinom provede Badnju večer. I baš tu, u »Didinoj kući«, rodnoj kući njezinoga djeda, pričala nam je o počecima bavljenja sportom, uspjesima i njezinoj velikoj ljubavi – veslanju.

SVE JE POČELO S ERGONOMETRIMA

»O veslačkom sportu nisam ništa znala, čak sam mislila da je kajak i veslanje isto. No, već prilikom prvog susreta sa čamcem i veslima, zaljubila sam se u taj sport. Bilo je to 2004. godine, kada su predstavnici, tj. treneri veslačkog kluba »Danubius 1885« iz Novog Sada došli u našu školu, dali nam ergonometre da probamo i već poslije nekoliko dana pozvali me na trening«, započinje Ivana svoju priču.

Tada je bila učenica sedmog razreda Osnovne škole »Sonja Marinković« u Novom Sadu.

Sada, poslije završene gimnazije i upornog rada, odricanja i napor-nih treninga, Ivana je američka studentica. Dok su njeni vršnjaci izlazili i zabavljali se, Ivana je vrijedno trenirala i učila, da zbog svoje ljubavi prema veslanju ne zapostavi svoje školovanje. I kako to obično biva, trud se isplatio. Na Svjetskom prvenstvu za juniore u Pekingu 2007. godine zapazili su je Amerikanci. Od nekoliko ponuda, s nekoliko sveučilišta, Ivana je odabrala Sveučilište Južna Kalifornija i već drugu godinu je stanovnica Los Angelesa, tamo vrijedno uči i trenira za svoje sveučilište

TRENINZI NA JEZERIMA I RIJEKAMA

»Veslačka natjecanja su na mirnim vodama, uglavnom jezerima, na distanci od 2 km, mada mnogi klubovi treniraju na rijeci, kao i moj novosadski klub 'Danubius 1885'. U Americi treniram i pripremam se za sveučilišno prvenstvo Amerike, a kada se vratim u Novi Sad, pripremat ću se za Svjetsko prvenstvo za veslače do 23 godine u Bjelorusiji i za Svjetsko studentsko prvenstvo u Segedinu u Mađarskoj. Disciplina ovisi od sezone do sezone, u Americi veslam u osmercu, a kada se vratim najvjerojatnije ću biti

u skifu. Treninzi u Americi su naporniji i brojniji nego kod kuće, treniramo i po deset puta tjedno«, pojašnjava uspješna sportašica.

USPJESI

Za svoj klub »Danubius 1885« Ivanu vežu lijepe uspomene. Stoga je odlučila nastaviti trenirati i veslati, kako za klub tako i za reprezentaciju Srbije. Ponosno naglašava da je »Danubius 1885« jedini klub, pokraj »Begeja« iz Zrenjanina (u bivšoj Jugoslaviji), vlasnik dva srebrna odličja s olimpijada 1980. i 1984. godine. O svojim rezultatima i uspjesima skromno govori, a baš ti dobri rezultati su Ivanu odveli u Ameriku. Tako je 2007. godine zau-

zela 10. mjesto na Svjetskom juniorskom natjecanju u Pekingu, 2008. godine 9. mjesto na Svjetskom prvenstvu za mlade seniorke u Brandenburg u Njemačkoj, 2009. godine 11. mjesto (ušla je u polu-finale) na Svjetskom prvenstvu za mlade seniorke u Rašicama u Republici Češkoj. Tu je još devet odličja – što zlatnih, što srebrnih s natjecanja na domaćim i inozemnim vodama.

Za mladu Ivanu blagdani su brzo prošli. Na sam dan Nove godine, dok su se njeni prijatelji odmarali od novogodišnjeg slavlja, Ivana je već bila u zrakoplovu. Vraćala se u Ameriku na svoje sveučilište svojim knjigama, veslima, a sigurno i velikim uspjesima.

JEDRILIČARSKI KLUB PALIĆ - PALIĆ *Larisa Buljovčić*, KARATE SAVEZ SUBOTICE *Ivana Margetić, Aleksandar Leontijević*, ŽENSKI KOŠARKAŠKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Sanja Orozović, Jovana Kovačević*, MUŠKI KOŠARKAŠKI KLUB »SPARTAK« SUBOTICA *Nikola Kalinić, Srđan Stojanović, Davorin Kuntić, Luka Marković, Predrag Prlja*, OMLADINSKI KOŠARKAŠKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Stefan Pot, Miloš Milosavljević, Mirko Odalović*, ŽENSKI ODOJKAŠKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Sanja Memišević, Bojana Fačol, Ivana Gadnjai*, MUŠKI ODOJKAŠKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Uroš Kecman, Andrija Banović, Luka Medić*, PLIVAČKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Bojan Rašković, Milica Šoštarec*, OMLADINSKI RUKOMETNI KLUB SPARTAK *Monika Harah*, HRVAČKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Roland Bin, Mario Štefanek, Zoltan Varga*, STOLNOTENISKI KLUB SPARTAK SUBOTICA *Isabella Mesaroš*, ŠAH KLUB SPARTAK *Novak Čabarkapa, Andrea Vince, Ilija Božić*, VATERPOLO KLUB SPARTAK SUBOTICA *Uroš Tešić, Filip Kiš*, VESLAČKI KLUB PALIĆ - PALIĆ *Eva Pači, Natalija Tikvicki*.

POGLED S TRIBINA

Sportska kvaliteta

Odnos kvantitete i kvalitete vječit je stvar diskusije u svakodnevnom životu prepunom uobičajenih usporedbi vrijednosti. Sport, kao neizostavni dio naše stvarnosti, jedan je od najilustrativnijih primjera uspoređivanja ovih dviju odrednica. Jer, kako bi drugačije jedna mala zemlja poput Hrvatske mogla biti toliko rezultatski uspješna u brojnim sportskim disciplinama nadmećući se s velikim i mnogoljudnijim svjetskim državama. *Boris Novković* i pokojni *Dino Dvornik* pjevali su svojevremeno, ne bez razloga, svoju poznatu navijačku pjesmu »Malo nas je, al' nas ima«, dokumentirajući imenima brojnih uspješnih sportaša (i ne samo sportaša) snagu hrvatskog sporta, a u aktualnom trenutku mogla bi se ponovno zapjevati ista pjesma.

Blanka Vlašić je najbolja sportašica Europe i najbliža obaranju svjetskog rekorda u skoku u vis. Polufinalom Australian Opena *Marin Čilić* je ponovno donio Hrvatskoj mjesto među deset najboljih tenisača svijeta, ne zaboravimo pritom i prošlogodišnji polufinale Davisova kupa. Rukometaši su drugi na svijetu i u Europi, košarkaši Cibone u svojoj najvećoj financijskoj krizi vodeći su u regionalnoj NLB ligi i izborili su plasman među najboljih šesnaest u Euroligi, a u istom vaterpolskom natjecanju dubrovački Jug je konstantno jedan od glavnih favorita za osvajanje naslova prvaka. Vrijeme je Zimske olimpijade i realno je očekivati da jedan od najboljih slalomaša svijeta *Ivica Kostelić* postigne još jedan odličan rezultat i dopuni kolekciju obiteljskih medalja, koju je dobrano popunila njegova sestra *Janica*, najbolja skijašica svih vremena. Hokejaši Medveščaka uspjeli su izboriti plasman u doigravanje regionalne EBEL lige, a plivačke vedete *Duje Draganja* i *Sanja Jovanović* spremaju se za velike rezultate u nastavku plivačke sezone. U stolnom tenisu veteran *Zoran Primorac* je i dalje sposoban za velike rezultate, baš kao što su nas na njih navikli i odlični gimnastičari predvođeni osvajačem olimpijske medalje *Filipom Udeom*. Godina je tek počela i ovaj briljantni niz će, zasigurno, dopuniti još neko ime iza kojeg će biti zabilježen svjetski vrijedan rezultat. Nije u pitanju kvantiteta, nego čista sportska kvaliteta.

D. P.

NOGOMET

Reja
napustio
Hajduk

Talijanski trener *Edoardo Reja* nije se dugo zadržao na klupi splitskog Hajduka (došao u kolovozu 2009. godine) i nakon ponude koju nije mogao odbiti (Lazio za 1,5 milijuna eura), samo desetak dana pred nastavak prvenstva u 1. HNL ostavio je »bile« bez trenera. Nakon *Miše*, *Španjića* i *Kalinića*, Reja je već četvrti trener koji je odstupio s mjesta prvog stratega Hajduka.

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yue-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

ZOI VANCOUVER 2010

Počinje
Olimpijada

Svečanim otvorenjem u petak, 12. veljače, početak će Zimske olimpijske igre u Vancouveru na kojima će sudjelovati i 19 hrvatskih olimpijaca. U srijedu, 10. veljače, u Olimpijskom selu je svečano podignuta i hrvatska zastava, a na svečanoj ceremoniji otvorenja igara hrvatsku zastavu nosit će biatlonac *Jakov Fak*, brončani s prošlog svjetskog prvenstva.

KOŠARKA

Cibona drži vrh

Domaćom pobjedom protiv Bosne (87-62) košarkaši Cibone i dalje suvereno čuvaju vrh regionalne NLB lige s osvojenih 36 bodova u dvadeset odigranih ligaških kola. Posljednje kolo donijelo je i nove dvije pobjede hrvatskih predstavnika, jer je Zadar pobijedio na gostovanju kod Domžala (65-111), dok je Cedevita bila bolja od Zagreba u malom hrvatskom derbiju (100-88).

TENIS

Čilić obranio Zagreb

Najbolji hrvatski tenisač *Marin Čilić* pobjedom u finalnom susretu protiv Nijemca *Michaela Berrera* (6-4, 6-7, 6-3) obranio je prošlogodišnji naslov pobjednika PBZ Zagreb Indoorsa i osvojio svoj peti

ATP naslov u karijeri. Tijekom cijelog turnira Marin je opravdao naslov prvog favorita, a prvi set je izgubio tek u finalnom susretu.

ISABELLA MESAROŠ, STOLNOTENISAČICA

Tata mi prenosi sve tajne 'pingića'

Kćer nekadašnjeg državnog prvaka Bele Mesaroša nastavlja obiteljsku stolnotenisku tradiciju

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Često se događa da djeca poznatih sportaša krenu istim roditeljskim sportskim stopama i nastave niz uspješnosti. Mlada stolnotenisačica subotičkog »Spartaka« *Isabella Mesaroš* i učenica drugog razreda Ekonomske škole (1993.) u svijetu 'pingića' još uvijek je prepoznatljiva kao kćer glasovitog *Bele Mesaroša*, nekadašnjeg višestrukog državnog prvaka, ali svojim sve boljim rezultatima sve

Najveći uspjesi

Isabella Mesaroš je prošle godine ušla u TOP 12 igračica u državi, a na seniorskom prvenstvu Vojvodine je osvojila treće mjesto.

više skreće pažnju na sebe i izlazi iz očeve šampionske sjene. Njezin stolnoteniski talent, koji je zbilja imala od koga naslijediti, prepoznat je i od strane sportskih stručnjaka, pa se Isabella i ove godine nalazi na spisku mladih sportaša koje Fundacija Sportskog saveza grada financira mjesečnom stipendijom.

ŽIVOT SA STOLNIM TENISOM

»Iskreno govoreći tata Bela, koji je moj jedini trener svih proteklih godina bavljenja stolnim tenismom, nikada nije vršio nikakav pritisak na mene u pogledu odluke da se bavim sportom koji ga je proslavio. Čak sam se oprobala i u nekim drugim sportovima prije nego što sam na mamin nagovor odlučila doći na prvi trening ping-ponga u jedanaestoj godini. I tako smo tata i ja počeli«, pojasnila je Isabella svoj stolnoteniski početak.

Ipak, kako sama kaže, stolni tenis joj je bio blizak od najranijeg djetinjstva, jer je skupa s roditeljima odlazila na mnoge turnire na kojima je tata sudjelovao kao igrač ili kao trener.

»Stolni tenis mi se oduvijek sviđao, osobito muški, jer je to igra prepuna dinamike i brzine, pa je to i jedan od ključnih razloga zbog kojih sam ostala u ovom lijepom sportu.

TATA I KĆER

»Uobičajena je praksa da me na svakom natjecanju uvijek uspoređuju s mojim tatom, analizirajući i uspoređujući moj stil, jer sam po prirodi

igre defanzivna igračica i njeгуjem njegov način obrane od protivničkih udaraca. Ima ponekad nekih diskusija na temu usporedbe, što je određeni manji pritisak, ali sve je to u redu i mogu se nositi s time. Najvažnije je

Bela Mesaroš, trener

»Objektivno govoreći, vrlo je teško raditi s rođenom kćeri. Kako vrijeme prolazi, ona uviđa koliko je potrebno uložiti truda i rada, ukoliko se žele postići vrijedniji rezultat u sportu. Igrački gledano, naučila je sve što se u igri može svladati, a sve ostalo dalje je mukotrpan trening i konstantan rad na usavršavanju. Po mojoj ocjeni ima potencijal za rezultatski uspjeh, ali joj je veliki problem nedostatak smirenosti i pribranosti u pojedinim situacijama u toku igre. Primjer *Dragutina Šurbeka*, jednog od najvećih stolnotenisača na našim prostorima, koji je tijekom cijele svoje sportske karijere prepune brojnih uspjeha na najvećim natjecanjima uvijek bio koncentriran i u najtežim trenucima, trebali bi slijediti svi mladi stolnotenisači. Igrački gledano, Isabella mora prije svega bolje vraćati service i poboljšati bekhand napad«.

Najbolji meč

»Prošle godine na seniorskom državnom prvenstvu sam gubila od juniorske reprezentativke *Eve Toth* 2-0, 10-7, ali sam se ipak uspjela vratiti u susret. Na koncu sam izgubila zbog nedostatka, ali mi je ta dobra igra u kritičnim trenucima susreta, koji je već tada bio izgubljen, dosad najbolja partija po mom igračkom ukusu«, kaže Isabella Mesaroš.

vrijedno i naporno trenirati sve udarce, nastojati ih svladati do određene kvalitativne razine i potom ih prezentirati u natjecateljskom susretu. Trenirajući s tatom stalno ponavljam forhand kontre, bekhand spinove, pimplanja, obrane i sve ostalo što čini igračke dijelove stolnoteniske igre. Velika je prednost našeg treninga tatina sposobnost »davanja« najraznovrsnijih lopti i imitiranja gotovo svih udaraca s kojima se poslije na mečevima susrećem. Ipak, moram reći da sam za razliku od tate, koji je uvijek važio za jednog od najsmirenijih i pribranijih igrača, u igri sušta suprotnost i ponekad me moj temperament košta izgubljenih poena i mečeva«, uspoređuje Isabella svoj i očev stolni tenis.

ŽENSKI I MUŠKI 'PINGIĆ'

Godinama već Subotica nema masovniju žensku ekipu, za razliku od obližnje Sente, pa je Isabella primorana trenirati isključivo s muškim igračima u njenom matičnom klubu.

»U neku ruku je to i mnogo bolje. Tako sam primorana navikavati se na jaču igru, jer muškarci igraju ipak mnogo brže i snažnije, pa mi je poslije znatno lakše igrati s djevojkama. Moj najbolji udarac je bekhand obrana, što i najčešće koristim u svojoj igri, ali bih trebala još dosta raditi na forhand obrani, kako bih još više unaprijedila i poboljšala kompletnu igru. U nastavku sezone slijedi Harangozov memorijal na kojem ću igrati ovoga vikenda u Subotici, a zatim slijedi nastavak priprema za vojvodansko i državno prvenstvo.«

PETAK
12.2.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Trenutak spoznaje
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Nadljudi: Divovi, film
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Oprezno s anđelom
 13.20 - McLeodove kćeri 5
 14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
 14.40 - Glas domovine
 15.05 - Drugo mišljenje
 15.35 - Znanstvena petica
 16.10 - Hrvatska uživo
 17.50 - Iza ekrana
 18.21 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Predsjednik Franjo Tuđman - Stvaranje hrvatske države: Neka nam živi jedina i vječna Hrvatska, serija
 21.05 - Tjesnac Breakheart, američki film
 22.40 - Lica nacije
 23.35 - Vijesti
 23.50 - Poslovne vijesti
 23.55 - Vijesti iz kulture
 00.05 - Posebni dodaci, emisija o filmu
 01.00 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 01.45 - Mambo Italiano, kanadski film
 03.10 - Vip Music Club LP
 05.10 - Oprezno s anđelom

06.50 - Šaolinski obračun, crtana serija
 07.10 - Legenda o Tarzanu, crtana serija
 07.35 - TV vrtić - Kokolend:
 --- - Tajni dnevnik patke Matilde: Darovani laptop
 --- - Život u obitelji vodenkonja: Indijanci
 --- - Brum: Brum i doživljaj u zračnoj luci
 08.10 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
 08.35 - Hollyni junaci, serija
 09.00 - Lockie Leonard, serija
 09.25 - Vip Music Club
 10.00 - Prijenos sjednice

Hrvatskog sabora
 13.35 - Prijatelji 8, serija
 13.55 - Puni krug
 14.10 - Izazovi: DJ Bram, film
 14.25 - TV vrtić - Kokolend:
 --- - Tajni dnevnik patke Matilde: Darovani laptop
 --- - Život u obitelji vodenkonja: Indijanci
 --- - Brum: Brum i doživljaj u zračnoj luci
 15.00 - Kod Ane
 15.20 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
 16.05 - Posebni dodaci, filmu
 16.55 - Naj naj trenuci ZOI Salt Lake City 2002.: Alpsko skijanje - kombinacija, Janica Kostelić
 18.00 - Vijesti na Drugom
 18.20 - Županijska panorama
 18.45 - Vip Music Club
 19.20 - Doctor Who 2, serija
 22.15 - Vijesti na Drugom
 22.30 - Sud i kazna 19: Tracks, mini serija
 00.05 - Radojka Šverko, snimka koncerta
 01.20 - Strani igrani film
 02.55 - Zimske olimpijske igre, Vancouver - svečano otvaranje
 06.00 - Kraj programa

06.25 Naši najbolji dani, serija
 07.10 Jackie Chan, crtana
 07.35 Mali zmajiaei, crtana
 07.50 Žablja patrola, crtana
 08.15 Ezo TV, tarot show
 09.40 Tata i zetovi, serija
 10.10 Odavde do vječnosti, serija
 11.10 Magična privlačnost, serija
 12.10 IN magazin
 13.00 Naša mala klinika, serija
 14.00 Provjereno
 15.00 Odavde do vječnosti, serija
 16.00 Magična privlačnost, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 Naša mala klinika, serija
 18.25 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Zavjera, igrani film
 23.10 Mreža prijave, film
 00.50 Smrtonosna igra, film
 02.20 Vidoviti Milan, show
 03.20 Hladni čelik, igrani film
 04.50 Sudnji dan, igrani film
 06.15 IN magazin
 06.55 Kraj programa

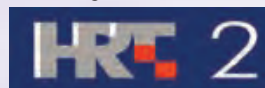
07.30 Pink Panther, crtana serija
 07.45 Miffy, animirana serija

08.05 Malcolm u sredini, humoristična serija
 08.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 09.20 Astro show, emisija
 11.25 Pod istim krovom, humoristična serija
 11.50 Dadilja, serija
 12.20 Kralj Queensa, serija
 12.45 Ekkluziv, magazin
 13.00 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
 13.55 Tajna čokolade
 14.45 Heroji iz strasti, serija
 16.20 Malcolm u sredini, humoristična serija
 16.45 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 17.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.05 Kralj Queensa, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5
 20.00 Svetac, film, akcijski
 21.55 Kickboxer 4, film
 23.35 Vijesti
 23.45 Osveta, igrani film
 01.20 Tajni odred, igrani film
 02.50 Astro show, emisija

SUBOTA
13.2.2010.

05.55 - Najava programa
 06.00 - Reprizni program
 07.00 - Znanstvena petica
 07.30 - Iza ekrana
 08.00 - Vijesti
 08.15 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Bijeg iz Trdave Bravo, film
 09.50 - Skica za portret
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Kućni ljubimci
 10.50 - Veterani mira, emisija za branitelje
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Oprezno s anđelom
 13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.35 - Reporter: Nelson Mandela, neautorizirana biografija
 15.45 - Euromagazin
 16.20 - Vijesti
 16.45 - Vrt plavih ruža, film
 17.20 - Eko zona
 17.50 - Svirci moji, glazbena emisija
 18.40 - Luda kuća 5, serija
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Evergreen (6.)
 22.10 - Vijesti
 22.35 - Filmski vikend ljubavih priča: Romeo i Julija, film

00.35 - Filmski maraton: Absolon, film
 02.10 - Filmski maraton: Žuta boja oprosta, film
 04.15 - Kulturna baština
 04.30 - Reporter: Nelson Mandela, neautorizirana biografija
 05.35 - Oprezno s anđelom

06.55 - Najava programa
 07.00 - Vrijeme je za Disneyja: 101 dalmatinac
 --- - Vrijeme je za Disneyja: Legenda o Tarzanu
 07.50 - TV vrtić
 08.00 - Danica
 08.05 - Ninin kutak
 08.10 - Čarobna ploča 2 (20.)
 08.25 - Izazovi: DJ Bram, film
 08.40 - Navrh jezika
 08.50 - Pripovjedač
 09.15 - Kokice
 09.40 - Parlaonica
 10.40 - Briljanteen
 11.25 - Hrvatski pisci na TV ekranu - A.Kovačić: U registraturi
 12.25 - KS automagazin
 12.55 - 4 zida
 13.30 - Novi istraživači s Olivierom Aubertom: Kvecalov let, serija
 14.25 - Igrani film (strani)
 16.00 - Svečano otvaranje ZOI, snimka
 17.55 - Rukomet: Liga prvaka (muški): CO Zagreb - FCK Hand bold, prijenos
 19.30 - ZOI Vancouver 2010.: Skokovi, mala skakaonica - 70m, prijenos
 20.40 - ZOI Vancouver 2010.: Spust (M), prijenos
 21.55 - ZOI OLIMP
 22.00 - ZOI Vancouver 2010.: Skijaško trčanje - sprint 7,5km (Ž), prijenos
 23.10 - ZOI OLIMP + pregled dana
 23.35 - Priča s Tuškancasija
 00.25 - Noć u kazalištu - Z.Bajsić: Valalice
 01.55 - ZOI Vancouver 2010.: Hokej: Kanada - Slovačka, prijenos
 04.40 - Kraj programa

06.55 Ezo TV, tarot show
 08.55 Bumba, crtana serija
 09.10 Superheroj Spiderman, crtana serija
 09.35 Graditelj Bob, serija
 09.50 Winx, crtana serija
 10.15 Dora istražuje

HRT1
SRIJEDA, 17.2.2010.
20.10
A SAD U EUROPU!
16. emisija

Ekipa HTV-a je u Bruxellesu, sjedištu EU. Velika uloga stotina profesionalnih lobista, ali i sumnje u transparentnost njihova poslovanja. Napeta multikulturalna tolerancija, u jednome gradu zajedno žive Flamanci, Valonci, stotine tisuća useljenika iz Afrike i 50.000

10:40 Tko je Samantha?, serija
 11:10 Frikovi, serija
 12:10 Ćarobnice, serija
 13:10 Djevojka iz budućnosti 2, igrani film
 14:50 Kasandrin dvorac, film
 17:00 Vijesti
 17:10 Nad lipom 35, humoriistično-glazbeni show
 18:10 Lud, zbunjen, normalan, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Pravi igrači, igrani film
 22:25 Collateral, igrani film
 00:30 Opasna požuda, film
 01:50 Vidoviti Milan, show
 02:50 Bloodrayne, igrani film
 04:25 Smrtonosna igra, film
 05:45 Frikovi, serija
 06:30 IN magazin
 07:10 Kraj programa

06.55 Heroji iz strasti, dramaska serija
 08.30 Miffy, animirana serija
 09.10 Pink Panther, crtana serija (dvije epizode)
 09.40 Astro Boy, crtana serija
 10.05 Bakugan, crtana serija
 10.45 Tajna čokolade
 11.45 Skrivenne poruke
 12.15 Ja, ja i ja, igrani film
 14.00 Nacho Libre, igrani film
 15.30 Svetac, igrani film,
 17.30 Zvijezde Ekstra: Jennifer Aniston, zabavna emisija
 18.30 Vijesti
 19.10 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
 20.00 Napokon Polly, film
 21.30 Grozna cura, film, komedija
 23.10 Totalno napušeni, igrani film, komedija
 00.40 Isplata, igrani film, triler

međunarodnih činovnika. U Europskoj uniji govori se jezikom koji razumiju samo profesionalci.

Autor: Goran Milić
Snimatelj: Andi Mošnja
Montažer: Robert Petrinec

**NEDJELJA
14.2.2010.**

05.50 - Eko zona
06.20 - Glas domovine
07.00 - Euromagazin
07.30 - Duhovni izazovi
08.00 - Vijesti
08.10 - Zbor »Romeo i Julija« u Samoboru
09.25 - Opera box
10.00 - Vijesti
10.20 - Monk 5, serija
11.05 - Monk 5, serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
13.55 - Živjeti zdravije
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.55 - Dva tjedna za ljubav, američki film
17.35 - Lijepom našom: Donji Andrijevi
18.35 - U istom loncu, kuli narski show
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija
21.50 - Paralele
22.25 - Vijesti
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Filmski vikend ljubavnih priča: Bilježnica film
00.55 - Monk 5, serija
01.40 - Monk 5, serija
02.25 - Fotografija u Hrvatskoj
02.45 - Lijepom našom: Donji Andrijevi
03.40 - U istom loncu, kuli narski show
04.20 - Plodovi zemlje
05.10 - Rijeka: More

06.40 - Najava programa
06.45 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
07.10 - San o slavi, serija za djecu
07.35 - Cliffordov zbilja veliki film, film
08.50 - Prijatelji
09.50 - Nora Fora, TV igra za djecu
10.40 - Biblija
10.50 - Portret crkve i mjesta
11.00 - Donji Vidovec: Misa, prijenos
12.05 - Daydream Believers: The Monkees' Story, TV film
13.40 - Igrani film (strani)
15.25 - Magazin LP
16.00 - ZOI Vancouver 2010., snimka
18.00 - ZOI - OLIMP
18.50 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - superkombinacija (Ž), 1. dio
20.10 - ZOI - OLIMP
20.15 - ZOI Vancouver 2010.: Biatlon (M) - 10 km sprint, prijenos
21.35 - ZOI Vancouver 2010.: Nordijska kombinacija - 1. dio, snimka
21.50 - ZOI Vancouver 2010.: Alpsko skijanje - superkombinacija (Ž), 2. dio
23.00 - ZOI Vancouver 2010.: Nordijska kombinacija - 2. dio, prijenos
23.35 - Za one koji misle una prijed - CO
23.40 - Dobre namjere, TV serija
00.25 - Kraj programa

07:15 Bumba, crtana serija
07:30 Superheroj Spiderman, crtana serija
07:55 Graditelj Bob, crtana serija
08:10 Winx, crtana serija
08:35 Dora istražuje, crtana serija
09:00 Tko je Samantha?, serija
09:30 Ulica sjećanja, serija
10:30 Automotiv, auto-moto magazin
11:00 Magazin Lige prvaka
11:30 Novac, business magazin
12:00 Eli Stone, serija
13:00 Kevin Hill, serija
15:00 Kasandrin dvorac, film
17:10 Vijesti
17:30 Male tajne, igrani film

19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Nad lipom 35, humoriistično-glazbeni show
21:00 Opasne djevojke, film
22:50 Red Carpet, showbiz magazin
00:10 Televizijska posla, serija
00:40 Pijani od ljubavi, film
02:20 Opasne djevojke, film
03:55 Red Carpet, showbiz magazin
05:05 Televizijska posla, serija
05:30 Kraj programa

07.20 Grupna terapija, humoristična serija
07.50 Miffy, animirana serija
08.30 Pink Panther, serija
09.00 Astro Boy, crtana serija
09.25 Bakugan, crtana serija
09.50 Najbolje godine, serija
10.55 Jedna od dečiju, serija
11.25 Jezikova juha, reality show
12.15 Tvorac ljubavi, film
13.40 Grozna cura, igrani film,
15.35 Napokon Polly, film
17.05 Odred za čistoću, dokumentarna emisija
17.35 Discovery: Preživjeti divljinu - Zemlja leda, dokumentarni film
18.30 Vijesti
19.05 Ekkluziv, magazin
20.00 James Bond 007: Casino Royale, film, akcijski
22.25 CSI: Miami, serija
23.15 Igra skrivača, film, triler
00.55 Totalno napušeni, igrani film, komedija

**PONEDJELJAK
15.2.2010.**

05.40 - Najava programa
05.45 - Mir i dobro
06.15 - Drugo mišljenje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.15 - Nestali gradovi staroga vijeka: Faraonova iščeznula prijestolnica, dokumentarna serija
11.10 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.30 - Oprezno s anđelom
13.20 - McLeodove kćeri 5, serija
14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
14.40 - Normalan život
15.35 - Direkt

16.10 - Hrvatska uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Muke po maturi - kon takt-emisija o državnoj maturi
21.45 - Potrošački kod
22.25 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.35 - Poslovne vijesti
23.50 - Na rubu znanosti
00.45 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
01.30 - Strani dokumentarni program
02.15 - Dr. House 5, serija
03.00 - U tuđoj koži 2, serija
03.50 - Skica za portret
04.05 - Direkt
04.35 - Potrošački kod
05.05 - Oprezno s anđelom

06.45 - Najava programa
06.50 - Žderonja, crtana serija
07.10 - Legenda o Tarzanu, crtana serija
07.35 - TV vrtić:
-- -- - Nogalo
-- -- - Vitaminix
-- -- - Braća Koale
07.55 - Čarobna ploča 2 (21.)
08.10 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
08.35 - Hollyni junaci, serija za djecu
09.00 - Lockie Leonard, serija za djecu
09.25 - Vip Music Club
10.00 - Evergreen (6.)
11.50 - Glazbeni specijal
12.15 - Vip Music Club
12.45 - Prijatelji 8, humoristična serija
13.05 - U zdravom tijelu zdrav duh
13.20 - Boli glava
13.35 - TV vrtić:
-- -- - Nogalo
-- -- - Vitaminix
-- -- - Braća Koale
13.55 - Čarobna ploča 2 (21.)
14.10 - Kod Ane
14.25 - Zvezdane staze: Voyager 7, serija
15.10 - Na rubu znanosti
16.00 - ZOI Vancouver 2010., snimka
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.55 - ZOI Vancouver 2010.: Skijaško trčanje - 10 km (Ž), prijenos
20.15 - TV Bingo Show
21.05 - Vijesti na Drugom
21.25 - ZOI Vancouver 2010.: Skijaško trčanje - 10 km (M), prijenos
23.00 - ZOI Vancouver 2010. -

pregled dana

23.20 - Dr. House 5, serija
00.05 - U tuđoj koži 2, serija
00.50 - Kraj programa

06:25 Naši najbolji dani, serija
07:10 Jackie Chan, serija
07:35 Mali zmajčići, serija
07:50 Žablja patrola, serija
08:15 Ezo TV, tarot show
09:40 Tata i zetovi, serija
10:10 Odavde do vječnosti, serija
11:10 Magična privlačnost, serija
12:10 IN magazin
13:00 Naša mala klinika, serija
14:00 Najbolje godine, serija
15:00 Odavde do vječnosti, serija
16:00 Magična privlačnost, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Naša mala klinika, serija
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:00 Jurski park 3, igrani film
22:45 Vijesti
23:00 Nestali, serija
00:00 Seinfeld, serija
00:30 Post mortem, serija
01:30 Vidoviti Milan, show
02:30 Jurski park 3, igrani film
03:55 Pijani od ljubavi, film
05:30 Seinfeld, serija
05:55 IN magazin
06:25 Kraj programa

07.10 Pink Panther, serija
07.25 Miffy, animirana serija
07.40 Malcolm u sredini, humoristična serija
08.30 Astro show, emisija
10.35 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
11.05 Pod istim krovom, humoristična serija
11.35 Dadilja, serija
12.05 Ekkluziv, magazin
12.55 Večera za 5, lifestyle emisija
13.50 Tajna čokolade
14.40 Heroji iz strasti, dram ska serija (dvije epizode)
16.15 Malcolm u sredini, humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
17.10 Pod istim krovom, humoristična serija
17.35 Dadilja, serija
18.00 Kralj Queensa, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
20.00 Operacija Stormbringer,

igrani film, akcijski
21.35 Iznad zakona, igrani
film, akcijski triler
23.20 Vijesti
23.30 Operacija Stormbringer,
igrani film, akcijski
01.00 Astro show, emisija

UTORAK
16.2.2010.

05.50 - Najava programa
05.55 - Normalan život
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.15 - Nestali gradovi staroga
vijeka: Prokleta dolina
piramida, serija
11.15 - Danny na moru 2,
dokumentarna serija
11.40 - Kulturna baština
12.00 - Dnevnik
12.30 - Oprezno s anđelom
13.20 - McLeodove kćeri 5,
serija
14.10 - Vijesti s prijevodom
za gluhe
14.40 - Među nama
15.35 - Crnoluški pesnici,
emisija pučke i
predajne kulture
16.10 - Hrvatska uživo
7.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Globalno sijelo
20.45 - Pustinje svijeta:
Sahara, serija
21.20 - Poslovni klub
22.00 - Otvoreno
22.55 - Vijesti
23.10 - Poslovne vijesti
23.25 - Drugi format
00.20 - Zvezdane staze:
Voyager 7, serija
01.10 - Priče Ruth Rendell:
Dvojnica, mini-serija
02.00 - Priče Ruth Rendell:
Klupa na obali,
mini-serija
02.50 - Danny na moru 2,
dokumentarna serija
03.15 - Pustinje svijeta:
Sahara, serija
03.45 - Crnoluški pesnici,
emisija pučke i
predajne kulture
04.10 - Globalno sijelo
04.40 - Poslovni klub
05.10 - Oprezno s anđelom

06.45 - Najava programa
06.50 - Žderonja, crtana serija
07.10 - Legenda o Tarzanu,
crtana serija
07.35 - TV vrtić:
-- -- - Danica
-- -- - Gusarske priče
-- -- - Matylda
-- -- - Profesor Baltazar
08.10 - Pustolovine Marka i
Goge, crtana serija
08.35 - Hollyni junaci, serija
za djecu
09.00 - Lockie Leonard, serija
za djecu
09.25 - Vip Music Club
10.00 - I Was a Rat, britansko-
kanadski film
11.40 - Dokuteka - Koraci:
Deveti krug, film
12.10 - Vip Music Club
12.45 - Prijatelji 8, serija
13.05 - Koga briga
13.35 - TV vrtić:
-- -- - Danica
-- -- - Gusarske priče
-- -- - Matylda
-- -- - Profesor Baltazar
14.10 - Kod Ane
14.25 - Zvezdane staze:
Voyager 7, serija
15.10 - Drugi format
16.00 - ZOI Vancouver 2010.,
snimka
18.00 - Vijesti na Drugom
18.15 - ZOI - Olimp
18.50 - ZOI Vancouver 2010.:
Superkombinacija (M)
- spust, prijenos
20.20 - ZOI - Olimp
20.40 - ZOI Vancouver 2010.:
Biatlon - 10 km
(Ž), snimka
21.00 - ZOI Vancouver 2010.
- Hokej na ledu: SAD -
Švicarska, prijenos
22.10 - ZOI - Olimp
22.20 - ZOI Vancouver 2010.:
Superkombinacija
(M) - slalom, prijenos
23.30 - ZOI - Olimp
23.45 - ZOI - pregled dana
00.00 - ZOI Vancouver
2010. - Hokej na ledu: SAD -
Švicarska, snimka
00.45 - ZOI Vancouver 2010.:
Biatlon - 12,5 km
(M), snimka
01.20 - ZOI Vancouver 2010. -
Hokej na ledu:
Kanada - Norveška,
prijenos
04.00 - ZOI Vancouver 2010.:
Umjetničko klizanje
- kratkiprogram, prijenos

06.25 Naši najbolji dani, serija
07.10 Jackie Chan, serija
07.35 Mali zmajčići, serija
07.50 Žablja patrola, crtana

serija
08.15 Ezo TV, tarot show
09.40 Tata i zetovi, serija
10.10 Odavde do vječnosti,
serija
11.10 Magična privlačnost,
serija
12.10 IN magazin
13.00 Naša mala klinika, serija
14.00 Najbolje godine, serija
15.00 Odavde do vječnosti,
serija
16.00 Magična privlačnost,
serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
20.40 Liga prvaka: Milan-
Manchester United
22.45 Vijesti
23.00 Mr. Bean, serija
23.30 Sažeci Lige prvaka
00.00 Nestali, serija
01.00 Seinfeld, serija
01.30 Post mortem, serija
02.30 Vidoviti Milan, show
03.30 Nebeske visine, film
05.05 Seinfeld, serija
05.30 IN magazin
06.05 Kraj programa

07.25 Pink Panther, serija
07.40 Miffy, animirana serija
07.55 Malcolm u sredini,
humoristična serija
08.25 Princ iz Bel-Aira,
humoristična serija
09.10 Astro show, emisija
11.15 Pod istim krovom,
humoristična serija
11.45 Dadija, serija
12.15 Kralj Queensa, serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5, lifestyle
emisija (dvije epizode)
13.55 Drugo lice, telenovela
14.40 Heroji iz strasti, dram-
ska serija (dvije epizode)
16.15 Malcolm u sredini,
humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira,
humoristična serija
17.10 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.35 Dadija, serija
18.00 Kralj Queensa, humori-
stična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle
emisija (dvije epizode)
20.00 Jezikova juha, show
21.00 Hrvatska traži zvijezdu,
glazbeni show
22.05 Osvoji ljubav, film
23.45 Vijesti
00.00 Savršeno oružje, znan-
stveno-fantastična serija
00.45 Grad uragana, krimina

listićka serija
01.30 Astro show, emisija

SRIJEDA
17.2.2010.

05.50 - Najava programa
05.55 - Među nama
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Nestali gradovi staroga
vijeka: Tajanstveni
vladari Hatuše, serija
11.15 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Oprezno s anđelom
13.20 - McLeodove kćeri 5,
serija
14.10 - Vijesti s prijevodom
za gluhe
14.40 - Riječ i život, religijski
program
15.35 - Domaći dokumentarni
film
16.10 - Hrvatska uživo
17.35 - Najslabija karika, kviz
18.15 - Kod Ane
18.30 - Dolina sunca
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - A sad u Europu
21.00 - Mamutica 2, kriminali
stička serija
21.50 - Proces
22.30 - Otvoreno
23.25 - Vijesti
23.40 - Poslovne vijesti
23.55 - e-Hrvatska
00.30 - Znanstvene vijesti
00.50 - Zvezdane staze:
Voyager 7, serija
01.40 - U tuđoj koži 2, serija
02.25 - Skica za portret
03.20 - Proces
03.50 - A sad u Europu
04.35 - Domaći dokumentarni
film
05.05 - Oprezno s anđelom

08.25 - TV vrtić:
-- -- - Ninin kutak
-- -- - Vitaminix
-- -- - Honzik i Samuel
08.45 - Čarobna ploča 2
09.00 - Lockie Leonard, serija
za djecu
09.25 - Vip Music Club
10.00 - Prijenos sjednice
Hrvatskog sabora
13.20 - Koga briga?
13.50 - TV vrtić:
-- -- - Ninin kutak

-- -- - Vitaminix
-- -- - Honzik i Samuel
14.10 - Kod Ane
14.25 - Zvezdane staze:
Voyager 7, serija
15.10 - e-Hrvatska
15.45 - Znanstvene vijesti
16.00 - ZOI Vancouver 2010.,
snimka
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.50 - Vip Music Club
19.25 - Doctor Who 2, serija
za mlade
20.15 - Nogomet, LP - emisija
20.40 - Nogomet, LP: Bayern -
Fiorentina
21.30 - Vijesti na Drugom
21.40 - Nogomet, LP: Bayern
- Fiorentina
22.35 - Nogomet, LP - emisija
23.05 - ZOI Vancouver 2010.:
Alpsko skijanje
- spust (Ž), snimka
00.10 - U tuđoj koži 2, serija
01.25 - ZOI Vancouver 2010.
- Hokej na ledu:
Švedska - Njemačka,
prijenos
04.00 - ZOI Vancouver 2010.:
Snowboard -
halfpipe (M), snimka
04.15 - ZOI Vancouver 2010.:
Snowboard
- halfpipe (M), prijenos
05.15 - ZOI Vancouver 2010.:
Alpsko skijanje
- spust, snimka

06.25 Naši najbolji dani, serija
07.10 Jackie Chan, serija
07.35 Mali zmajčići, serija
07.50 Žablja patrola, serija
08.15 Ezo TV, tarot show
09.40 Tata i zetovi, serija
10.10 Odavde do vječnosti,
serija
11.10 Magična privlačnost,
serija
12.10 IN magazin
13.00 Naša mala klinika, serija
14.00 Najbolje godine, serija
15.00 Odavde do vječnosti,
serija
16.00 Magična privlačnost,
serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
21.00 Lud, zbunjen, normalan,
serija
22.00 Doktor s Beverly Hillsa,
serija
23.05 Vijesti
23.20 Nestali, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Post mortem, serija
01.50 Vidoviti Milan, show
02.50 Lovac demona, film

04:25 Nebeske visine, film
06:00 Seinfeld, serija
06:25 Kraj programa

07.25 Pink Panther, crtana serija
07.40 Miffy, animirana serija
07.55 Malcolm u sredini, humoristična serija
08.25 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
09.10 Astro show, emisija
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija
11.45 Dadija, humoristična serija
12.15 Kralj Queensa, humoristična serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
13.55 Drugo lice, telenovela
14.40 Heroji iz strasti, dramska serija (dvije epizode)
16.15 Malcolm u sredini, humoristična serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
17.10 Pod istim krovom, humoristična serija
17.35 Dadija, serija
18.00 Kralj Queensa, humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija (dvije epizode)
20.00 CSI: NY, serija
21.00 Mentalist, serija
21.45 L.A. Dragnet, serija
22.30 Najgori neprijatelj, serija
23.20 Vijesti

23.30 Zakon braće, kriminalistička serija
01.10 Osvoji ljubav, film
02.45 Astro show, emisija

**ČETVRTAK
18.2.2010.**

05.55 - Riječ i život, religijski program
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Kineski zabranjeni grad: Carev sudbonosni plan, serija
11.20 - Dnevnik
11.30 - Inauguracija predsjednika RH, Ive Josipovića
13.45 - Oprezno s anđelom
13.45 - McLeodove kćeri 5, serija
14.35 - Vijesti s prijevodom za gluhe
14.45 - Trenutak spoznaje
15.35 - Domaći dokumentarni film
16.10 - Hrvatska uživo
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Dossier.hr
22.00 - Pola ure kulture
22.35 - Otvoreno
23.30 - Vijesti
23.45 - Poslovne vijesti

00.00 - Vrijeme za knjigu
00.30 - Vip Music Club LP
02.30 - Skica za portret
02.40 - Oprah show
03.25 - Domaći dokumentarni film
03.55 - Dossier.hr
04.40 - Pola ure kulture
05.05 - Oprezno s anđelom

06.00 - ZOI Vancouver 2010.: Hokej na ledu: Češka - Slovačka, prijenos
08.25 - Najava programa
08.30 - TV vrtić:
-- -- - Danica
-- -- - Profesor Baltazar
-- -- - Zauvijek prijatelji
-- -- - Luckaste pačje pusto lovine
09.05 - Lockie Leonard, serija za djecu
09.30 - Vip Music Club
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.30 - Kokice
14.00 - TV vrtić:
-- -- - Danica
-- -- - Profesor Baltazar
-- -- - Zauvijek prijatelji
-- -- - Luckaste pačje pusto lovine
14.35 - Kod Ane
14.55 - ZOI Vancouver 2010., snimka
16.55 - Košarkaški kup Hrvatske, prijenos
18.45 - EL, nogomet - emisija
18.55 - EL, nogomet: Ajax - Juventus, prijenos
20.50 - EL, nogomet - emisija

i sažeci
21.00 - ZOI Vancouver 2010.: Hokej na ledu: SAD - Norveška, prijenos
22.00 - ZOI Vancouver 2010.: Biatlon 20 km (M), prijenos
23.35 - ZOI - pregled dana
23.55 - ZOI Vancouver 2010.: Hokej na ledu: SAD - Norveška, snimka
00.40 - ZOI Vancouver 2010.: Biatlon (Ž), snimka
01.25 - ZOI Vancouver 2010.: Hokej na ledu: Švicarska - Kanada, prijenos
04.00 - ZOI Vancouver 2010.: Umjetničko klizanje - slobodan program (M), prijenos

06.40 Naši najbolji dani, serija
07.25 Jackie Chan, serija
07.50 Mali zmajčići, serija
08.05 Žablja patrola, serija
08.30 Tata i zetovi, serija
09.00 Odavde do vječnosti
10.00 Magična privlačnost
11.00 Predsjednička inauguracija, prijenos
13.00 Naša mala klinika, serija
14.00 Najbolje godine, serija
15.00 Odavde do vječnosti
16.00 Magična privlačnost
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Naša mala klinika, serija
18.25 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
21.00 Provjereno

22:00 Navy CIS, serija
23:05 Vijesti
23:20 Nestali, serija
00:20 Seinfeld, serija
00:50 Post mortem, serija
01:50 Vidoviti Milan, show
02:50 U klinču, igrani film
04:35 Seinfeld, serija
05:00 Naši najbolji dani, serija
05:45 IN magazin
06:20 Kraj programa

07.25 Pink Panther, serija
07.40 Miffy, animirana serija
07.55 Malcolm u sredini, serija
08.25 Princ iz Bel-Aira, serija
09.10 Astro show, emisija
11.15 Pod istim krovom, serija
11.45 Dadija, serija
12.15 Kralj Queensa, serija
12.45 Ekkluziv, magazin
13.00 Večera za 5
13.55 Drugo lice, telenovela
14.40 Heroji iz strasti
16.15 Malcolm u sredini, serija
16.40 Princ iz Bel-Aira, serija
17.10 Pod istim krovom, serija
17.35 Dadija, serija
18.00 Kralj Queensa, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5
20.00 CSI: Miami, serija
20.45 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
22.25 Kućanice, (dvije epizode)
00.10 Vijesti
00.20 CSI: NY, serija
01.00 Mentalist, serija
01.45 L.A. Dragnet, serija
02.30 Astro show, emisija

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom od 14,40 sati.

»TV Hrvatska riječ« nedjeljom od 12,30 na YU ECO televiziji

Polusatna emisija »TV Hrvatska riječ«, u produkciji NIU »Hrvatska riječ«, emitira se svake nedjelje od 12 i 30 sati na kanalu RTV YU ECO.

Glas Hrvata

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

KRONIKA

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku »Kronika« u produkciji »Cro Medije« prikazuje se subotom od 16,30 sati na drugom programu Radiotelevizije Vojvodine i nedjeljom na subotičkoj kabelskoj televiziji K23 s početkom u 13,15 sati, kao i na somborskoj Televiziji »Spektar« u istom terminu.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se svake druge subote u 16,30 na RTV2 a repriza utorkom u 12.10 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

• Najava programa • Večernji dnevnik • Agencijske vijesti iz zemlje • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Putokazi' (srijedom) • 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • »DW Aktualno« - regionalni magazin Radija Deutsche Welle (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«

- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Vojvodanski tjedan, Kronologija, zabavna glazba • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba • 20,00 'Stazama agrara', narodna glazba • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba) • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle • 19,30 »Putnici kroz vrijeme« - emisija za djecu Hrvatskoga radija • 20,00 'Ljudi nizine' - talk show Bele Franciskovića • 20,30 Narodna glazba • 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kvistikoteka.hr

[illegible]

...the ... of ...

—1981 TV ZUMIN 404455-1/2